Wij vlaams nationaal

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16. pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1 Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7 Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — 13de jaargang — nr 48 — 2 december 1967

Het verloop van het waals socialistisch kongres te Verviers bevestigde dat de eenheid van aktie tussen de partij en het sindikaat een feit is. Al verschenen Genot en geestesverwanten niet op het podium, ze hebben achter de schermen gewerkt en zijn mede-auteurs van de verslagen. De reakties op het optreden van een Leburton en andere gematigden waren hoofdzakelijk door de militante sindikale vleugel geïnspireerd.

HET WAALS KONGRES

In hoever Verviers de geografische waalse socialistische eenheid bevestigde valt niet gemakkelijk uit te maken. Veel duidelijker was de breuk te zien tussen de mensen, die reeds in het unitaire België de macht uitoefenden en zij, die in de oppozitie groot zijn geworden of groot willen worden en daarom de radikale weg gekozen hebben.

Wat ons Vlamingen wantrouwig stemt is de houding tegenover Brussel : de waalse socialisten weigeren stelling te nemen en erkennen het « zelfbeschikkingsrecht van Brussel », wat hen de gelukwensen van het F.D.F. oplevert. Hierbij is het waals socialistisch verzet tegen een eventuele grendelgrondwet slechts een magere troost, want uiteraard kunnen ze door hun federalisme niet anders dan deze procedure als voorbijgestreefd beschouwen.

Het kongres van Verviers is geen bazis voor een gedachtenwisseling in de schoot van de tans duidelijk in drie groepen uiteengevallen B.S.P. De als maximum voorgestelde toegevingen worden dan ook reeds door de vlaamse socialisten verworpen. We moeten echter afwachten of dit verbaal verzet ook in daden zal omgezet worden. In die omstandigheden is het duidelijk dat Verviers 1967 evenmin een bazis tot gesprek met de overige politieke partijen kan uitmaken en zeker niet met de vlaamse federalisten, die een federalisme met drie verwerpen, wat dan toch duidelijk genoeg de opvatting der waalse socialisten blijkt te zijn. Intussen is het zo dat van kongres tot kongres het unitarisme uiteenbrokkelt, eerst bij de socialisten, straks bij de C.V.P. En dan zullen we dicht voor de ontknoping van de belgische krizis staan, in federalistische zin dan.

DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR

OUDENAARDE

Hoe luid ook de zucht van opluchting waarmee het deskundig verslag over de doodsoorzaak van de oudenaardse betoger in de Wetstraat werd begroet : hij werd over het hele land gehoord, maar niet begrepen. Indien de minister van Binnenlandse Zaken (die te uitzonderlijken titel zélf een kommunikee terzake uitgaf) meent dat met dit verslag de kwestie van de baan is, dan heeft hij het verkeerd voor. Gegronde twijfels blijven bij de openbare mening bestaan over de zaak De Poorter. En afgezien van deze tragische dood blijft het probleem gesteld van het optreden zélf der rijkswacht, nu te Oudenaarde en in het verleden ontelbare keren op een ontelbaar aantal plaatsen. Van hogerhand beseft men, dat dit fundamentele probleem gesteld blijft ; dit besef bleek onder meer uit de zenuwachtige haast waarmee het deskundig verslag werd bekendgemaakt alvorens het feitelijk opgesteld was.

ONBEANTWOORDE VRAGEN

De bekendmaking van de bevindingen der twee wetsdokters is één element in de zaak. Er zijn andere elementen. Op het ogenblik van de bekendmaking bleven nog tal van getuigenissen te verzamelen en te onderzoeken. Onopgelost was nog steeds een kardinale vraag : waar haalde de ongelukkige De Poorter de erge wonde aan de neuswortel, wonde waarover geen twijfel kan bestaan omdat ze kort na de incidenten vastgesteld werd door een geneesheer, door onze volksvertegenwoordiger dr. Van Leemputten die zich onmiddellijk naar Oudenaarde had begeven.

De mededeling van Binnenlandse Zaken liet de kwestie onbesproken. Opgelopen bij de fatale val na de hartzwakte? In de hoogste mate onwaarschijnlijk, gelet op de aard van de wonde zelf. En in ieder geval gestaafd door geen enkel getuigenis, door geen enkele andere vaststelling.

Dat De Poorter een abnormaal groot hart had, dat hijzelf en zijn familie in de ontwetendheid daarover verkeerden, dat de emotie bij de incidenten dit hart fataal is geworden : het is allemaal grif te aanvaarden. Maar de niet te ontkomen vragen blijven : wat veroorzaakte die emotie? En vooral : wat veroorzaakte de wonde, waarvoor van hogerhand nog geen enkele verklaring is geproduceerd? Het staat de minister vrij, te geloven dat die wonde veroorzaakt werd door een val. Het zal hem echter wel duidelijk zijn dat, zolang hij geen overtuigender stukken naar voor brengt, vrijwel niemand in de publieke opinie dat geloof deelt.

Een en ander zal beslist nog ter sprake komen wanneer straks in de Kamer wordt geïnterpelleerd, o.m. door dr. Van Leemputten.

Over het feit dat te Oudenaarde hard, brutaal en ongenadig geklopt werd door de Rijkswacht, zal de minister van Binnenlandse Zaken in geen geval kunnen heenpraten.

De rezultaten van het handwerk der rijkswacht lagen in het oudenaards hospitaal en in het ziekenbed te St Kruis.

De vraag dient gesteld : waarom moest er zo brutaal opgetreden worden, wat wettigde de charge van de rijkswacht, waarom werd er zo kwistig met traangas gegooid dat De Poorter minutenlang zonder hulp of verzorging moest blijven liggen? Wat wettigde een optreden dat zelfs geen halt maakte voor de bange uitroep van enkele omstaanders « hier ligt een man te sterven »?

Jonge boeren hadden hun traktor gereden in een straat die niet voor de betoging vrijgemaakt was en waar ze het verkeer belemmerden. Oorzaak en gevolg? Er valt daar veel over te zeggen. Alle mogelijkheden bleven open voor een verstandig optreden : kontakt opnemen met de betogingsleiders een paar honderd meter daarvandaan op de Markt, de boeren een half uurtje hun zin geven en het verkeer evenlang omleiden langs een paar zijstraten. Wat voor een kermiskoers geen moeilijkheden schept, hoeft toch bij een betoging geen probleem te worden!

Er werd geopteerd voor de oplossing van het geweld : aanrukken van de rijkswacht, onmiddellijk opstellen in slagformatie en er op los gaan met de matrak, de geweerkolf en het traangas. Oorzaak en gevolg? Een gevolg dat buiten iedere verhouding stond tot de oorzaak.

Er stelt zich een kwestie van politieke verantwoordelijkheid. Verleden jaar werd minister Van der Poorten door de V.U. geïnterpelleerd over het brutaal optreden van de Rijkswacht. Zwartberg lag nog vers in ieders geheugen. Te Leuven was een vrouw bezweken tijdens een gendarmerie-inval. Er was bij ontelbare gelegenheden geklopt en aangehouden geworden met niets-ontziende brutaliteit. Woordvoerders van andere partijen vielen de V.U.-interpellant bij. Maar minister Van der Poorten deed de zaak van de hand op de oppervlakkig-grimlachende manier die hij als humoristisch beschouwt. Waar er geklopt wordt, vallen er nu eenmaal spaanders! Het verbijsterend antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken toen : was dat geen aanmoediging, geen premie op de brutaliteit tans?

Ja, betogers — ook boeren — kunnen over hun zenuwen heen geraken. Inderdaad, de Rijkswacht moet in zo'n gevallen de orde handhaven. Maar ze heeft dat te doen in het algemeen belang, ook in het belang van de betogers zélf.

Het loslaten van een niets-ontziende horde « mobielen », het repressieve optreden van de Rijkswacht gaat die opdracht en die bevoegdheid helemaal te buiten.

Dat de huidige regering-van-de-middenstanders (zoals ze het zo graag voorgeeft) geen andere argumenten heeft om de rechtvaardige boereneisen tegemoet te treden dan de kolf en de matrak, is een puur schandaal.

Onder B.S.P.-C.V.P.-bewind stierven er betogende arbeiders. Onder P.V.V.-C.V.P.-bewind zijn zelfstandigen, boeren, het slachtoffer. Een simbool?

Deze boeren, die met vrouwen en kinderen naar een betoging komen omdat zij en heel hun gezin zich in hun bestaan bedreigd voelen : zijn het misdadige oproerkraaiers die met traangas, matrakken en geweerkolven van de straat moeten worden geveegd? Hebben onze regeringen voor hen niets beters in petto dan slagen en stampen? Is de verontwaardiging van deze mensen niet begrijpelijk, daar waar zelfs de Boerenbond de jongste weken en maanden herhaaldelijk in verzet moest komen tegen het beleid van een regering, die ook dank zij de steun van de Boerenbond aan het bewind is?

WIJ en gij

vlaams nationaal

KAT IN HET NAUW

Volksvertegenwoordiger Cooreman die ook voorzitter is van het Davidsfonds te Zele, was op 5 november niet te Antwerpen. In een artikel in de dendermondse « Voorpost » werd hij daarom gelaakt. In dat zelfde weekblad heeft hij nu verteld waarom hij zijn kat stuurde. Letterlijk : « Ik heb ondervonden dat wanneer wij Walen en Vlamingen en Brusselaars samen brengen in een rustig gesprek de rezultaten steeds pozitief zijn ».

Wel, M. Cooreman, voer eens een rustig gesprek met de belgische bisschoppen over de overheveling van Leuven-Frans. De vlaamse C.V.P. heeft de doelstellingen van de betoging toch onderschreven.

M. Cooreman keurt de aanwezigheid van parlementairen niet af. Toch zegt hij : « ... er moeten ook steeds mensen blijven die als een openhartig gesprekspartner kunnen fungeren. En dat is naar mijn oordeel de taak van ons, volksvertegenwoordigers ».

Openhartig gesproken, M. Cooreman, gij zijt 'n voorzichtig man. Gij wenst u niet te verbranden. Gij blijft weg waar men duidelijke taal spreekt over vlaamse problemen. De V.V.B., die gij ruim tien jaar geleden in uw arrondissement boven de vont hielpt, hebt gij daarom ook zeer vlug de rug toegekeerd. U volgt de richtlijnen van de gevestigde machten in den lande : kweek geen bewuste Vlamingen want die lopen naar de Volksunie. Inderdaad zolang de andere partijen hun vlaamse plicht niet doen !

R.D., Dendermonde.

BOYKOT (1)

Boykot van de brusselse grootwarenhuizen die de Vlamingen nog steeds als tweederangsburgers behandelen, zoals R.C. Brussel het voorstelt, vind ik uitstekend.

Toch meen ik dat het nuttig zou zijn nog andere aktiemiddelen aan te wenden tegen het voor ons vernederend : « nederlandse tekst op aanvraag » die we nog vaak in de publiciteit in het brusselse aantreffen.

Zouden de talrijke plaatselijke vlaamse verenigingen zich hiervoor niet kunnen inspannen ? Een brief van hun vereniging om hiertegen te protesteren zou, bij de individuele protesten, de firma's tot een andere houding kunnen brengen. In deze brief zou beleefd, bondig maar kordaat de firma in kwestie het vlaamse standpunt kunnen uiteengezet worden. Een regelmatig herhaalde vorm van dit protest zou zijn effekt niet missen.

J.T., Brussel.

BOYKOT (2)

In « Wij en Gij » van 18 nov. stond het briefje Boykot van R.C. Brussel. Zou de h. R.C. niet beter naar Oostende gaan en er met dezelfde naïeviteit builen trachten te kloppen in het zeewater ? Het rezultaat zou in elk geval hetzelfde zijn, namelijk nul !

Waarom heeft R.C. de franstalige folder niet in enkele stukjes gescheurd en elk stuk naar l'éditeur responsable teruggestuurd volgens het boemerangsysteem ? D.w.z. in een gesloten omslag, zonder postzegel erop zodat de bestemmeling zijn stukjes terugkrijgt tegen betaling van 6 fr het stukje. Als de heren zo regelmatig hun eigen druksels terugkrijgen zullen hun gedachten, inzake taalaangelegenheden, zo helder worden, dat zij in onze tweetalige hoofdstad de enige normale houding zullen aannemen en tweetalige druksels verspreiden.

In hun eigen profijt want : nom de Dieu, j'ai payé 6 F de taxe pour chaque lettre, nom de...

En voor één keer moogt ge het adres in het Frans vermelden !

R.B., Ledeberg.

PEST VOOR VLAANDEREN

Hopelijk zullen de Pest Voor Vlaanderen-affiches met de sprekende tekst : « P.V.V. - Pest voor Vlaanderen » een ruime verspreiding kennen. Het wordt tijd dat we met ons anti-P.V.V.-offensief naar buiten treden. Van onze propaganda en van een ruime voorlichting nu zal het grotendeels afhangen of de komende verkiezingen een triomf voor de VU zullen zijn.

Hopelijk zal de oproep tot steun voor het propagandafonds door de kapitaalkrachtige «WIJ»-lezers gul beantwoord worden. Koken kost geld, allen wensen we een doorgedreven VU-voorlichting in onze gemeenten, laten zij die het aankunnen de militanten en propagandisten de nodige middelen verschaffen om doeltreffend te werken. Na de verkiezingen zullen ze de morele voldoening hebben aan het VU-sukses daadwerkelijk te hebben meegeholpen. Een vraagje nochtans : zou het niet wenselijk zijn ook voor de minder gegoeden die geen steunabonnement van 750 fr, 1000 fr. of meer kunnen betalen, een goedkopere formule van steun te voorzien ?

K.M., Ganshoren.

SEIZOEN IN KONGO

In « WIJ » van 18 november 1967 geeft u kommentaar op «Een seizoen in Kongo » van Aimé Césoire. Dit stuk werd verleden week hier te Utrecht opgevoerd in de Geertekerk door het Œkumenisch Studenten Toneel onder regie van Tone Brulin, onder de titel « Loemoemba ».

Afgezien van het feit dat in dit stuk de persoon van Loemoemba op een nogal angstaanjagend naïeve wijze als een martelaar en held wordt afgeschilderd, is het toch een stuk dat de moeite loont. In de eerste plaats vond ik dat Césoire de belgische politici heel scherp bekeken had. Personen als koningen, bankiers, militairen en ministers worden er op hun respektievelijke nummers gezet op een manier dat « WIJ » er zeker veel plezier zou aan beleefd hebben. De door u gewraakte zinnen over Vlamingen zijn me natuurlijk ook opgevallen, maar in het verband van de tekst meen ik niet dat ze door de auteur als afbrekend voor de Vlamingen bedoeld waren. Inderdaad werden deze zinnen uitgesproken door mensen die nu precies niet als objektief of simpatiek naar voor kwamen. Wat ze zegden was dat dan ook niet en ik dacht dat ook deze zinnen over de Vlamingen konden geïnterpreteerd worden als zijnde een voorbeeld van hoe aan de indoktrinatie van de Kongolezen werd gewerkt.

Ik geef me natuurlijk rekenschap dat ik in de beoordeling te optimistisch ben geweest of zelfs dat ik me gewoon zou vergist hebben. Maar ik vond het toch wel interessant om u op de hoogte te brengen van deze versie van het stuk « Loemoemba ».

W.V.R., Utrecht.

VERVALSTE BRIEF

In uw nummer van 18 dezer geeft u het bericht weer, als zouden « verscheidene door frankofone geleide of onder druk gezette parochiale verenigingen van Het Voor » in een brief aan kardinaal Suenens gevraagd hebben de toestand bij het oude te laten in de St Jan-Berchmansparochie.

Er bestaat in de wijk Het Voor van het ééntalig vlaamse Vilvoorde, een bloeiend-vlaams verenigingsleven (Vriendenkring, Davidsfonds, K.A.V., Chiro, K.W.B. enz) maar het spreekt vanzelf dat deze organizaties, alle uitgesproken vlaams, niet betrokken zijn bij die brief aan « onze » kardinaal.

Iedereen vraagt zich hier dan ook af welke die « verscheidene verenigingen » wel kunnen zijn !

In werkelijkheid betreft het hier een dame met een zeer vlaamse naam — zoals de meesten van die zogezegde « frankofonen » — maar met een zeer fransdolle gezindheid, ex-bestuurslid van de plaatselijke K.A.V. maar die het onlangs daar afgetrapt is, naar aanleiding van de herrie alhier, omdat ze het met de andere bestuursleden niet meer kon vinden. Die dame is dan wat handtekeningen gaan ronselen voor die brief aan Suenens. Zij vertegenwoordigt niets.

Ik zou die fameuze brief aan de kardinaal, met al die handtekeningen van die talloze verenigingen wel eens willen zien ! Van de kikker die zich wil opblazen !

Intussen vragen we ons af waarop de geestelijkheid wacht om de parochie aan te passen aan de ééntaligheid van het Vilvoordse grondgebied.

L.C., Vilvoorde.

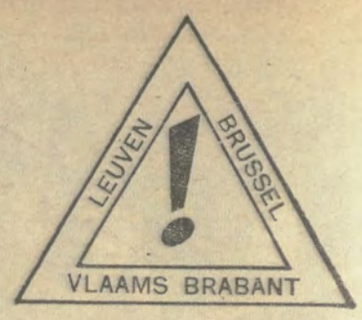

DE AKTIE GAAT VERDER !
Stort een milde bijdrage op p.r. nr. 4831.91 van Mevr. De Schuyteneer - Brussel 8.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel 29 november 1967

Betreft: Abonnementenslag

De abonnementenslag 1963 is gestart, steeds meer berichten komen binnen uit de arrondissementen waaruit we afleiden hoe de diverse "hoofdkwartieren" deze slag organizeren. Daarbij is opvallend dat onze abonnees en kandidaatabonnees gevraagd wordt, onze mensen niet nutteloos twee, drie en zelfs vier keer te laten aanbellen. Een anderhalve maand aan één stuk bijna dagelijks tientallen huisbezoeken afleggen in de wintermaanden is inderdaad geen sinecure en daarom dringen we er bij de bezochten vooraf op aan, niemand vruchteloos door te sturen, om dan achteraf verwonderd vast te stellen dat men het blad niet meer of nog niet krijgt.

Het eindrezultaat vorig jaar bedroeg 5833 nieuwe abonnementen. Wat dit cijfer inhoudt aan huisbezoeken kunnen we slechts bij benadering vaststellen. Maar ze lopen over het hele vlaamse land in de tienduizenden, des te meer daar sommige arrondissementen vorige keer vrijwillig hun streefnorm verhoogden. Dat verklaart ook waarom de totale streefnorm van 1967 (2500) meer dan met het dubbele overtroffen werd. We vragen dan ook met aandrang aan onze lezers en aan hen die het blad nog los kopen doch een abonnement willen nemen: houdt onze propagandisten een goed en direkt renderend onthaal voor! Uw kleine inspanning is hun schoonste beloning voor hun intense persoonlijke inzet!

Wij

● EERLOZE ZELFVERLOOCHENING

vlaamse c.v.p. en "incivieken"

(red.) Het is nog niet te laat om even terug te komen op de misselijke komedie die verleden week donderdag in de Kamer werd opgevoerd door de vlaamse C.V.P.-ers.

Op die dag was een wetsontwerp in behandeling, waarbij het pensioenstelsel geregeld wordt van de mensen die een wisselende loopbaan hebben gehad in de openbare sektor en in de privé-sektor.

Er zijn een heleboel mensen die een tijdlang staatsambtenaar geweest zijn en die dan, om de een of andere reden, de staatsdienst vrijwillig of onvrijwillig verlieten. Een der belangrijkste kategorieën is die van de staatsambtenaren die na de oorlog door het ongenadig raderwerk der repressie gegrepen werden. Voor « incivieke » pekelzonden werden zij uit hun ambt ontzet; in veel gevallen was het hen onmogelijk, rechtsherstel aan te vragen.

Dat voor deze mensen — veelal totaal onschuldige slachtoffers — iets moest gedaan worden, werd alleen door enkele repressiekrokodillen bestreden. De regering Lefèvre-Spaak regelde hun pensioenstelsel bij het wetsontwerp dat tans in de Kamer werd behandeld en dat toen — kort voor het einde van het bewind Lefèvre — in de Senaat werd goedgekeurd.

Uit de tekst die tans, met een paar jaar vertraging, van de Senaat naar de Kamer is gekomen, werden echter in kommissie de bepalingen ten voordele van de zgn. « kleine incivieken » verwijderd.

Mr Van der Elst diende in openbare vergadering een amendement in, waardoor deze bepalingen terug ingelast zouden worden. En onmiddellijk waren de poppen aan het dansen : de Kamer kreeg het bedroevend schouwspel van een zichzelf verloochenende vlaamse C.V.P., van een kommunistische krokodillentussenkomst en van een belachelijke stemmingskomedie tot en met in de regeringsbanken.

Kiebooms, die geen verkiezing laat voorbijgaan zonder omzendbrief waarmee hij over heel het vlaamse land stemmen van « kleine incivieken » voor zijn partij of voor zichzelf ronselt, kwam op de tribune zeggen dat hij het met het amendement Van der Elst roerend eens was. Maar : « Als het amendement een schijn van kans had, dan zou ik mijn vrienden verzoeken ervoor te stemmen. Maar dat is niet het geval. Voor het beperkt doel, beoogd door dat amendement, is er geen politieke meerderheid. Ik verzoek mijn politieke vrienden zich over dat amendement te onthouden ».

De onvermijdelijke Jan Verroken deed eveneens zijn duit in het zakje : « ...Derhalve menen wij dat dit amendement in de openbare vergadering geen andere betekenis meer kan hebben dan een elektoraal maneuver. Welnu, de vlaamse C.V.P. kan zich tot zo'n maneuver niet lenen ».

De vlaamse C.V.P.-ers — onder hen ook de vlaamse C.V.P.-ministers — onthielden zich dan ook bij de stemming over het amendement. Na de stemming nam « vlaamse leider » De Saeger het woord, om zijn onthouding te rechtvaardigen : « Het amendement Van der Elst herneemt een tekst, waarvoor wij als leden van de vlaamse C.V.P. steeds hebben geijverd. Ik zie niet in waarom wij nu neen moeten stemmen over een tekst die wij vroeger hebben goedgekeurd ».

De Saeger zal wel niet verbaasd zijn als we hem zeggen, dat wij niet inzien waarom hij en waarom alle andere vlaamse C.V.P.-ers zich moesten onthouden over een tekst die zijzelf zeggen verdedigd te hebben en goed te keuren.

Aan het spel van de wisselende meerderheden, aan de kombientjes van het partnerzijn werd eens te meer de rechtvaardigheid en de menselijkheid opgeofferd.

Het amendement kwam van de Volksunie : hoe goed ook, hoe letterlijk ook het de vroegere standpunten van de heren zélf weergaf, het mocht er niet door.

Want partijpolitiek-op-zijn-smalst is voor de vlaamse C.V.P.-ers véél belangrijker dan het lot van een aantal verwaarloosde, bedrogen en bestolen sukkelaars.

Incivieken-doodschieter Vanaudenhove zal over zijn onderdanige vlaamse C.V.P.-bondgenootjes tevreden zijn : een trikoloor sukses !

● VLAAMSE STEM LUID GENOEG ?

vlamingen in de générale

(aco) De Société Générale de Belgique heeft vorige maandag, de gewoonte getrouw, een speciale algemene vergadering der aandeelhouders gewijd aan benoemingen van nieuwe beheerders en kommissarissen, of aan de hernieuwing van vroegere mandaten.

Men moet erkennen dat aan de top van het belgisch bedrijfsleven een poging gedaan wordt om Vlaanderen in zekere mate nauwer te betrekken bij de leiding van de zeer grote ondernemingen. De verhoudingen in de belangrijke raden van beheer zijn nog altijd erg in ons nadeel, maar iéts is er in de jongste jaren toch veranderd.

Het ligt in dié ontwikkelingslijn dat op de jongste algemene vergadering een mandaat van beheerder van de Générale is verleend aan de algemene voorzitter van het Vlaams Ekonomisch Verbond, Pol Provost.

Pol Provost was al beheerder van de Generale Bankmaatschappij. Via de N.V. De Coene van Kortrijk heeft hij daarenboven nog andere banden met de top van het belgisch kapitalisme, nl. met de Compagnie du Katanga, maatschappij die andere bedrijvigheidsgebieden zoekt sedert haar toekomst in Kongo beperkt is. Zo komt het dat de Compagnie du Katanga belang is gaan stellen in de hout- en houtbewerkingsbranche.

Het kan ons in zekere zin wel verheugen dat Pol Provost, als voorzitter van het Vlaams Ekonomisch Verbond, voortaan in staat zal zijn een vlaamse stem te laten horen in de kringen van de Société Générale. We hopen dat hij het zal doen met de nadruk die nog altijd broodnodig blijft wanneer men bij de belgische kapitalistische top als Vlaming wil gehoord worden.

Of een mandaat van beheerder van de Société Générale, gekoppeld aan een mandaat van beheerder van de Bank van de Société Générale (de Generale Bankmaatschappij) een ideale formule is, durven we betwijfelen. De geest van de bankwetgeving van de jaren dertig en het streven van de Bankkommissie terzake wijzen veeleer in een andere richting.

Maar dat is een vraagstuk dat verder reikt dan de persoon van de h. Pol Provost, en verder dan de benoeming van deze en van nog een andere Vlaming : Pierre Dhanis, van Gent, die maandag j.l. eveneens een beheerdersmandaat bij de Société Générale verkregen heeft.

Hoe zeer we er ook op staan dat Vlamingen zouden doordringen tot de top van het belgisch bedrijfsleven, toch zijn we van mening dat alle ekonomische en maatschappelijke vraagstukken van dit land er niet door worden opgelost.

(Vervolg op blz. 4)

beroepsHALVE bekeken

SOCIALISTISCHE VERDEELDHEID

Van de drie traditionele partijen is de B.S.P. stellig het meest verdeeld. Dat is nog eens tot uiting gekomen naar aanleiding van het kongres der waalse socialisten te Verviers. Door de keuze van de waalse socialisten voor de oppozitie — ze verklaren het altans — zijn de unitaristische B.S.P.-topleiders ten zeerste verontrust, wat blijkt uit de nogal giftige reaktie van Van Eynde. Indien de waalse socialisten immers hun keuze waarmaken, dan is een spoedige heruitgave van een C.V.P.-B.S.P.-regering onmogelijk geworden, want de C.V.P.-linkervleugel zou haar centrum-rechtervleugel niet kunnen overhalen om samen met een B.S.P. scheep te gaan, waarvan de waalse vleugel quasi-uitgesproken federalist is en op grondige sociaal-ekonomische hervormingen staat. Hier is de belangenbotsing dus duidelijk : de Collards, Van Eynde's en anderen, die er op gebrand zijn de socialisten weer aan de regeringsruif en dus aan de benoemingskraan te brengen, de waalse socialisten die in de eerste plaats de 200.000 verloren stemmen weer willen binnenhalen. Dat is natuurlijk niet de enige reden van hun houding, de waalse socialisten hebben nu eenmaal al lang de federalistische tendens te pakken. Ze krabbelen overigens wel terug in de terminologie en grijpen terug naar zogenaamd realistische formules, eveneens om elektorale redenen. Daarbij komt noodzakelijker wijze een ideeën-armoede aan het licht en al staan de waalse socialisten verder dan zij, die met allerlei lapmiddelen het unitarisme willen redden, ze trappelen uiteindelijk evenveel ter plaatse als de voorstanders van onmogelijke grendelformules en tutti quanti. Wie niet logisch doorredeneert komt er niet, wie zich als waalse federalist vermomt met een masker, waarvan de kleuren zo ingewikkeld zijn, dat zelfs een grafische voorstelling niet volstaat om er wijs uit te geraken, staat ten slotte te kijk als elektoralist.

We stellen vast dat zowel de vlaamse als de waalse socialisten blijven steken en mekaar als vreemden, zelfs onbestaanden beschouwen (toch de Walen). Dat belooft weinig goeds voor een dialoog, ook omdat de waalse socialisten wanneer ze zich op het konkrete terrein moeten begeven in vaagheden allerhande vervallen. Dat bezorgde hen te Klemskerke en te Verviers geformuleerde hervormingen blijkt reeds daags na hun publikatie.

ZWARTBERGS OUDENAARDE

De boerenbetoging van Oudenaarde is door de dood van een betoger plots veel meer dan een der vele boerenbetogingen der jongste maanden geworden. Het uiterst brutale optreden van de rijkswacht doet velen twijfelen aan de officiële versie over de doodsoorzaak. Nu onder een liberale minister (wiens partij samen met de C.V.P. steeds hengelt naar boerenstemmen, doch voor hen niets doet) een boerenbetoger (al is hij dan ook een maalder) overleed, is de brug naar Zwartberg gelegd, waar onder een socialistisch minister van Binnenlandse Zaken twee arbeiders werden neergekogeld. De gendarmeriestaat leeft voort. Dat zou niet nodig zijn indien de belgische regeringen de landbouw niet als een stiefkind behandelden, indien ze deze sektor beter op de europese integratie hadden voorbereid en indien ze het schandaal der onteigeningen niet in de hand werkten, ten voordele van grondspekulanten en onder de onverschilligheid van ministers, die maar één aspekt van de industrializering zien. De dode van Oudenaarde onderstreept op tragische wijze het vreselijk menselijk tekort van hen, die humanist of kristelijk willen heten.

VLAAMSE RECHTEN TE STRAATSBURG

De franstaligen zijn verveeld met het meesterlijk pleidooi van mr. Bayart die te Straatsburg in opdracht van de belgische regering de belgische taalwetgeving verdedigde. Door de schuld van Spaak en Harmel heeft België zonder voorwaarden de aanvaarding van de europese verklaring van de rechten van de mens verlengd. Daardoor was het mogelijk dat een taalklacht van een fanatieke franskiljonse minderheid door het Hof te Straatsburg kon ontvankelijk verklaard worden. Hoe eigenaardig ook, door de belgische taalwetgeving in opdracht van België te verdedigen maakte mr. Bayart meteen ook het proces van de belgische staat in zijn houding tegenover de vlaamse gemeenschap. Hij bewees nochtans ook de liberale geest van deze wetgeving, die elke franstalige toelaat zijn onderwijs om het even waar in België te krijgen en de getuigschriften van dit onderwijs formeel bekrachtigd ziet. Met deze vaststelling is de taalwetgeving wat ons betreft niet volmondig onderschreven, ons verzet is voldoende gekend. De wet is trouwens door haar falikante toepassing vooral te Brussel voorbijgestreefd. Maar dat stond te Straatsburg niet aan de orde. Heel dit pleidooi bewees ten slotte de arrogantie van de frankofone taalkliek, ten overstaan overigens van een voorzitter, wiens land (Frankrijk) zelf de verklaring waarvan hierboven sprake niet is bijgetreden. België pleitte derhalve een zaak tegenover een rechter, die er niet op zijn plaats is. Het is het noodlot van de belgische staat in eigen land en in den vreemde in de grootste dubbelzinnigheid te verkeren en aldus zeer vaak het simbool van de verdrukkende wanorde te zijn.

ARTSENSTAKING

De aktie van de federatie Henrard bleef bijna onopgemerkt deze week. de staking geraakte in het brusselse moeilijk van de grond, waar Wynen een nogal sterke aanhang heeft (deze week trouwens internationaal gepromoveerd). Een klap was ook de erkenning door de Vlaamse Akademie voor Geneeskunde van de wetten Hulpiau. Het verzet van de verpleegstersorganizaties tegen deze wetten sluit aan bij het verzet van de andere paramedische groepen, die het niet eens zijn met het geneesherenmonopolium in de nieuwe struktuur. Dat protest kan dus voor Henrard niet welkom zijn.

RIJKSMIDDELENBEGROTING

Terwijl we wachten op het ontslag van fossiel Willems en de grondige hervorming van het N.F.W.O., terwijl te Leuven werd betoogd door de vlaamse studenten om hun solidariteit met de getroffen boeren te betuigen, terwijl men nieuwe aktie- en drukkingsmiddelen beraamt om de somerse en willemse afleidingsmaneuvers te omgaan inzake Leuven (wanneer zal Leuven Frans gedwongen worden zijn plannen te onthullen, zijn verhuizingsplannen ?) begon de Kamer de bespreking der begrotingen, deze van de rijksmiddelen eerst. Onze voorzitter bracht een kernachtige en brede kritiek op de regeringspolitiek, die hij a-sociaal en financieel vervalst noemde. Het was de kritiek van een volwaardige oppozitiepartij : de enige in het huidige parlement. Met Van Acker in de voorzitterszetel blijft de B.S.P. een onmondige en verdeelde oppozitiepartij. Onze voorspelling, dat het met die roze oppozitie niets wordt, valt uit.

P.D.

(Vervolg van blz. 3)

De kapitalistische ekonomie, haar oriënering en haar struktuurwijzigingen in funktie van de gemeenschapsbelangen : dat zijn vraagstukken met een grotere draagwijdte dan alleen maar het taalgebruik, hoeveel belang we daaraan overigens ook blijven hechten.

● DEKONCENTRATIE...

posson moet zich haasten

(aco) Destijds liep de waalse volksvertegenwoordiger Philippart rond met een wetsvoorstel dat op een gezond beginsel berustte : de naamloze vennootschappen moeten hun maatschappelijke zetel dààr hebben waar ze hun bedrijvigheid uitoefenen. Een maatschappij die haar bedrijvigheid uitoefent te Hasselt of te Aarlen, mag haar maatschappelijke zetel niet te Brussel hebben.

Philippart's ideeën werden niet verwezenlijkt. Het schijnt dat volksvertegenwoordiger Posson een wetsvoorstel in gelijkaardige zin voorbereidt. Hij zal best doen er niet langer mee te wachten : om te ontsnappen aan de wettelijke regelingen van het taalgebruik in het bedrijfsleven, zijn er maatschappijen die hun maatschappelijke zetel uit Vlaanderen verleggen en hem overbrengen naar Brussel. In dit wettelijk tweetalige gebied kunnen ze dan verder het gebruik van het Nederlands negeren.

De N.V. Produits Chimiques de Tessenderloo heeft, wat dat betreft, het slechte voorbeeld gegeven. Tot vorig jaar had ze haar maatschappelijke zetel te Tessenderlo. Dat is nu veranderd, en voor de eerste maal heeft de algemene vergadering der aandeelhouders te Brussel plaats gehad met het taalregime, dat hieruit in rechte en in feite voortvloeit.

We kunnen het geen gelukkige evolutie noemen. Wat baat een wettelijke regeling van het taalgebruik in het bedrijfsleven, wanneer men aan de kapitalisten de gelegenheid biedt juridisch het vlaamse land te ontvluchten en asiel te zoeken in franstalige rezervaten ?

De Volksunie is zo heilig overtuigd van de noodzaak dat uitbatingszetel en maatschappelijke en administratieve zetel wettelijk samenvallen, dat ze alles wat in haar vermogen ligt zal doen om de door C.V.P.-volksvertegenwoordiger Posson verdedigde idee ingang te doen vinden bij de openbare mening en in het parlement. Maar dan zouden we ook graag vanwege alle vlaamse mandatarissen eenzelfde bekommernis en aktievermogen willen ondervinden.

Een praktische aktiegemeenschap rond welbepaalde punten van ekonomische en sociale aard is een van de doelstellingen die we van meet af aan verdedigd hebben, en die we tot onze laatste snik zullen blijven steunen — ook al bestaan er in andere opzichten grondige politieke meningsverschillen tussen ons en de anderen.

We wachten af, maar melden ons in elk geval « klaar voor de aktie ».

● DOSFELINSTITUUT

voor een goed gezag

(red.) « Opdat er een goed gezag kome in Vlaanderen » offerde Lodewijk Dosfel zijn leven na de eerste wereldoorlog. « Niet een Vlaanderen, maar een schoner Vlaanderen » formuleerden anderen, dikwijls met de insinuatie dat de strijders voor het vlaamse zelfbestuur geen oog zouden hebben voor de manier waarop dit zelfbesturend Vlaanderen zijn weg zal moeten gaan.

Vorige week kondigden we reeds aan dat meer dan 220 ingeschrevenen de uitnodiging tot zelfvorming van het Politiek Vormingsinstituut Lodewijk Dosfel beantwoord hadden. Vijf volle zondagen gaan zij tijdens dit winterseizoen opofferen voor de uitdieping van een aantal temas op het brede vlak van de politiek. Zeer volle zondagen want bepaalde Westhoekers of Maaskanters, die met de zondagse bussen en treinen moeten komen aansukkelen naar Gent of Leuven, verlaten reeds om 7 uur 30 hun woonst om er slechts rond 21 uur terug te keren.

Mensen, die 300 fr. inschrijvingsgeld, een deel van hun reiskosten of helemaal dragen, maaltijden buitenshuis en tel het sommetje maar op dat de « leerlingen van deze zondagsschool » over hebben voor het volgen van deze kursussen.

Leerlingen van allerlei leeftijd en vorming. De oude vergrijsde flamingant die het « zelfs voor 14 nog heeft meegemaakt ». De jonge retorikastudent die, als hij het van huis uit niet weet, in de groepsgesprekken stilletjes vraagt « die Frontpartij, wat was dat ook weer? ». De mijnwerker, die vlaamsgezind werd door Zwartberg, zit er naast de universitair die het werd door zijn studies. Mensen uit alle groepen, élitemensen ieder in hun groep. Dat merkten de gastsprekers met bewondering op, dat maakte Maurits Coppieters, de direkteur van het Dosfelinstituut, tot de dubbel geestdriftige inleider en lesgever, ondanks zijn gezondheidsperikelen die het hem te Gent moeilijk maakten.

De ernst waarmee de hele tijd die lessen gevolgd werden van de eerste dag, getuigde ook voor die degelijkheid van het publiek. Het doornemen van het dokumentatiemateriaal, de vragen hoe en wat met het seminariewerk, en vooral de drukke diskussies in de gespreksgroepen, die volgden op de uiteenzetting van de sprekers.

De lesgevers van de eerste dag waren pater De Clerq die het probleemvan de politiek en de gemeenschap behandelde.

Prof. Leo Ryckeboer, die professoraal naar zijn syllabus verwees en de filozofisch gerichte ernst van zijn voorganger kwam doorbrekend met zijn uilenfilozofietjes, zoals de Lodslezers hem kennen uit de « Standaard ». De oud-technische schooldirekteur Coppieters maakte duidelijk hoe ver we in België nog afstaan van een efficiënte onderwijspolitiek.

Walter Luyten wees naar de weg van het pluralisme om de vlaamse beweging uit de onmacht der oude filozofisch-religieuze tegenstellingen te halen.

Zo begon een nieuwe cyklus van het Dosfelinstituut dat bij zijn verdere uitbouw een grote opdracht van volksopleiding in Vlaanderen zal vervullen.

jean willems

In de TV-uitzending « De Vlaamse-nationale gedachte en aktie » verleden maandag noemde senator Elaut het geharrewar tussen het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijke Onderzoek en Leuven-Nederlands een « gelukkig incident ».

Gelukkig incident inderdaad, omdat het een doorgaans in het verborgene levende instelling zoals dat fameus Fonds eens in het schrille der publieke bekendheid en beruchtheid haalt.

Dat Nationaal Fonds is een hoogst merkwaardige instelling. Het werd opgericht in 1928 door een aantal industriëlen en financiers, die 111 miljoen bijeenbrachten nadat koning Albert ergens gezegd had dat er nodig wat gedaan moest worden aan het wetenschappelijk onderzoek.

In tegenstelling met goede wijn is het Fonds niet verbeterd door oud te worden. Het heeft zich niet kunnen aanpassen aan de totaal gewijzigde wetenschappelijke, sociale, politieke en ekonomische normen. Het werd een anachronisme, voorgezeten door een fossiel overblijfsel uit de stichtingstijd : de franskiljonse Gentenaar Jean Willems.

« Het gaat ons allen aan » — de leuze van de 5-november-marsj — is ten volle toepasselijk op het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Want deze zogenaamde privé-instelling is al evenzeer « privé » als de vrije universiteiten « vrij » zijn : praktisch 90 ten honderd van zijn inkomsten worden verstrekt door de staat, dus door dio Genes en de overige belastingbetalers. Het goed of het slecht weer dat Jean Willems (Willèms eigenlijk, met het aksent op de è dat een krampachtige poging is om de menapische moerassen te verloochenen) maakt, wordt dus voor praktisch de totaliteit gemaakt met onze centen.

Wie die Jean Willèms is en van welke vijfenzeventig verenigingen hij voorzitter of sekretaris is, hebt u al wel uit de kranten vernomen : de man is de jongste weken voortdurend over de rotatiepersen en de tong gerold.

Als je het ons vraagt (maar je vraagt het ons misschien niet) : wat al te veel over de tong en de rotatiepersen gerold.

Want het incident Willèms is inderdaad een « gelukkig incident », omdat het ons herinnert aan nog enkele andere zaken dan de door de vlaamse katolieke pers terecht aangeklaagde schromelijke be- of mishandeling van Leuven-Nederlands in het Fonds en aan minstens even merkwaardige dingen als de verdeling van de kredieten voor wetenschappelijk onderzoek.

We hebben er in « Wij » van vorige week reeds aan herinnerd dat de ijver, waarmee de vlaamse C.V.P.-ers op de affaire Willèms gevallen zijn, nogal potsierlijk aandoet als men hem stelt tegenover de lankmoedigheid waarmee dezelfde heren tot voor een paar weken — om juist te zijn : tot voor het incident — het franskiljons gents reptiel tegemoet traden. Toen de Volksuniegroep in de Senaat een wetsvoorstel indiende waarbij het spelletje van Willèms met één slag kon onmogelijk gemaakt worden, werd dit wetsvoorstel verworpen door de drie grote partijen en de vlaamse C.V.P.-ers slikten de pil even godvruchtig als de gewezen soeur Sourire ze bezingt.

De verbolgen artikels, brieven en toespraken van de vrome vlaamse koorknapen maken niet de minste indruk op ons : ze zijn slechts de bevestiging van het feit dat de genaamde Jean Willèms bij de genade ook van de vlaamse kleurpolitiekers ongeremd en ongehinderd sinds jaren het diktatortje van het wetenschappelijk onderzoek kon spelen. Mét onze centen, natuurlijk.

« Gelukkig incident » ook om een andere reden. Het partijtje catch tussen het Fonds en Leuven-Nederlands, onder het onbewogen oog van rektor mgr. Descamps, heeft duidelijk gesteld dat de fameuze splitsing te Leuven een louter fiktie is, een doekje voor het bloeden, een pleister op het vlaamse been. Geen enkele macht ter wereld heeft Jean Willèms er toe kunnen dwingen, Leuven-Nederlands te erkennen... doodeenvoudig omdat Leuven-Nederlands niet bestaat. Niet bestaat in de juridische betekenis van het woord. Niet bestaat voor Willèms en ook niet voor rektor Descamps en dus zeker niet voor de verzamelde belgische bisschoppen. Misschien zal het incident de échte splitsing nu wat bespoedigen, maar momenteel is het nog altijd zo dat én Willèms èn alle anderen die dat belieft de leuvense Alma Mater kunnen beschouwen en behandelen als één en onverdeelbaar, unitair tot op de graat.

Pro-rektor Piet De Somer heeft lelijk van zich afgebeten in de zaak Willèms. We zijn er niet verbaasd over. Want na anderhalf jaar geleuter over « laat het maar aan mij over » en « het komt, mits wat soepelheid en geduld allemaal dik in orde » staat Piet De Somer te Leuven nog nergens. Zijn politiek is grandioos mislukt; tot op heden is — zijns ondanks, maar daar gaat het niet over — zijn leuvense pozitie die van een handig door de bisschoppen vooruitgeschoven afleider van vlaamse bliksems. Jean Willèms heeft ook dàt met zijn weigering duidelijk gesteld. Vandaar de zéér grote woede van de vlaamse minimalisten : niet zozeer om de feiten zelf (want zie hun vroegere houding), maar om het faljiet van de stamel- en bedelpolitiek te Leuven.

dio Genes.

● HULPIAU IN DE LUREN GELEGD

de water - zuiverings - maatschappijen

(red.) Bij het ontwerp van wet op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging hebben minister Hulpiau en de vlaamse senatoren zich door de Walen in de luren laten leggen. Niet de Volksunie.

Al vroeger hebben zij de Voerstreek die men in een eentalig waals gebied wilde inschakelen uit de afzondering verlost door ze samen met Limburg in het Maasbekken in te schakelen waardoor het Maasbekken evenmin als het Scheldebekken waarbij Brussel en een deel van Henegouwen eentalig zouden zijn. Ook werd bij amendement van de Volksunie wat betreft het voorzitterschap een beurtrol ingevoerd voor alle goeverneurs daar waar minister Hulpiau aanvankelijk de goeverneur van Luik blijvend voorzitter wilde maken voor de Maatschappij van het Maasbekken en die van Brabant voor het Scheldebekken. Beide amendementen van senator Jorissen werden in de kommissie aanvaard.

Senator Jorissen heeft ook amendementen ingediend voor de openbare behandeling. Vooreerst een amendement dat duidelijk vooropzet dat het Scheldebekken onderverdeeld wordt in drie afdelingen, een franstalige van het gedeelte van Henegouwen, een tweetalige voor hoofdstad-Brussel en een nederlandstalige voor Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen (het deel buiten het IJzerbekken), Antwerpen en vlaams Brabant. Daarnaast eveneens drie afdelingen in het Maasbekken : het waalse Maasgebied, het limburgs Maasgebied en het duitstalige gebiedsdeel.

Een tweede amendement stelt de schrapping voor van de artikels 33, 34 en 35, artikels die eenzijdig waalse gebieden bevoordelen omdat dit het bronnengebied is, artikels die volledig buiten het kader vallen omdat ook niets bepaald is over de grotere hoeveelheid water dat in Vlaanderen dient gezuiverd, noch over de stelselmatige watersnood (overstromingen) in Vlaanderen, noch over de al bestaande voorzuivering van water die plaats heeft in sommige fabrieken in Vlaanderen.

Senator Belaen, kommissie-sekretaris had ook een amendement ingediend om bepaalde voordelen voor Vlaanderen te vragen dit om te laten zien hoe gek de pro-waalse artikelen zijn.

De Ekonomische Raad voor Vlaanderen heeft zich ook uitgesproken voor de schrapping van de artikelen, zodat de Volksuniesenatoren in goed gezelschap zijn.

De minister heeft tans een drietal weken uitstel gevraagd omdat die kritiek klaarblijkelijk ook hem iets zegt.

Prompt werden de waalse CVP-senatoren samengeroepen vorige dinsdag. We zullen zien wie het haalt.

Vorige dinsdag schreef senator Belaen in Het Volk : « Zal men ook in dit wetsontwerp de taalkwestie mengen ? » De Walen hebben dat inderdaad gedaan. Zij zijn gewoonlijk bij de pinken. Weinige Vlamingen zagen het. De Volksunie wel. Ze staat stevig om de diskussie te beginnen.

WIJ nazijn

vlaams nationaal

SCHERPE REAKTIE

Vice-goeverneur Cappuyns heeft de oud-minister van Nationale Opvoeding Charles Moureaux, die in « Le Soir » ten onrechte de vice-goeverneur had aangevallen in verband met het rondschrijven over het taalgebruik te Brussel (de h. Cappuyns handelde slechts in opdracht van de P.V.V.-minister Van der Poorten, doch dat scheen Moureaux niet te weten) een zeer scherpe brief geschreven, waarin hij hem beschuldigt van lafheid. Een hoger ambtenaar in funktie kan zich immers niet verdedigen tegen een dagbladartikel. Ook is er in deze brief sprake van « intellektuele oneerlijkheid » omdat Moureaux zich niet over de kwestie had ingelicht. Ten slotte daagde de h. Cappuyns Moureaux uit, de minister te interpelleren en zo gewenst gebruik van zijn brief te maken.

Moureaux zal zich wel wachten dit te doen, dan zouden de klakkeloosheid van zijn beweringen en zijn kwade trouw maar al te duidelijk blijken.

VOLHARDEN IN DE DWAASHEID

Charles Moureaux volhardt trouwens in de — dwaze — boosheid. In een nieuwe « vrije tribune » van Le Soir (dit blad moet het zelf maar weten wanneer het naar de titel van de « moniteur de la bêtise » ijvert) plengt de liberale grootvizier tranen over het feit, dat

door de schuld van de « linguistieke mikrobe » het aantal beroepshoven in ons land zal verhoogd worden ! Hij weent over het feit dat Luik niet langer over Limburg zal heersen « hoewel tans nog vlaamse en waalse ambtenaren broederlijk in het luiks beroepshof werken, aldus een toonbeeld zijnde van belgische eendracht » !

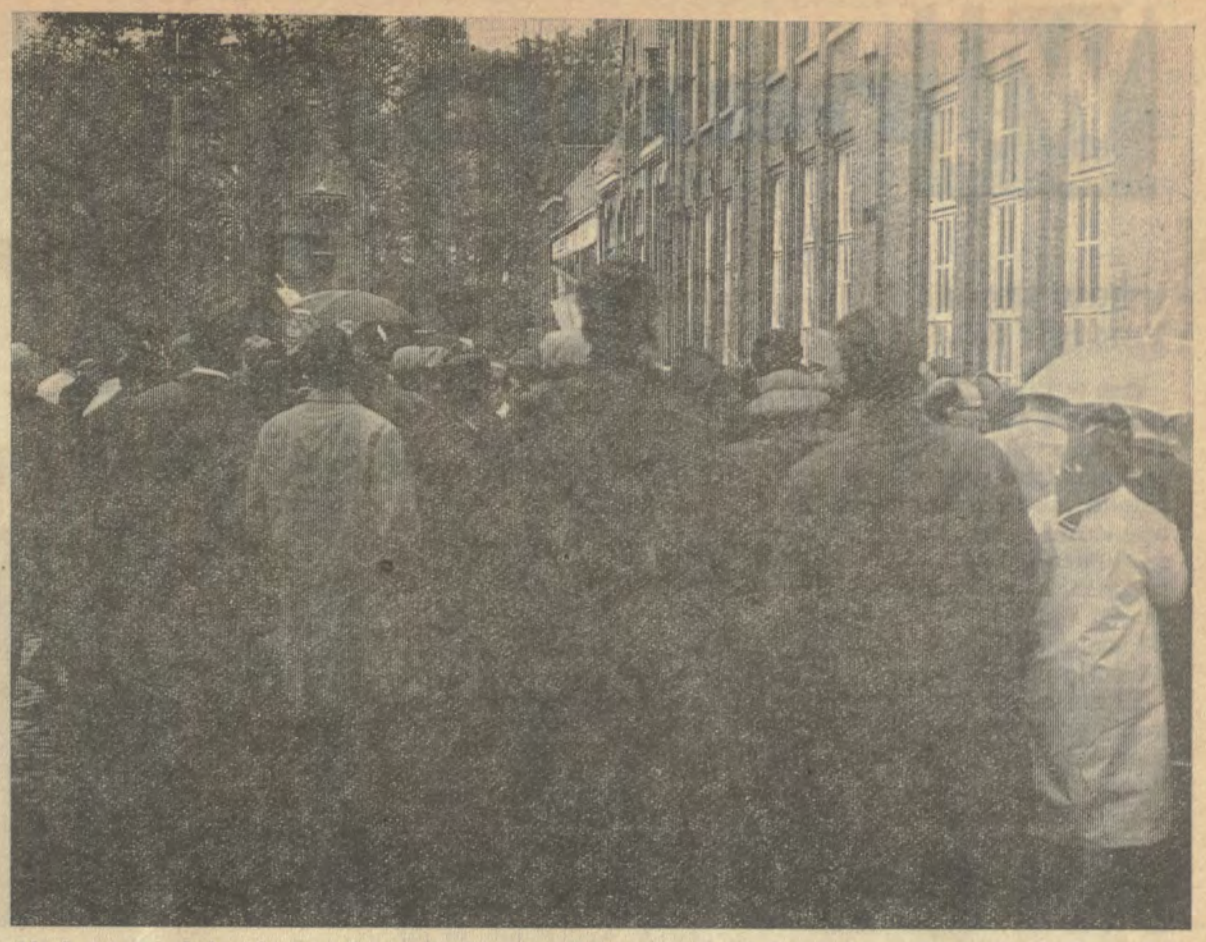

Na het tragisch incident te Oudenaarde : verontruste betogers en toeschouwers stromen samen om inlichtingen te vernemen over het slachtoffer en over de aangehoudenen.

Moureaux is van mening, dat niets het toevoegen van 2 beroepshoven wettigt. Hij huldigt de stelregel « dat het vroeger zo goed ging » (hoe goed het ging weten ze in Antwerpen en Hasselt maar al te best !) en dat er geen nieuwe beroepshoven nodig zijn « het huidig aantal steunend op de wijsheid en het inzicht van de wetgever van 1830 » ! De arme man weet dus niet dat de bevolking van ons land sindsdien verdrievoudigd is, En met zulke « libre tribunes » denkt de Soir standing te hebben. Triestig, triestig ...

WIES MOENS

Naar het heet zou de B.R.T.-Nederlands morgenvoormiddag om halfelf een uitzending wijden aan de vroegere artistieke stromingen in Vlaanderen, o.m. aan het tijdschrift « Ruimte », waarover de mening van de in ballingschap levende vlaamse dichter Wies Moens werd gevraagd. Zullen we de stem van Wies Moens op Brussel Nederlands horen na al die jaren van kinderachtig en petieterig doodzwijgen ? We zijn werkelijk benieuwd.

ONZE T.V.-UITZENDING

De T.V.-uitzending van « De vlaams-nationale gedachte en aktie » over de universitaire ekspansie heeft een gunstige indruk gemaakt op de kijkers, naar wij konden vaststellen uit talrijke reakties. De toch altijd ietwat dorre materie over dit probleem werd overzichtelijk en met veel afwisseling op voortreffelijke wijze gebracht door de heer Coppieters. Alhoewel er in deze (in een winterse mist-periode gerealizeerde) uitzending heel wat werd gezegd, is het toch geen praatprogramma geworden.

Aan het eind van het programma gebeurde er iets, wat we voorlopig maar als een «ongeluk » zullen beschouwen. De film verdween sekonden te vroeg van het scherm, het geluid stierf weg alsof men ergens een speaker de keel omgedraaid had en de hele slotgeneriek liep verloren in de duisternis. Een gebroken filmlas ? We hebben de B.R.T. schriftelijk om uitleg verzocht.

NIET TEVREDEN

Wie niet ingenomen bleek te zijn met deze T.V.-uitzending, was « De Standaard ». Het blad nam het de heer Coppieters kwalijk dat deze maar één vlaamse universiteit, nl. die van Gent, op zijn cijfertabelletje had ingeschreven. Het vroeg verontwaardigd, wat de h. Coppieters dan wel deed met « de grootste instelling voor wetenschappelijk onderwijs van het hele land, Leuven-Nederlands ». De «Standaard» beschuldigde de h. Coppieters er van, dat hij Jean Willems van het N.F.W.O. klakkeloos achternapraatte.

We begrijpen de nervoziteit van « De Standaard ». Maar feiten zijn eerbiedwaardiger dan een lord mayor. Het drama van Leuven-Nederlands is nu juist dat « de grootste instelling voor wetenschappelijk onderwijs van het hele land » inderdaad géén volwaardige universiteit is. Dat de pro-rektorale overheid deze volwaardigheid nastreeft, staat buiten kijf. (Of zij dat doet op de meest geschikte wijze, is een andere zaak die buiten het bestek van dit polemiekje valt).

EERBIEDWAARDIGE FEITEN

Maar het incident met het N.F.W.O. heeft inderdaad nog eens duidelijk gesteld wat de waarheid is : Leuven-Nederlands moge dan al op weg zijn naar het statuut van de volwaardige universiteit, het is voorlopig nog niet zo ver.

Wat Willems met chauvinistisch plezier heeft vastgesteld, stelde Maurits Coppieters vast met spijt en met wrevel. Het verschil tussen beide houdingen moet zelfs de « Standaard» duidelijk zijn, alhoewel het niet blijkt uit wat de krant over de T.V.-uitzending schreef.

Trouwens, we zouden durven zeggen dat én de mening van Willems én die van Coppieters terzake onbelangrijk is. Wél belangrijk is de houding van de inrichtende macht, de rektor, de bisschoppen. Wil de « Standaard » ons eens zeggen of de waalse rektor en of de verenigde bisschoppen ja dan neen de heer Willems en het N.F.W.O. terecht gewezen hebben toen deze Leuven-Nederlands beschouwden als alles behalve een volwaardige universiteit ?

De « Standaard » zal ons niet tegenspreken wanneer we besluiten dat de belangrijkste instantie die terzake bevoegd is - nl. de inrichtende macht zélf - Leuven-Nederlands als onvolwaardig beschouwt en laat behandelen.

Dat is de waarheid en die waarheid vond haar neerslag in de door de « Standaard » aangevochten tabel van Maurits Coppieters.

BEWIJZEN

Het zou niet zo moeilijk zijn de juiste datum terug te vinden. Maar eigenlijk is die niet zo belangrijk. Heel waarschijnlijk was het tijdens de verkiezingsstrijd van 1954 dat het kristen-demokratische dagblad « Het Volk », dat omwille van dit dubbele kenmerk toch zou moeten trachten eerlijk te zijn, schreef dat de vlaamsnationalisten eigenlijk voorstanders waren van de verfransing, de échte tegenstanders van de echte vlaamse beweging. Het bewijs ? Voor de oorlog hadden zij, juist zij, tegengestemd toen de vernederlandsing van de universiteit te Gent in het parlement werd aangenomen.

Het was maar een heel korte tekst, want toen werd nog lang getwijfeld of men iets over dit onbenullige groepje schrijven zou. Maar de inhoud, de wijze van « bewijzen » was en is onverwoestbaar. Neem bijna honderd procent onwetendheid of onaandachtigheid door de eeuwigmenselijke luiheid van geest, voeg daarbij een klein, uit z'n verband gerukt gegeven dat wellicht waar is, in elk geval onkontroleerbaar, bestrooi dit alles met een spitse — en daarom alleen al meestal valse — interpretatie en er ontstaat een bewijs voor om het even wat.

De mens die onvermoeibaar de waarheid zoekt, soms tegen zijn eigen uitgesproken gedachten in, is tevens de grootste, de enige producent van leugen en bedrog. Leugen en bedrog die juist omwille van dit onuitroeibaar verlangen naar waarheid zich bekleden moeten met de schijn van waarheid, de schijn van eerlijkheid, de schijn van échtheid.

En blijkbaar vervalt hij altijd weer in dezelfde, ten slotte dwaze trukjes. Werd naar aanleiding van de 5 novemberbetoging niet beweerd dat nù de taalwetten van 1963 verdedigen (d.w.z. eisen dat er niet nog slechtere in de plaats komen !) zou betekenen dat alle vroegere protesten tegen Hertoginnedal en de roemruchtige helden die daar kapituleerden, eigenlijk onjuist waren geweest ?

In sommige gevallen echter volgen de valse bewijzen elkaar zo snel op dat zij zich onderling onmogelijk maken : als de « Libre » vandaag nog beweert dat er geen geld te vinden is om op de goedkope gronden bij Namen te bouwen en het morgen geen probleem vindt de veel grotere kapitalen ter beschikking te hebben om in het brusselse te bouwen ; als hetzelfde blad plots het « geloof » bedreigd acht zonder inplanting van Leuven-Frans te Brussel, nadat dit meer dan honderd jaar lang nooit zelfs maar een vraag is geweest.

Slechts weinigen kunnen de klassieke regels van de redeneerkunst bestuderen, sommigen menen tegenwoordig trouwens dat een dergelijke studie overbodig is geworden. Wellicht omwille van de reusachtige vooruitgang van het menselijk verstand en van de menselijke betrouwbaarheid ! Maar iedereen heeft wel de mogelijkheid zich kritisch in te stellen tegenover om het even welke bewering die hij ooit te horen krijgt. Bewijzen doet niet wie alleen maar overbluft. Bewijzen doet niet die de veelvuldigheid en de veelvormigheid van de gegevens verbergt om er een enkele van uit te kiezen.

Bewijzen leveren, bewijzen aannemelijk achten zijn te ernstige zaken dan dat ze zo maar, in het voorbijgaan zouden kunnen bereikt worden. Men zou ieder bewijs dat ons wordt voorgehouden als het ware een proces moeten aandoen : speuren naar alle feilen, gebruik maken van alle zwakke kanten, van elke onvolledigheid. Niets zou zo verhelderend zijn als zo'n « eerlijk proces » — maar de ervaring leert hoe moeilijk een eerlijk proces wel is.

Dit is het tegenovergestelde van verstandelijke onmacht : het is een oproep tot intellektuele moed en tot dit « geweten van de geest » dat volgens Nietzsche zovelen niet kennen die toch wel « geest hebben ».

NEMROD.

Wij nazijn

vlaams nationaal

NIEUW PROGRAM VAN HET F.D.F.

Ook in het F.D.F. hebben we « vrienden » zitten. Zo kregen we kennis van het voorontwerp van hun nieuw program dat opgesteld werd om hun driejarig bestaan te vieren. De brosjure zal binnen een paar weken verschijnen. Zij zou een nieuw offensief van het F.D.F. inleiden ditmaal zonder betoging omdat die vorig jaar mislukte.

Er staan prachtige zinnetjes in die te verschijnen brosjure, zinnetjes zoals « het Liberaal Vlaams Verbond stelt de wet in de P.V.V. ». Het program van de vlaamse kultuurverenigingen wordt samengevat in de zin «Vlaanderen verovert Brussel » en het « houdt Vanaudenhove in toom !».

Eveneens lezen we :

« Vlaamse scholen worden met grote spoed opgericht ! » Inderdaad : van de 60 scholen die er bij wet dienden te zijn werden er al 14 opgericht, heel wat minder dan dat er franse opgericht werden.

...NIETS VOOR ARBEIDERS

De F.D.F.-brosjure behandelt vooral de taalkwestie. Verder hebben ze een embrijo van een programma voor de jongeren en voor de zelfstandigen. Over de arbeiders lezen we weinig. Zouden die te Brussel nog in grote meerderheid Vlaams zijn ?

Wel is er een programma voor... Wallonië maar dit slaat essentieel op het vraagstuk van de Voergemeenten.

Grote nadruk wordt gelegd op de noodzakelijke uitbraak van Brussel buiten zijn huidige grenzen. Een 20-tal randgemeenten dienen aangehecht, evenals Ter Kamerenbos en Zaventem. In afwachting klaarblijkelijk dat Leuven, Halle, Mechelen en Aalst aan de beurt komen.

Tipisch hoe het program van het F.D.F. en van de P.V.V. op elkaar gelijken : tweelingsbroeders, maar vuiënde tweelingsbroeders.

AFLEIDINGS-MANEUVER

Er kan niet genoeg op gehamerd worden dat heel de herrie uitgelokt in het N.F.W.O. een afleidingsmaneuver is : door de eis te stellen tot volwaardige vertegenwoordiging van Leuven Nederlands in dit organisme en als toemaat nog te protesteren tegen het overwegend frans taalgebruik poogt de C.V.P. de aandacht af te leiden van de fundamentele vlaamse eis : Leuven Frans moet naar Wallonië verhuizen. Na de C.V.P.-partijraad van vorige zaterdag, waar professor Derinne (die dit belangrijkste aspekt van het leuvense vraagstuk in herinnering bracht) door Houben en Philips werd afgestraft als een stoute schoolknaap, is het duidelijk dat de hele C.V.P. een nieuwe poging doet, om deze eis te te verdringen, aldus de betogers van Antwerpen een nieuwe kaakslag toedienend. Opnieuw pleegt de vlaamse C.V.P. verraad aan de vlaamse zaak. We zullen het niet vergeten !

DUIDELIJK EN VAAG

Minister Van Offelen heeft een perskonferentie gehouden. Met veel omhaal van woorden en veel duidelijkheid wat de rekonversie betreft in Wallonië en uiterste vaagheid wat Vlaanderen in dit verband betreft. Hij had het over 19 nieuwe ondernemingen in Luik, 12 in Henegouwen en .... verscheidene in Limburg. In het bulletin van Vragen en Antwoorden gevraagd naar de namen van deze nieuwe bedrijven in de drie provincies voornoemd antwoordde de minister niet binnen de voorziene termijn. Wel had hij een geruststellend antwoord op de vraag van senator Jorissen (onbekend in Het Volk) nopens de vestiging van een duitse scheikundige nijverheid te Rotem.

We mogen konkluderen dat het met de rekonversie in Limburg niets is en met deze in Luik en Henegouwen alles. Gekoppeld aan de houding van V.D.B. tegenover Schiltz toen deze hem ondervroeg over de politiek van Ekonomische Zaken in verband met de afleiding van bedrijven van Antwerpen naar Wallonië, hebben we in Van Offelens vaagheid over Limburg het zoveelste onrechtstreeks bewijs dat deze regering Wallonië bevoordeelt ten nadele van onze gewesten, sistematisch en brutaal met de medeplichtigheid van kranten, die de namen van onze vragenstellers verzwijgen en voor het overige de grote verdedigers van onze arbeiders uithangen.

Woensdagnamiddag hebben een 30-tal leuvense studenten de hall bezet van de zetel van de nationale Raad van Wetenschapsbeleid te Brussel. Ze plakten de hall netjes vol met affiches tegen V.d.B.'s wetenschapsbeleid en werden door de politie hardhandig buitengezet. Op onze foto o.m. Pol Goossens en V.N.S.U.-voorzitter Raskin.

OOSTMALLE EN DE WESTHOEK

Reimond Mattheyssens en Etienne Lootens interpelleerden onderscheidenlijk over de gevolgen van de tornado te Oostmalle en de Westhoek. Zij kloegen het feit aan dat slechts een fraktie van de geleden schade aan de geteisterden zal worden vergoed. Zij toonden met sprekende feiten aan dat zulks kommer betekent voor de ouderdomsgepensioneerden en een sombere toekomst voor onze jonge gezinnen, die nog de zware aflossingen moeten doen voor het huis dat volledig vernield werd.

Onze woordvoerders bepleitten een volledige, of nagenoeg volledige vergoeding van de geleden schade en verwezen naar Nederland waar de geteisterden van dezelfde tornado ruim 90 % vergoed krijgen. Mattheyssens noemde de houding van de regering reaktionair en een nationaal schandaal. Minister De Saeger kwam vertellen dat de vorige regeringen bij rampen niet beter deden. Waarop Mattheyssens antwoordde, dat het geen verontschuldiging was voor de huidige regering, wél dat de vorige regeringen i n s g e l i j k s zwaar tekort schoten.

KADERBLAD BESTAAT EEN JAAR

De hernieuwing van de abonnementen op het Kaderblad langs de post is begonnen. Dit Vade-Mecum bereikt zo zijn eerste verjaardag. Wellicht het ogenblik om even een overzicht te geven van dat eerste jaar, en de plannen te schetsen voor de nabije toekomst.

Zoals reeds in het begin aangekondigd, gaat het hier om een losbladig Vade-Mecum, dat 5 maal per jaar verschijnt (waarbij een dubbel nummer) en zo uitgroeit tot een bazisdokumentatie van eerste rang voor de kaderleden en mandatarissen, waarop andere partijen jaloers kunnen zijn.

Bovendien laat deze werkwijze toe, alle nodige aanvullingen, wijzigingen en verbeteringen ordelijk en doeltreffend aan te brengen. Eens dat de lezer vertrouwd geraakt met de decimale indeling zal hij met een minimum aan tijdverlies de gezochte inlichtingen terugvinden. De handige groene « Vade-mecum »-map maakt een snelle rangschikking mogelijk.

Vooraleer een overzicht te geven van de inhoud der reeds verschenen zes nummers van de eerste jaargang 1967 (het 6de nummer wordt eerstdaags verzonden), willen we er op wijzen, dat het eerste nummer van 1968 vooral zal gewijd zijn aan aanvullingen : de nieuwe decimale indeling, die de oude vervangt, de inhoudstafel der verschenen nummers, de partijraadsbeslissingen van 1967, de wijzigingen aan statuten en kongresreglement (met vervangingsbladen), enz.

Hierna dan de inhoud van de jaargang 1967 :

Nummer 1 : Decimale indeling (D.I. 0), Partijstatuten (D.I. 2.0), Scholing - organizatie (D.I. 3.2).

Nummer 2 : Arrondissementele besturen (D.I. 1.4), Mandatarissen van kamer, senaat en provincie (D.I. 1.6), Kongresreglement (D.I. 2.01), Scholing - propaganda (D.I. 3.1) en Inrichting kaderscholing (D.I. 3.0).

Nummer 3 : Struktuur der V.U. (D.I. 1.0), Partijbestuur (D.I. 1.1), Partijraad (D.I. 1.2), Andere bestuurslichamen (D.I. 1.3), Reglement Partijraad (D.I. 2.-2), Beslissingen van de Partijraad (D.I. 2.1), Inrichting kaderscholing (D.I. 3.0), Parlementsfrakties (D.I. 4.0), Kommissies (D.I. 4.1), Amendementen kamer (D.I. 4.20) en senaat (D.I. 4.21), Wetsvoorstellen kamer (D.I. 4.30) en senaat (4.31) sedert 1961.

Dubbelnummer 4-5 : Kongresbesluiten sedert 1962 (D.I. 2.7).

Nummer 6 : Verzoenings- en Tuchtraad (D.I. 1.31), Statuten der VZW Volksunie (D.I. 1.8), Statuten der VZW Vlaams Pers- Radio- en TV-Instituut (D.I. 1.9), Vlaamsnationaal Studiecentrum (D.I. 5.0), Algemeen sekretariaat (D.I. 1.7), Redaktie (D.I. 2.5), Studiedienst (D.I. 7.0).

Alles bij mekaar reeds een behoorlijk pakje dokumentatie ! Dat natuurlijk in 1968 zal aangroeien. Wij nemen ons voor naast een te brengen selektie van dokumentatie inzake brochuren en boeken, de nadruk te leggen op de verkiezingen. Zowel de techniek als de uitslagen. Behoudens latere wijzigingen zouden wij hieraan volgende hoofdstukken wijden :

De verkiezingstechniek (D.I. 2.9) inzake parlementsverkiezingen, provinciale verkiezingen, en bijzondere onderrichtingen voor getuigen.

De verkiezingsuitslagen van de Kamer (D.I. 4.6) die we het meest gedetailleerd zullen brengen omdat alle waarnemers en kommentatoren zich daarop steunen. Wij zullen dan ook de uitslagen brengen per kanton, arrondissement, provincie voor de vlaams-nationalisten sedert 1949 (aantal en percent). Daarnaast voor alle partijen de uitslagen per arrondissement en provincie van 1919 af (de invoering van het algemeen stemrecht), diezelfde uitslagen per taalstreek en globaal, en ten slotte de zetelverdeling per arrondissement, per provincie en globaal sedert 1919.

Voor de senaat zullen we het beknopter houden (D.I. 4.7) : de uitslagen per arrondissement, per provincie en globaal door de vlaams-nationalisten behaald sedert 1949 (aantal en percent), en daarbij de zetelverdeling voor alle partijen per arrondissement, per provincie en globaal (rechtstreeks gekozenen, provinciale senatoren en gekoöpteerden) voor de periode 1946-1965.

Voor de provinciale raden zullen we de uitslagen brengen (D.I. 5.1) per distrikt, arrondissement en provincie in aantal en percent, voor de V.U.van 1958 tot 1965, en de zetelverdeling voor alle partijen voor dezelfde periode.

Voor de gemeenteraadsverkiezingen ten slotte (D.I. 5.2) nemen we ons voor de uitslagen voor de bijzonderste vlaamse gemeenten te brengen voor 1958 en 1964, in aantal, percent en zetels, voor alle partijen.

Daarbij publiceren we mogelijk nog gegevens over het aantal blanco en ongeldige stemmen, over voorkeurstemmen, enz.

Zoals u zult bemerken wordt het een enige dokumentatie met het oog op de verkiezingsjaren 1969 en 1970. Wij raden ieder kamerlid dan ook sterk aan onmiddellijk te abonneren. De voorraad is beperkt : wie nu abonneert kan het ook nog voor 1967 zolang er voldoende exemplaren zijn.

Het nemen van een nieuw abonnement geschiedt door de storting van 80 fr. op postrekening 1476.97 van de Volksunie, M. Lemonnierlaan 82, te Brussel I. Indien men daarbij een map wenst kan 25 fr. bijgestort worden, en indien de verschenen nummers nog moeten toegezonden worden, nogmaals 80 fr. (dus 185 fr. in totaal). De vorige abonnenten kunnen hun abonnement voor 1968 aan de postbode betalen bij aanbieding.

Suggesties in verband met de redaktie worden steeds dankbaar aanvaard op het adres Elshoutbaan 25, te Schoten.

E. SLOSSE.

aan « onze verslaggever »

DE STANDAARD

Mijnheer,

Ach nee, we hebben helemaal geen lust om met U de joernalistieke degen te kruisen in een hartverkwikkend debat over het ene of andere wissewasje. We schrijven dit briefje omdat we — gemengd treurig-verontwaardigd — menen er niet onderuit te kunnen. Want de manier waarop « onze verslaggever » in « De Standaard » van verleden maandag het tragisch incident te Oudenaarde heeft behandeld, kunnen we alleen maar vies noemen. En viezigheid tegenover doden nemen we niet.

Kijk eens, mijnheer, minder dan twee jaar geleden stierven Valeer Sclep en Jan Latos. Onder de kogels van de rijkswacht. Anderhalve maand later stierf Alice De Leender. Bij een inval van de rijkswacht in haar leuvense zaak. Verleden zondag stierf Leo De Poorter. Daar waar de klappen van de rijkswacht het hardst vielen.

We vragen van U, die blijkbaar àndere en bétere relaties hebt met wat doorgaans de ordestrijdkrachten wordt genoemd, niet dat U onze mening over dé rijkswacht zoudt delen. We vragen alleen maar dat U, die toch geroepen zijt om de publieke opinie mede voor te lichten, het probleem (dat zich na vier doden toch duidelijk stelt) sereen, bekommerd om de waarheid en om de demokratische vrijheden kritisch zoudt benaderen : het probleem van het optreden der mobiele rijkswachteenheden. We vragen U niet om een onmiddellijk oordeel, de maandag na de feiten. Onze vraag is véél bescheidener : het stellen van het probleem zélf, vanuit een opvatting die de eerbied voor de mens, het individu, de menselijke waardigheid primordiaal stelt.

Blijkbaar vragen we te veel. In uw verslag hebt ge — oppervlakkig, zonder kennis van de echte feiten en met een grenzeloze lichtzinnigheid — maandag het volgende geschreven : « Het was koud en onvermijdelijk brachten velen de wachttijd door in de herberg, zodat enkele tientallen jonge manifestanten nogal luidruchtig en opgewonden deden toen de mars eindelijk vertrok in de richting van het centrum van Oudenaarde ». Enzoverder...

Door uw ontzettend vlot en ontzettend lichtzinnig stukje hebt gij het hele oudenaardse drama herleid tot wat we menen de grenzen van uw bevattingsvermogen te zijn : een dronkemansherrie waarbij spijtig genoeg spaanders vielen. De strijd van de boeren, een godvergeten groep mensen waar bijna niemand zich om bekreunt : zattemansuitstapjes op zondag. Het tragisch incident : de onvoorzienbare afloop van een zattemanspartij.

Vies, mijnheer, en beneden elke joernalistieke — of zelfs maar gewoon-menselijke — norm. Het werk van een grenzeloos zelfvoldane oppervlakkigaard die het nog bij pittoreske stielkneepjes houdt ook als de feiten onmeedogend schreeuwen om eerlijkheid, waardigheid en menselijkheid.

Met passende gevoelens,

« WIJ ».

OUDENAARDE

GEEN KONTAKT

Een der fundamentele oorzaken van de incidenten bij de betoging te Oudenaarde was de aanwezigheid van de Rijkswacht zelf. Wie heeft die Rijkswacht ontboden? Een belangrijke en nog te beantwoorden vraag.

Een groot deel der betogers die met traktoren naar Oudenaarde kwamen, werd reeds onder de baan geprikkeld door het optreden van rijkswachters die verbalizeerden voor alles en nog wat.

Toen dan enkele jonge boeren te Oudenaarde zelf het verkeer met hun traktoren belemmerden, reageerde de Rijkswacht op de meest onverstandige manier. Er werd geen kontakt opgenomen met de inrichters der betoging om — zoals vroeger reeds herhaaldelijk gebeurde — tot een regeling te komen. Er werd geen wagenkordon gevormd om de traktoren tegen te houden; dit ware nochtans het meest effektieve middel geweest, want geen enkele boer zal zijn traktor — een deel van zijn bedrijfsuitrusting — in gevaar brengen door storm te rijden tegen een kordon.

En werd onmiddellijk en zonder verwittiging brutaal gechargeerd. Met alle dramatische gevolgen van dien.

MOBIELE EENHEDEN

Alle rijkswachters over één kam scheren, zou onrechtvaardig zijn. Wanneer het echter ergens tot ernstige incidenten komt, dan is dat vooral bij het optreden van de zgn. mobiele eenheden. Te Oudenaarde waren de « mobielen » van Gent aanwezig. Deze eenheden kennen de streek en de bewoners niet, missen de ervaring in de omgang met mensen die territoriale eenheden wél hebben en zijn louter repressieve troepen die er op losslaan met een animo dat — en dat is al tientallen keren gebleken — vaak sterk op sadisme lijkt.

KLASSIEKE SLACHTOFFERS

De zenuwachtigheid van de Rijkswacht te Oudenaarde kon o.m. afgemeten worden aan het feit dat eens te meer een joernalist in de klappen deelde. Zo is het steeds, wanneer de blauwe heren boven het kookpunt geraken : dan tellen geen joernalistenpenningen meer, dat wordt er niet naar gekeken of iemand al dan niet deelneemt aan de relletjes. Dan wordt er alleen geklopt om, met het oog op de eigen bevordering en de tevredenheid der « oversten », de straat te « zuiveren ».

Boeren tijdens de betoging met een zgn. « mussenkanon ». Toegegeven dat het zwaar getuig is, toegegeven dat een voetzoeker minder omvangrijk is en even luidruchtig als dit boerenalarm. Toegegeven zelfs dat aan de boer in kwestie duidelijk gemaakt wordt dat hij zijn mussenkanon heeft thuis te laten. Maar wanneer men (zoals het nu gebeurt) deze man in de gevangenis gooit, wanneer de Raadskamer zijn aanhouding voor een maand verlengt : is deze opsluiting, die weken dreigt aan te lopen, nog in verhouding tot het « mussenkanon » en tot de bedoelingen van de boer? En wordt met de voorlopige hechtenis niet zo kwistig omgesprongen omdat, nadat er een betoger dood gebleven was, absoluut moest bewezen worden « hoe gevaarlijk die boeren zijn »?

« NIET ERG »

Toen een rijkswachtofficier ondervraagd werd over het aantal aangehoudenen en de redenen der aanhouding, somde hij op : vier man, respektievelijk in het bezit van een hamer, een staaf, een haak (waarschijnlijk een onderdeel van een traktor) en een hondenriem. De officier zelf gaf toe dat die vergrijpen « niet erg » waren.

De hamer en de staaf dienden niet als wapen, maar als onderdelen van het « mussenkanon ».

Voor deze « niet erge » delikten worden echter twee boeren als gevaarlijke misdadigers in de gevangenis gehouden.

HUN TAAL !

Betrouwbare getuigen hoorden verleden zondag te Oudenaarde een gesprek tussen een paar bevelvoerende officieren van de Rijkswacht. Waarschijnlijk behoorden deze officieren tot de mobiele groep van Gent.

De heren spraken onder mekaar Frans.

Dat heeft rechtstreeks niets met de feiten te zien. Maar het verraadt een volksvreemde kastementaliteit. En een dergelijke mentaliteit lijkt ons dan toch weer een geschikt uitgangspunt voor een scherpe, a-sociale en onpsichologische bevelvoering.

RANDNOTA BIJ EEN DESKUNDIG VERSLAG

Door de gerechtelijke instanties werd mededeling gegeven van de uitslag van de lijkschouwing van de molenaar De Poorter, die op zondag 26 november 1967 te Oudenaarde bij een betoging het leven liet.

Het luidt dat de man een natuurlijke dood gestorven is, namelijk door een « hartaderbreuk » waarschijnlijk veroorzaakt door de hevige emoties die hij bij het zien van de herrie zou opgelopen hebben; hij zou daarenboven een hartlijder geweest zijn. Wat de verwondingen in het aangezicht betreft, die zouden het gevolg kunnen geweest zijn van een val op de straatstenen, niet noodzakelijk van een stamp met een geweerkolf.

Laten we, ten eerste, opmerken dat de mededeling geen melding maakt van een onderzoek van de maaginhoud.

Het was toch belangrijk daarover iets te vernemen, want er wordt beweerd dat het slachtoffer juist een stukje aan 't eten was, toen hij viel en geslagen werd.

Ten tweede, als de man een hartlijder was, zou men graag weten, welke hartziekte aan de bazis lag van de « hartaderbreuk ».

Ten derde komt het vreemd voor dat de gerechtsarts niet heeft kunnen uitmaken of de aangezichtsverwonding het gevolg was van een kolfstoot of van een val. Voor een man van het vak is dat niet zo moeilijk, en het was zeer ter zake dienend geweest daarover in de bijzonderheden te treden. Heel de diskussie over het al of niet natuurlijke van de dood zal immers daarover draaien; en niemand is vooralsnog overtuigd.

Alleszins komt het de man van 1967, die voor zijn overtuiging in deze demokratische tijd graag op straat komt, vreemd voor dat de oudenaardse aangelegenheid zo spoedig op grond van de algemene en vage beweringen die vrijgegeven werden, zo maar, in een handomdraai, geklasseerd en van de baan geholpen wordt.

Het politioneel en medisch-forensisch onderzoek is eerbiedwaardig, maar het zou aan overtuigingskracht winnen, en zeker de openbare mening voldoening geven, als meer klaarheid in de de tragiek van de oudenaardse aangelegenheid zou verschaft worden.

Waarom zou, in aanwezigheid van getuigen, geen bijkomend onderzoek bevolen worden? Zo iets spreekt toch vanzelf. Het geschiedt wel openbaar voor de assisenhoven dat experten en tegenexperten hun mening gaan verdedigen? Waarom niet getracht, het kruciale punt van de wonde in het gelaat op te lossen door een bijkomend onderzoek?

In de zaak van Oudenaarde blijven te veel onbeantwoorde vragen open. Het gerecht zou aan respekt en aan betrouwbaarheid winnen, als de aangelegenheid wat meer werd uitgediept. Men heeft te vlug met de spons gewerkt.

Zwartberg heeft veel geleerd. En Oudenaarde nu nog meer.

prof. dr. L. Elaut
senator.

PARLEMENTAIRE KRABBELS

DE KAMER

Na de interpellatie Mattheyssens over de tornado te Oostmalle en de Westhoek werd door de Volksuniefraktie een motie ingediend waarbij ruim 90 % schadeloosstelling voor de geteisterden werd voorgesteld naar het voorbeeld van Nederland. Over deze motie werd niet gestemd omdat de motie van de regeringspartijen reglementair voorrang heeft. Deze laatste hield de goedkeuring in van de regeringspolitiek, die de geteisterden feestelijk in de steek laat. Al de C.V.P.-ers steunden de regering, terwijl C.V.P.-senatoren met veel tromgeroffel in de bladen hun wetsvoorstel aankondigden, waarbij tot een schade van 500.000 fr. een schadeloosstelling van ruim 90 % werd voorzien !.. De C.V.P.-ers zouden hun violen op mekaar moeten afstemmen. De P.V.V.-ers stemden insgelijks tegen, terwijl hun vertegenwoordiger op de vergadering van het Aktiekomitee Tornado, Oostmalle, op voorstel van de Volksunievertegenwoordiger akkoord was dat de nationale solidariteit moest spelen bij het bepalen van het bedrag der schadeloosstelling. De P.V.V.-volksvertegenwoordiger die de motie van goedkeuring der regeringspolitiek tekende, is burgemeester van een gemeente in de buurt van Oostmalle...

Timmermans, een vage zenuwachtige waalse kommunist die geen olympische toppen scheert, heeft een hatelijk nummertje opgevoerd. In de regeringsverklaring van de ploeg Lefèvre-Spaak stond te lezen dat er maatregelen zouden worden getroffen ten gunste van de kleine incivieken. Deze belofte werd natuurlijk niet gehouden. Wél werd een wetsontwerp ingediend ter gedeeltelijke kompensatie hiervan, waarbij een gunstige pensioenregeling werd voorzien voor afgezette staatsambtenaren en beambten. Het wetsontwerp werd in de Senaat gestemd maar strandde in de Kamerkommissie. Dit ontwerp werd nu opnieuw ter hand genomen maar de bepalingen ten gunste van de incivieken werden er uit gelicht. Frans van der Elst had ze dan ook opnieuw ingediend onder de vorm van een amendement. Hij verdedigde zijn amendement in de openbare vergadering, op de goede rustige, zakelijke toon.

Hij betoogde dat het ging om een initiaal C.V.P. - B.S.P. - regeringsvoorstel, dat bovendien door C.V.P.-ers en B.S.P.-ers destijds in de Senaat werd goedgekeurd.

Hij zei normaal te verwachten, dat men in de Kamer niet anders zou handelen.

Kiebooms had reeds voordien de redelijkheid van het amendement aangetoond, echter zijn politieke vrienden niet aangezet het goed te keuren omdat het toch geen kans maakte. Kwam dan de genoemde Timmermans. Hij had van het hele geval geen biet begrepen. Hij zei dat het onverbeterlijke incivieken gold, die geen eerherstel hadden aangevraagd, daarbij (moedwillig ?) verzwijgend dat de maatregelen waardoor zij de gelegenheid zouden krijgen om hun geval opnieuw te laten onderzoeken, niet werden genomen. Hij werd op de Volksunie-banken hieraan scherp doch vruchteloos herinnerd. Het drong tot hem niet door en hij antwoordde gans naast de kwestie met de geprefabriceerde repliek, dat de Volksuniemandatarissen zich niet zenuwachtig dienden te maken en dat het hen natuurlijk hinderde. Ergerlijk was het dat niemand anders protesteerde tegen de verdraaiing van de feiten, zoals zij door deze hardgekookte, en dichtgestreken oud-stalinist werden voorgesteld. Onder allerlei smoesjes onthielden de C.V.P.-ers zich bij de stemming over het amendement Van der Elst. Alleen de voltallige Volksuniefraktie stemde voor.

Er dan maar wéér de jaarlijkse tredmolen der begrotingen. Eerst de belangrijkste van allemaal : de rijksmiddelenbegroting.

Vice-premier Declercq verdedigde de rekordbegroting van 240 miljard. Zijn snedigheid, die van hem de geduchte oppozitieleider maakte tijdens de regering Harmel heeft hij ingeboet. Destijds was hij een vedette naar wie (graag) geluisterd werd, die zelfs bij de konventionele nieuwjaarswensen sprankelend origineel kon zijn. Nu is het allemaal kleurloos officieel geworden, de uitoefening van de macht, zo opwindend volgens de eerste-minister, heeft zijn talenten verstikt.

Frans van der Elst was grondig en overtuigend. Hij betoogde dat de regering een politiek van sociale achteruitgang voerde, wat bij de eerste-minister op de heupen werkte. Hij bewees dat de staatsuitgaven dubbel zo snel stijgen als het bruto-nationaal produkt. Hij zei dat de begroting sluitend werd gehouden met kunst en vliegwerk en met een aanzienlijke belastingsverhoging onder allerlei vermommingen. Hij hernam de aanklacht van Hugo Schiltz, dat vreemde bedrijven uit Vlaanderen naar Wallonië werden overgelokt en voerde daarvoor nieuwe bewijzen aan. Hij noemde een eventuele veroordeling van de belgische taalwetgeving te Straatsburg een veroordeling van het unitair regime. Hij zei dat de moeilijkheden zowel waalse als vlaamse terug te voeren zijn op de overleefde, strakke staatsstruktuur. In zijn besluit onderstreepte hij dat de Volksunie geen negatief ingestelde oppozitiepartij is, maar een partij die een oplossing heeft voor de steeds drukkender moeilijkheden nl. het federalisme.

NIK CLAES

DE SENAAT

De agenda van de Senaat is nog hoofdzakelijk gestoffeerd met interpellaties omdat de regering weer te laat is met haar begrotingen. Tans pas komen de Rijksmiddelenbegroting, het budget voor Justitie en de begroting van Binnenlandse Zaken voor op de agenda van de kommissies.

Ook de begroting van de eerste-minister werd al in de kommissie behandeld en goedgekeurd, meerderheid tegen minderheid. De bespreking gaf de gelegenheid aan de eerste-minister om in ondiplomatieke termen afwisselend enkele grote landen te lijf te gaan en het bewijs te leveren dat hij nog niet vermoeid is van het bewind. Anderzijds hield oud-eerste-minister Eyskens een levendige rede waarin hij pleitte voor een meer rationele besteding van het geld uitgegeven aan opvoeding en wetenschappelijk onderzoek en voor het behoud van de jonge wetenschapsmensen in het land.

Dinsdag interpelleerde senator Lahaye over de politiek tegenover Kongo. Hij deed het weer met de effekten, gebruikelijk op de plattelandse rechtbank. Men ziet hem graag bezig. Het brengt wat verpozing. Bijzonder prettig vond men het feit dat hij senator Terfve verweet dat zij beiden niet dezelfde taal spraken, waarop prompt gereageerd werd op de Volksuniebanken dat ze toch beiden Frans spraken. Anderzijds verwekte Hilaire hilariteit door Terfve een aanhanger van Mao te noemen. Terfve zat er sprakeloos bij. De senaat lacht graag en maakte dan ook gebruik van de gelegenheid.

Woensdag was het de beurt aan senator Franck om te interpelleren over de tweetaligheidspremies te Brussel en over de moeilijkheid van de taaleksamens. Verder beweerde hij dat Brussel een goed onthaal bezorgde aan Vlamingen en Walen en dat beide kulturen er op gelijke wijze kunnen tot ontplooiing komen. Hij pleitte tegen de 50-50-verhouding aan de top bij de brusselse beambten .

Slecht bekwam het hem want senator Jorissen vroeg hem wat de franstaligen nu eigenlijk wilden. Ofwel de gelijkheid te Brussel en in het land ofwel de evenredigheid volgens de bevolkingscijfers.

Anderzijds haalde senator Jorissen cijfers aan voor de gemeente St. Gillis waar de h. Franck burgemeester is. Bij de hogere gemeentebeambten telde men daar bij de invoering van de wet van 1963 : 43 franstaligen tegen 1 nederlandstalige. Einde '66 was de toestand volgens de cijfers van de minister 44 Frans tegen 1 Nederlands, dus nog slechter. Anderzijds heeft St. Gillis geen enkele nederlandse gemeenteschool.

Senator Franck in zijn repliek beweerde dat Jorissen Brussel niet kende, waarop Jorissen enkele feiten aanhaalde uit zijn 17-jarig verblijf te Anderlecht. Toen zweeg Franck.

Telkens de brusselse taalrassisten aanvallen, gaat senator Jorissen in de tegenaanval. Het is ontmoedigend voor de franstalige Brusselaars, want al hun argumenten worden doorgelicht en belachelijk gemaakt.

Voor het overige werd woensdag het wetsontwerp betreffende het uitgesteld loon in de landbouw behandeld. Dat bracht de verslaggever Lagae, een van de ernstige C.V.P.-senatoren, op het podium : een te Leuven gekozen West-Vlaming. Voor de ontspanning zorgde nu senator Van Laeys, de oostvlaamse notaris, die zeer uitvoerig zijn amendementen verdedigde. Daar hij zijn amendementen alleen ingediend had kon er niet over gestemd worden zo niemand ze steunde. Jorissen toonde zich de goede ziel.

« Dikwijls genoeg alleen gestaan om niet te simpatizeren met een eenzaat » gaf hij als kommentaar. De amendementen werden toch verworpen.

Een tipisch spelletje werd dan opgevoerd. De helft der senatoren was niet aanwezig. Dit zou bij de stemming gebleken zijn. Daarom probeerde men het debat te rekken tot na vijf uur omdat na vijf uur nooit gestemd wordt, tenzij vooraf meegedeeld op de agenda. Ook de socialistische oppozitie deed mee aan het spelletje, want er waren er nog slechts 3 aanwezig, naast 7 P.V.V.-ers en 20 C.V.P.-ers.

De senaat is nog niet ingereden...

ONZE MANNEN IN HET PARLEMENT

■ Het wetsvoorstel van senator Jorissen tot wijziging van de wet op de keuring van en de handel in vis, gevogelte, konijnen en wild en van deze ter zake van de vleeskeuring en de vleeshandel werd ter inoverwegingneming voorgelegd. De zelfde senator diende een wetsvoorstel in inhoudende gelijkschakeling der kinderbijslagen van de zelfstandigen met de loontrekkenden.

■ Senator Elaut vertolkte het standpunt van de Volksunie in de beraadslaging na de interpellatie van senator Dekeyzer over de verkeersongevallen, de veiligheid enz. en bepleitte hierbij een intenser samenwerking met de stichting « Wetenschappelijk onderzoek en verkeersveiligheid ».

■ In de interpellatie van senator Franck inzake sommige gevolgen van de toepassing van de taalwetgeving tot de ministers van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt en Toerisme kwam senator Jorissen in het debat tussenbeide en verweet de brusselse socialisten hun antivlaamse houding in bestuurszaken, onderwijs en in de sociaal-ekonomische verhoudingen.

■ Een interpellatieverzoek werd ingediend door kamerlid Babylon tot de minister van het Openbaar Ambt en Toerisme over het uitblijven van een doelmatig gerichte toeristische politiek in België, die vooral de vlaamse toeristische nijverheid schade berokkent.

■ Bij de stemmingen stemde de V.U.-kamerfraktie ja betreffende het amendement Copée (gelijk loon voor mannelijke en vrouwelijke werknemers), eveneens wat de goedkeuring van het verdrag inzake instelling van een Benelux-gerechtshof betrof en eveneens pozitief wat het wetsontwerp tot wijziging van de besluitwet van 23 dec. 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders aangaat. De V.U.-fraktie stemde eveneens ja voor het wetsvoorstel betreffende de toepassing van de sociale zekerheidswetgeving op de sportbeoefenaars en inzake het wetsontwerp tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sektor en deze van de privé-sektor.

■ Kamerlid Mattheyssens interpelleerde de ministers van Financiën en Openbare Werken over het tekortschieten van de regering tegenover de slachtoffers van de tornado op 25 juni jl. te Oostmalle. Zijn kollega Lootens sloot zich daarbij aan wat de getroffenen van de Westhoek betreft.

■ Kamerlid Schiltz woonde de vergaderingen van de kamerkommissie voor Tewerkstelling en Arbeid bij, kamerlid Leys deze van de kommissie voor Justitie.

■ Bij de bespreking van het wetsontwerp inzake pensioenstelsel verdedigde de heer Van der Elst een amendement, waarmee hij een terugkeer tot de oorspronkelijke en door de senaat vroeger goedgekeurde tekst beoogde. Het ging hier om het herstel van in hun pensioenrechten getroffenen van de repressie. Bij de stemming onthield de vlaamse C.V.P.-fraktie zich bij een tekst, die ze vroeger zelf had goedgekeurd.

■ Kamerlid Van Leemputten diende een interpellatie-verzoek in, gericht tot de minister van Binnenlandse Zaken over de zware incidenten te Oudenaarde op 26 november jl.

■ Kamerlid Van der Elst vertolkte zakelijk en scherp het V.U.-standpunt bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting 1968. Hij nam ook deel aan de kommissievergaderingen voor Europese Zaken, Financiën, Buitenlandse Handel en Technische Bijstand en Grondwetsherziening.

■ Volksvertegenwoordiger Leys woonde de kommissievergadering Binnenlandse Zaken en Justitie bij.

■ Kamerlid Babylon diende een interpellatieverzoek in, gericht tot de minister van Binnenlandse Zaken over de houding van de rijkswacht bij incidenten.

■ Schriftelijke vragen werden gesteld door kamerleden Anciaux, Babylon, Coppieters, H. Goemans, Schiltz en Leys.

ONZE PARLEMENTSLEDEN STAAN HUN MAN!

Over de juiste cijfers van de aktie S.O.S.-Honger hoort men verdacht weinig. Zo hebben we een levendige belangstelling voor de opgehaalde sommen per provincie. En die cijfers komen maar niet... Is het wellicht omdat al te duidelijk zou blijken, dat de Vlamingen drie maal zo milâ ste·inden als hun waarde waalse landgenoten ? Minister Toussaint (foto hierboven) deed alsof het andersom was : zijn bedankingswoordje aan de organizatoren van de kampanje was uitsluitend Frans...

559 MILJOEN REZERVE

Het K.B. 4 april 1960 voorzag in de financiering van het « Fonds voor scholing, omscholing en sociale herscholing van minder-valieden » door een heffing op de premies Burgerlijke Aansprakelijkheid van auto-verzekeringen, een heffing op de premies van de verzekering tegen arbeidsongevallen en door bijdragen van de verzekeringsmaatschappijen.

Uit een antwoord van de minister van Sociale Voorzorg op een vraag van volksvertegenwoordiger dr. R. Van Leemputten blijkt het volgende :

Van 1960 tot 1966 heeft dit fonds (dat ondertussen van naam veranderde) ontvangsten geboekt voor een totaal bedrag van 964 miljoen, terwijl de werking tijdens dezelfde jaren een uitgave vergde van 405 miljoen.

Anders gezegd, dit fonds is er in geslaagd van 1960 tot 1966 een rezerve aan te leggen van niet minder dan 559 miljoen fr. Wil dat zeggen dat er te weinig minder-valieden zijn en dat voor de bestaande alles reeds werd gedaan wat mogelijk voor deze mensen kon gedaan worden ? Of is de aanslag-voet doodgewoon hoog ?

GEWESTPLANNEN EN STREEKSTUDIES

Omdat openbare besturen organizaties en zelfs partikulieren bij herhaling het verlangen uiten de in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken opgestelde streekstudies op grote schaal te mogen verspreiden, vroeg volksvertegenwoordiger dr. R. van Leemputten aan de minister onder welke voorwaarden zulks zou kunnen geschieden.

De minister van Openbare Werken antwoordde dat zijn departement over het auteursrecht over deze studies beschikt, omdat deze in opdracht van het ministerie werden opgesteld. Hij onderzoekt op dit ogenblik de mogelijkheid de streekstudies te koop te stellen, hetzij volledig, hetzij in de vorm van een vade-mecum. Voor de uiteindelijke gewestplannen, die het eindpunt zijn van de geweststudies, zal dezelfde werkwijze worden gevolgd als voor de streekstudies.

VERKEERSBELASTING EN DECENTRALIZATIE

Handelsvennootschappen met verschillende eksploitatie-zetels mogen de verkeersbelasting betalen ten kantore van de gemeente (dikwijls de brusselse agglomeratie) waar zij hun maatschappelijke zetel hebben. Zij dienen dan ook de gemeentebelasting op de motorvoertuigen in die gemeente te betalen. Dit heeft voor gevolg dat in veel gevallen de brusselse agglomeratie de gemeentebelasting opstrijkt, terwijl andere gemeenten moeten instaan voor het onderhoud van de wegen.

Volksvertegenwoordiger dr. R. van Leemputten suggereerde de minister van Financiën een wijziging aan de bestaande reglementering in overweging te nemen. Deze antwoordde dat de administratie der directe belastingen de mogelijkheid onderzoekt om de inning van de verkeersbelasting op de autovoertuigen te vereenvoudigen en dat zij niet zal nalaten bij deze gelegenheid het door de h. Van Leemputten gedane voorstel aandachtig te bestuderen.

We hopen dat van de gelegenheid gebruik zal gemaakt worden om de belasting-opbrengst te geven aan de besturen die de desbetreffende kosten dienen te dragen.

KURSUS NEDERLANDS IN BUENOS-AIRES

De belgische ambassade te Washington organizeert een kursus Nederlands voor kinderen van landgenoten die bij internationale organismen of bij de ambassade zelf werkzaam zijn. Ook amerikaanse kinderen zouden deze kursus volgen.

« De Schakel », maandblad van de Vlamingen in Argentinië, wees in het mei-nummer van dit jaar op de wenselijkheid een soortgelijke kursus in te richten te Buenos Aires.

Volksvertegenwoordiger dr. R. Van Leemputten vroeg de bevoegde minister of deze het niet wenselijk achtte het initiatief van Washington uit te breiden tot de wereldcentra waar een belangrijk aantal Vlamingen wonen, bv. te Buenos Aires.

De minister antwoordde dat de kwestie van het nederlands onderwijs in het buitenland door zijn departement met veel belangstelling wordt gevolgd. Zijn diensten trachten te helpen, vooral met boekenmateriaal. De subsidie aan Washington verleend, dient echter beschouwd te worden als 'n eksperimentele proefneming. Pas na grondige studie van het probleem zal een principiële beslissing i.v.m. het nederlands (en het frans) onderwijs in het buitenland kunnen genomen worden. Een oplossing wordt gezocht in de richting van de kursussen per briefwisseling die door het ministerie van Nationale Opvoeding en Kultuur georganizeerd worden.

KURSUS NEDERLANDS TE STOCKHOLM

In « Ons Erfdeel » van september jl. had dr. Jaap de Rooy de wens uitgedrukt dat een derde (part-time) leerkracht zou aangeworven worden voor het onderwijs van het Nederlands aan de universiteit van Stockholm. Men had een kandidaat gevonden — een Zweed die het Nederlands volledig beheerst — maar er waren geen geldmiddelen voorhanden om die leerkrachten te betalen.

Hierover door volksvertegenwoordiger dr. R. Van Leemputten ondervraagd, antwoordde de minister van de Nederlandse Kultuur dat de belgische staat niet kan tussenkomen in de bezoldiging van buitenlandse leerkrachten belast met een kursus Nederlands aan een buitenlandse universiteit. Wel kunnen boeken en didaktisch materiaal voor de lektoren Nederlands (en Frans) in het buitenland door de direkte Internationale Kulturele Betrekkingen van het ministerie van Nationale Opvoeding en Kultuur worden toegezonden.

SIMULTAANVERTALING

In de weergave van een parlementaire vraag van senator Jorissen over de wenselijkheid een simultaanvertaling in de zittingen van de brabantse provinciale raad te organizeren sloop een vergissing. Deze simultaanvertaling bestaat reeds in de algemene vergadering. De vraag was of een dergelijke vertaaldienst ook in de kommissievergaderingen zou kunnen fungeren. Overigens heeft ons V.U.-provincieraadslid F. Van Droogenbroeck reeds herhaaldelijk deze leemte aangeklaagd. Hij kreeg steeds tot antwoord dat de instelling van een vertaaldienst om budgetaire redenen niet mogelijk zou zijn.

Welke argumentatie men slechts als een uitvlucht kan beschouwen. Daarom is het aandringen van onze senator en ons provincieraadslid verantwoord.

ROTEM

Senator Jorissen stelde aan de minister van Ekonomische Zaken volgende vraag :

Meer dan voor Luik en Henegouwen zijn nieuwe industrieën noodzakelijk in het limburgse Maasland. Niet alleen heeft die streek met zware omschakelingsmoeilijkheden te maken, doch het geboortecijfer ligt er zo hoog dat jaarlijks een groot aantal jonge arbeidskrachten op de markt komt.

Enkele maanden geleden kondigde de minister voor die streek de vestiging van een groot duits kompleks van scheikundige nijverheden aan te Rotem. De vestiging stond zo goed als vast. De investeringen zouden 1 miljard 340 miljoen bedragen en er zouden 2.400 nieuwe arbeidsplaatsen in het leven worden geroepen. De senator vroeg hoever de stand van zaken was.

Het antwoord luidde, dat volgens de inlichtingen het pricipe van de aangekondigde belangrijke vestiging in Rotem stellig behouden blijft.

Het ging hier trouwens om een investeringsprogramma, dat over vijf jaar loopt. De promotors hadden aan dit investeringsprogramma de laatste hand gelegd. Later onderzochten zij de meest passende financieringsvormen. Volgens de laatste gegevens vorderden deze onderhandelingen goed, zodat mocht worden verwacht, dat na de regeling van deze financiële aspekten de definitieve beslissing spoedig zou vallen.

Dit programma zou, steeds volgens de minister door de belgische maatschappij met de inbreng van buitenlands kapitaal worden verwezenlijkt.

Men zal zich herinneren dat zeer onlangs een gelijkaardige inlichting van dit departement op louter veronderstellingen en zoals later bleek op valse gegevens berustte. Men dient dus ook dit bericht met voorbehoud op te nemen.

De hoogste gezagsinstantie van de NAVO, het militair komitee, was onlangs te gast in de nieuwe NAVO-gebouwen te Cacteau. De heren drukten hun tevredenheid uit over de rekordtijd, waarin België een nieuw hoofdkwartier heeft gebouwd. En zeggen, dat het zolang duurt om Leuven-Frans verhuisd te krijgen !

de WIJ de wereld

vlaams nationaal

DWARSDRIJVER OF APOSTEL ?

Terwijl de eerste schok van de ponddevaluatie is verteerd — zij het minder in Engeland dan elders, waar Wilson wel de Labourpartij achter zich kreeg doch zware kritiek in pers en bij publiek moet oogsten mitsgaders nog een zware tussentijdse verkiezingsnederlaag moet inkasseren — heeft de Gaulle zijn als bom aangekondigde perskonferentie gehouden. Zoals verwacht handhaaft de Gaulle zijn veto tegen Engeland, welks « europees » verleden hij niet naliet nuchter en medogenloos uit de doeken te doen. Hij kon zijn verzet tegen spoedige en totale integratie van Engeland in de E.E.G.-familie trouwens spijzen met het verslag Rey en met de reeds gekende bezwaren, dat een engels lidmaatschap nu de E.E.G. zou ontvrichten. Ten behoeve van de E.E.G. legde de Gaulle een listige liefdesverklaring af : het komt er op neer dat Frankrijk als het ware met geestdrift de westeuropese tol-unie zal helpen verwezenlijken. Frankrijk schijnt zijn slag tegen Engeland te hebben thuisgehaald en zo wordt het ook « over the Channel » aangevoeld. Het doekje voor het bloeden bleef in de Gaulle's optiek diverse vormen van associatie « waarover kan gepraat worden » maar meer niet, dus zeker niet over de onderhandeling tot lidmaatschap De Gaulle zette trouwens door met een aanval op de dollar als internationaal betalingsmiddel en de overspoeling van de markt (vooral de europese investeringsmarkt, waarvan het aantal dollars volgens de Gaulle nagenoeg overeenstemt met de surplussen in de amerikaanse betalingsbalans) daarmee duidelijk bevestigend wat zich reeds op de goudmarkt onder franse impuls had voorgedaan na de ponddevaluatie en aan welke beweging nu een einde is gekomen door een betrekkelijk herstel.

Deze redenering zal niet nalaten indruk te maken al is het de vraag of de Gaulle in staat is de dollarpozitie aan te tasten. De ekonomische macht van Frankrijk laat toe dit te betwijfelen al is de ponddevaluatie geen versterking van de dollarpozitie. Nog op een ander vlak ging de Gaulle anti-anglo-amerikaans te werk : Kanada. Hij zei, dat frans Kanada zich moet vrijmaken, wat neerkomt op een beaming van het streven van de franskanadese secessionisten. Deze passus in de perskonferentie was goed georkestreerd met wat in Kanada zelf gebeurde : daar sprak een « staten-generaal » van de franssprekenden in Kanada zich voor de onafhankelijk uit. Kan men de reprezentativiteit van deze « staten-generaal » aanvechten, het « Quebeq libre » maakt zijn weg, in februari a.s. zullen de provinciale eerste ministers op uitnodiging van de federale regering zich beraden over de toekomst van de kanadese staat. Dat de Britten de Gaulle's volharding in zijn inmenging in hun (?) aangelegenheden overzee dubbel pijnlijk aanvoelen na het frans veto tegen Engeland en na de nauwelijks verscholen franse tevredenheid over de « val » van het Pond ligt voor de hand.

De Gaulle gaat hardnekkig zijn eigen weg, zo frans-europees mogelijk en met het tasten naar steun bij de Sovjet-Unie, terwijl zijn « hernieuwde » partij te Rijsel een nieuwe marsrichting proklameerde, anti-kommunistisch (wat een frans blad deed schrijven : « Het komt er echter op aan in het buitenland niet te doen wat men in het binnenland wil vermijden doch door de buitenlandse politiek in de hand werkt »). In hoever het gezwaai met de « deelneming in de winst » (het gaullisme was vorig weekend bepaald ekonomisch, financieel en sociaal geïnspireerd) het bij de franse massa zal doen is nu de vraag. De linkerzijde is intussen weeral op zoek naar een gemeenschappelijk minimumprogramma. De weerslag van de Gaulle's verklaringen was in gans het Westen onverdeeld afwijzend.

Het tweede belangrijk punt in het internationale gebeuren was naast de overstromingsramp in Portugal, het lanceren van een nieuwe amerikaanse maansatelliet, de aankondiging van een nieuwe kommunistische top. enz. de zaak Cyprus. Met man en macht zette Amerika zich in, om een mogelijke oorlog aldaar in de kiem te smoren. Washington wil na het volproppen van Egypte met Sovjet-oorlogsmateriaal geen tweede Sovjetbazis in het middellandse zeegebied laten onstaan via Turkije, dat vanwege Moskou aanmoediging op aanmoediging kreeg. Vermoedelijk komt het niet tot vechten, wel tot een bevriezing, de tweede naast deze van het joods-arabisch geschil in dit gebied. Tot de volgende opflakkering in een dezer vuurhaarden. Het Sovjet-opdringen in de Middellandse Zee lijkt intussen niet meer te stuiten, het « mare nostrum » wordt meer en meer een gemeenschappelijk oost-west-bezit, waar ook Frankijk poogt de verloren gegane invloed ten koste van de Anglo-amerikanen te herwinnen. Deze gespletenheid, en belangstrijd en tegenstellingen staan een grondige oplossing op Cyprus en in het Midden Oosten ten enen male in de weg.

De haven van Kurenia op Cyprus met de oude vestingsburg, vroeger oninneembaar tans van weinig militair nut in een eventueel konflikt.

SCHOTS NATIONALISME

Begin november deed zich te Hamilton bij Glasgow een eigenaardig verschijnsel voor. Bij een tussentijdse verkiezing werd er de 38-jarige advokate Winifred Ewin, moeder van drie kinderen, elegant en welbespraakt, verkozen in het Lagerhuis, op de lijst van de Scottish National Party (S.N.P.). Hamilton had bijna 50 jaar lang steevast Labour gekozen en nu was daar die aardverschuiving. Men weet het aan het absenteïsme van de Labourkiezers, die ontevreden zijn over het bewind van Wilson en velen beschouwden deze S.N.P.-overwinning als een eendagsvlieg. Men kan er ook geen definitieve besluiten aan vast knopen, maar het is toch zo dat er indien er geen schotse nationalistische partij zou geweest zijn de konservatieven of de liberalen normaal de zetel hadden in de wacht gesleept. Er is echter een nationalistische partij, die de laatste jaren bestendig aan leden wint en er momenteel 65.000 ingeschreven heeft, wat voor een kleine partij lang geen onaardig getal is. Onder deze leden bevinden zich reeds gewezen konservatieven en liberalen, zoals bij vb. de gewezen liberale lagerhuisafgevaardigde en TV-speaker Ludovic Kennedy, die enkele tijd geleden volgende merkwaardige verklaring ten beste gaf : « Na het uiteenvallen van het britse imperium — een gebeurtenis die velen van ons nog niet zo lang geleden voor onmogelijk hielden — zullen we getuige zijn van de verbrokkeling van het Verenigd Koninkrijk, een gebeurtenis die de meeste mensen vandaag als ondenkbaar voorkomt ». Wij hebben maanden geleden in deze rubriek een zelfde bedenking gemaakt en brachten ze in verband met de europese integratie. Het is toch opvallend dat naarmate de europese gedachte veld wint ook het volkse nationalisme veld wint, omdat een verenigd Europa slechts leefbaar en werkelijk europees kan zijn door de politieke eenheid in de volkse verscheidenheid. Nu ook Engeland enerzijds het uiteenvallen van zijn wereldrijk moet akteren en anderzijds slechts het opgaan in de europese familie als oplossing voor zijn noden kan nastreven stellen we (alle omstandigheden in acht genomen) ook in dit land een soort volksnationalistisch reveil vast. De engelse partijleiders doen er zich wel met gemeenplaatsen van af, doch dat kennen we ten onzent ook. De feiten stellen trouwens deze traditionele partijleiders de jongste jaren bijna sistematisch in het ongelijk. Bij ons spreekt een Lefèvre de zelfde taal ten opzichte van de Volksunie als een Edward Heath ten opzichte van de schotse nationalisten (They are flower people) of de Labourminister voor Schotland in het kabinet Wilson, William Ross : « De S.N.P. is slechts een schijnpartij ».

Nu is het zo dat er wel een ministerie voor Schotland is, echter zonder eigen parlement. Dit parlement hield kort na de vereniging van het koninkrijk Schotland met het koninkrijk Engeland in het begin der 18e eeuw op te bestaan. Sinds 1939 bestaat het Scottish Office te Edinburgh, dat o.m. autonoom kan beslissen in onderwijs- en gezondheidsaangelegenheden. Maar de bevoegdheid van dit « ministerie » is zeer beperkt en over het algemeen wordt het in Schotland als de slaafse spreekbuis van Londen beschouwd, waar men doorgaans weinig aandacht over heeft voor de schotse problematiek. Zo zei onlangs de schotse liberale leider Grimond dat het St. Andrews House « toch maar dient beschouwd te worden als de zetel van een koloniale goeverneur, stijl 1900 ».

Dat duidt niet op een eendagsontevredenheid, een louter partijpolitiek konjunktureel verschijnsel. De malaise in Schotland gaat dieper. Deze malaise droeg samen met het karakter van de S.N.P. bij tot haar zege. In Schotland is men al lang ontevreden over de geringe steun van Londen voor de infrastrukturele problemen van Schotland, over het feit dat het aantal werklozen er het hoogst is van gans het land en tegen welke kwaal Labour noch Tory iets onderneemt. Het aantal inwoners daalt langzaam ingevolge uitwijking. De S.N.P. beweert dat Schotland jaarlijks 18 miljard fr. aan de « gemeenschappelijke kas » betaalt zonder ekonomische tegenprestatie (hoofdzakelijk naar verluidt omdat de schotse industrie te weinig opdrachten voor het leger krijgt). Andere cijfers, die dan weer relatief zijn doch niettemin tot de verbeelding van de kiezer spreken : de schotse wisky, opgeslagen in de kelders van « het land der geruite rokken » vertegenwoordigt de waarde van de gezamenlijke goud- en deviezenvoorraad van de bank van Engeland.

Dit staaltje van vergelijkingskunst stamt uit het propaganda-jargon van de Scottish National Party. Dit geeft meteen een idee van deze partij : het gaat hier niet om romantische nationalisten, die alleen maar zouden dromen van een eigen taal en van eigen folklore, doch integendeel een aantrekkelijk sociaal programma aanbieden. Vandaar dat de afvloei van ontevreden Labour-kiezers in Hamilton niet alleen verklaarbaar is door ontevredenheid over Wilson en door absenteïsme doch ook omdat de S.N.P. deze linkse kiezers een elektorale uitwijkmogelijkheid schenkt, die ze bij ontstentenis van een dergelijke partij niet zouden hebben, met als tegenstanders slechts de Konservatieven of de Liberalen. Dat de S.N.P. een links georiënteerde volksnationale partij is zal wat dit links betreft geen toeval zijn als men weet dat Schotland uiteraard een sterke socialistische aanhang vertoont en een sterke liberale inslag (de helft der liberale lagerhuisleden stamt uit Schotland). In hoever Hamilton voor Labour een verwittiging zal zijn, om meer rekening te houden met de schotse ontevredenheid zal de toekomst moeten uitwijzen. Labour zal er mettertijd niet aan kunnen voorbijgaan, om diverse redenen. Schotland heeft uiteraard een sterk eigen bewustzijn (eeuwenlange zelfstandigheid) het dringt steeds luider op grotere autonomie aan. Beide elementen weet de S.N.P. handig in haar programma te verwerken. Taktisch en strategisch gezien eist deze S.N.P. wel het volle pond : een eigen schotse buitenlandse politiek met vertegenwoordiging in de U.N.O., een eigen onderhandelaar tegenover de E.E.G., eigen leger (uiteraard nauw met het engelse leger verbonden), een eigen munt, eigen belastingsstelsel doch een tol-unie met Engeland en ten slotte lidmaatschap in het Gemenebest onder de britse kroon.

Dat klinkt boud en onrealistisch. Maar zoals zo vaak passen de schotse nationalisten de oude wijsheid toe : veel eisen om weinig te krijgen. Dit extreme programma zal niet nalaten de andere partijen tot toegevingen aan de schotse eisen te dwingen, zonder dat daarom de totale autonomie in het bereik komt.

K.V.B.

MAKARIOS VOORBIJGEZIEN

De spanning om Cyprus kan men ook naast andere elementen als zo vaak herleiden tot persoonlijke tegenstellingen. Het is al lang geweten dat de cypriotische prezident, aartsbisschop Makarios en gewezen verzetsheld en grieks generaal Grivas mekaar niet kunnen luchten en er tegenstrijdige opvattingen op nahouden. Makarios wil zo lang mogelijk een soort onafhankelijk Cyprus, Grivas wenst Enosis, hereniging met Griekenland. De jongste onlusten worden tans op rekening van Grivas geschreven, die vrij vlug ontslag als hoofd van de cypriotische strijdkrachten heeft gekregen. Makarios prestige kreeg ook een klap, omdat de protesterende Turken zich niet tot hem doch rechtstreeks tot Atene wendden. Daar maakte de militaire regering trouwens dankbaar gebruik van de nieuwe « Cyprus-krizis », om in Griekenland zelf de duimschroeven nog wat nauwer toe te halen. In hoever echter de Cyprus-krizis Atene blijvende baat zou brengen is de vraag. Amerika en de UNO zetten trouwens alle zeilen bij om een gewapend konflikt in de kiem te smoren met beschadiging dan van een paar reputaties.

Zwemmend achter zijn uitrusting — op rubbervlot — steekt deze amerikaanse negersoldaat een stroom over in Zuid-Vietnam, waar de oorlog medogenloos voortwoedt.

BLIJVENDE HERRIE

De « opstand der klerken » in Tsjecho-Slovakije duurt voort. Het gaat hierbij niet om schrijvers of andere kunstenaars die het principe van de kommunistische staat aanvallen, doch wel om vertegenwoordigers van de intelligentsia die de staatsvoogdij op het scheppingsproces niet langer aanvaarden. In juli jl. lanceerde de schrijver Ludvik Vaculik op het statutair kongres der tsjechische schrijvers een scherpe aanklacht tegen de huidige verhoudingen van de staat. Omdat de tekst van deze rede in een buitenlands blad verscheen werd Vaculik voor een partijkommissie gedaagd. Tans verluidt dat hij in een schriftelijke verklaring zijn kritiek handhaaft. Omdat ook deze tekst in een buitenlands blad verscheen werden sankties tegen Vaculit geeist. Hij zal daarmee de zoveelste tsjechische auteur zijn die met het regime in zijn land overhoop ligt. Dit kan slechts de krizis der intellektuelen in het land, waar de destalinizatie nooit van de grond geraakte, verscherpen. Met de intellektuelen hebben de kommunisten in elk geval lang niet afgedaan, in alle oosteuropese landen vormen ze een steeds scherper probleem, de Sovjet-Unie niet uitgezonderd.

AAN DE MEEST BIEDENDE...

De boliviaanse regering is bereid het dagboek van de onlangs neergeschoten Che Guevara aan de meest biedende te verkopen. Het dagboek handelt over de gebeurtenissen in de boliviaanse guerilla tussen november 1966 en oktober 1967. Kort na zijn exekutie begonnen amerikaanse uitgeverijen aanbiedingen aan de regering van La Paz te doen. Weldra schommelden deze aanbiedingen tussen 20 en 30.000 dollar hetzij 1 en anderhalf miljoen fr.

Van zijn kant drukte de voorzitter van de militaire rechtbank die Régis Debray moest oordaelen — hij kreeg tenslotte 30 jaar gevangenis — herhaaldelijk de hoop uit dat de regering hem het dagboek van Guevara zou « lenen », omdat er in dit dokument bezwarende passages zouden voorkomen ten laste van Debray, die beweerde alleen als journalist en niet als guerillero naar Bolivië te zijn gekomen. De «handel in papieren» werd intussen voortgezet : nu heeft de regering dagboekbladen van Debray, in de gevangenis in beslag genomen, bij het dagboek van Guevara gevoegd en beide dokumenten als een geheel te koop geboden. Daarop zou een franse uitgever reeds een aanzienlijk bedrag geboden hebben.

Hoe men ook over Guevara en Debray denke, hier staat men voor een staaltje van smerige koehandel en halve chantage, meer en meer gebruikelijk in de westerse uitgeverswereld. Men denke maar aan de herrie rond Svetlana's Stalin-brieven, om maar één precedent te noemen.

HOESSEIN

Welke slechte eigenschappen men Jordanië's kleine koning ook toeschrijft, één deugd kan men hem niet ontzeggen : de man heeft moed. Anderen, die in dezelfde omstandigheden zouden leven als hij, zouden al lang de handen in de schoot hebben gelegd, hun kapitalen naar het buitenland verhuisd en ergens aan een zonnige kust de genoegens van het dolce far niente boven de ambtsplicht in Amman verkozen hebben. Hoessein is nooit bang geweest van marsjanderen, schipperen en laveren, maar als de nood aan de man komt blijft hij toch maar netjes staan waar hij moet staan.

Dat kan eigenlijk alleen hén verwonderen, die de geschiedenis van zijn stam en zijn land (voorzover tussen beide enig verschil is) niet kennen.

Tijdens de eerste wereldoorlog vocht de Hasjemieten-koning Hoessein, overgrootvader van de huidige Hoessein, afstammeling van de profeet Mohammed, grootsjerief van Mekka en Medina, aan de zijde van de geallieerden. Hoessein koos de kant der Britten met zijn beroemd Arabisch Legioen onder sir Lawrence, omdat hij de Arabieren wou bevrijden van de 400 jaar durende turkse overheersing. Op de puinen van het turkse imperium wilde hij een groot arabisch rijk van de Libanon tot aan de Indische Oceaan oprichten.

Sir Lawrence stelde zich bij de Bedoeien en leider garant voor Engelands akkoord met deze plannen.

Eens te meer echter deed het « perfide Albion » zijn reputatie aller eer aan : nog tijdens de oorlog verdeelden Fransen en Engelsen onder mekaar het arabisch land en door de Balfour-verklaring werd aan het zionisme de beslissende koncessie gedaan die sindsdien het Midden-Oosten tot een der onrustigste hoeken van de wereld heeft gemaakt. De hasjemietische bondgenoten werden door de geallieerden met een aalmoes de woestijn ingestuurd : Hoesseinzoon Feisal kreeg Irak, Hoessein-zoon Abdallah moest vrede nemen met de barre zandvlakten rondom Amman, die hoop en al 400.000 Bedoeinen tot onherbergzame zwerfruimte dienden en waar voor de rest niets te vinden was.

Het was overigens Winston Churchill die het onleefbaar Abdallah-koninkrijkje op de kaart uittekende, waarbij hij de turkse garnizoenstad Amman als « hoofdstad » aanduidde.

Abdallah dreigde na de jongste wereldoorlog het voornaamste slachtoffer te worden van de oprichting van de staat Israël. Hij voorkwam dat op een wijze, die de bedoeinse erfmassa in zijn bloed duidelijk verried : na eerst met de Israeli's overeengekomen te hebben « dat geen van beide partijen belang had bij de uitroeiing van de andere », deed hij daarna toch zijn Arabisch Legioen marsjeren in een poging om het hem toegezegde Palestina helemaal te veroveren tijdens de eerste joods-arabische oorlog van 1948. Zijn troepen bezetten de grenzen die tot voor de jongste veldtocht nog golden en meteen was, ondanks het brits verraad, het emiraat voor het eerst een min of meer leefbare staat geworden. Cisjordanië boodt méér mogelijkheden dan het oorspronkelijke woestijnland en Jeruzalem (ook voor de Arabieren een heilige stad !), waarvan het oude deel onder jordaans gezag kon gehouden worden, deed heel wat toeristendeviezen in het land vloeien. Jordanië erfde echter, naast de verdeling van Jeruzalem, nog een andere belangrijke schadepost van de eerste israëlische oorlog : de palestijnse vluchtelingen. Niet alleen vormden deze vluchtelingen een ekonomisch probleem, maar daarenboven keken de beschaafder en ondernemender palestijnse Arabieren nogal minachtend neer op de Bedoeienen uit Amman, die ze tegen hun zin als hun heersers moesten erkennen.

In 1951 werd Abdallah door een palestijnse Arabier te Jeruzalem vermoord. De toen 15-jarige Hoessein ontsnapte ternauwerdood aan de aanslag : een revolverkogel ketste af op zijn eretekens.

In 1953 volgde Hoessein zijn geesteszwakke vader Talal op. Hij was een vergulde playboy, die zijn dagen besteedde aan plezier in de buitenlandse luxe-badsteden en zijn aandacht verdeelde tussen sportwagens en knappe meisjes. Geleidelijk-aan groeide uit deze playboy echter het vastbijtertje dat we vandaag kennen. Hij leerde zijn les niet op een gemakkelijke manier. Voor de revolutionaire Palestijnen en de Nasser-volgelingen was hij « een knecht van de C.I.A., een reaktionair ». Er werden verschillende pogingen ondernomen om hem te vermoorden : een poging met gif mislukte omdat Hoessein gealarmeerd werd door de dood van zijn paleiskatten. Een poging van syrische Mig-piloten liep spaak op het feit dat Hoessein zelf een uitstekend vlieger is.

Hij handhaafde zich, vaak op het randje en met de onmogelijkste en belachelijkste middelen. Tegenover Nasser bijvoorbeeld zwaaide zijn houding voortdurend om van open vijandigheid tot spektakulaire verzoeningen.

Tijdens de recente joods-arabische oorlog was Hoessein het enige arabische staatshoofd dat zélf naar het front trok. Hij beleefde er de ondergang van zijn Arabisch Legioen en legde dan maar de wapens neer. Feitelijk is hij het grote slachtoffer van deze oorlog : zijn land is terug ineengeschrompeld tot het onleefbaar woestijn-emiraat Amman. Maar onvermoeibaar trekt hij lans de wereld rond om zijn zaak te bepleiten. Een moedige dwerg op een vulkaan en ergens ook een levend anachronisme.

A.N. Tovano.

Ook in Laos woedt een oorlog, waarover minder dan over die van Vietnam gesproken wordt. Een bijzonder aspekt van deze oorlog is het feit dat de talrijke grotten in Laos gebruikt worden door het opstandige « Vaderlands Front » dat samenwerkt met de Viet-Kong. Spelonkenoorlog.

Dit jaar is het negentig jaar geleden dat de vlaamse studentenbeweging ontsond, althans officieel : de landdagen te Gent in 1877 betekenden het begin der nationale vlaamse studentenbeweging.

Wat sedertdien met haar gebeurd is, grenst aan het tragische. Wat zij verwezenlijkt heeft, bezit historische betekenis. Haar strijd, vaak om het bestaan zelf, is heldhaftig geweest, niet alleen in het grote, maar ook in een veel moeilijker strijd in het kleine, elke dag. Wie nu, na jaren, de hele geschiedenis der beweging overloopt en nagaat wat zij presteerde, welke prachtmensen uit haar voortkwamen : die moet wel toegeven dat zij een vormende kracht bezat die weinig of geen jeugdbeweging na haar hebben gehad. Deze kracht putte zij uit een ideaal dat zo breed om zich heengreep en zo diep en blijvend nawerkte, dat het een heel leven kon zin en gestalte geven, hele generaties tekenen en tot het hoogste offer leiden.

Aan het begin staat Rodenbach. Dit moge romantisch klinken : zei men niet dat Rodenbach voorbijgestreefd is door het realisme van de moderne jeugd ? Wie echter de betekenis van Rodenbach niet begrijpt, zijn droom niet vat, zijn romantiek niet aanvoelt, gaat aan de kern van de vlaamse beweging voorbij. Rodenbach was het begin, en de begindatum 1877. Wat is er, na 90 jaar, van de vlaamse studentenbeweging overgebleven ? Er is geen Blauwvoeterie meer, geen A.Z.V.S. Organizatorisch is de vlaamse studentenbeweging, zoals die door Rodenbach werd opgevat, teloorgegaan. Er zijn pogingen geweest om haar nieuw leven in te blazen. Mogelijk is een specifieke jong-studentenbeweging in de huidige omstandigheden zo niet ongewenst of onmogelijk, dan toch minder adekwaat, en is de formule van een algemene, nationale jeugdbeweging in de geest van Rodenbach (zoals die reeds vóór de oorlog werd opgevat) meer aangepast.

Wanneer Vlaanderen in 1977 de honderdste verjaring der Blauwvoeterie vieren zal, dan dient de vlaamse jeugd op de vraag « wat hebt gij met ons werk gedaan ? » te kunnen antwoorden : Hier is het ! En dit « het » dient dan te zijn : een eigentijdse, maar door dezelfde idealen als voorheen bezielde, sterke en vrije vlaams-nationale jeugd.

UIT DE GESCHIEDENIS...

...DER VLAAMSE STUDE

Rodenbach staat aan het begin en niemand heeft beter en uitvoeriger Rodenbachs droom getekend dan Verschaeve. Maar aan heel dit westvlaamse wonder, deze reoriëntatie der Vlaamse Beweging naar het algemene nationale doel boven alle taalpolitiek uit, zijn mensen en feiten voorafgegaan zonder dewelke Rodenbach niet mogelijk zou geweest zijn. Wij kunnen in enkele lijnen deze hele voor-geschiedenis niet schetsen. Wel moeten wij wijzen op twee belangrijke faktoren.

Vooreerst : de uitzonderlijke situatie, die in een reeks van twee, drie geslachten mensen met uitzonderlijke, bijna geniale geesteskracht met elkaar in aanraking bracht en de mogelijkheid schiep tot een geestelijke traditie met uitzonderlijke gevolgen en van buitengewone vruchtbaarheid. In de eerste plaats was er Gezelle die met zijn werk — samen met dat van Conscience — nationaal impuls gaf aan de jong-studenten, hoewel hij later meende in bedekte termen de Blauwvoeterie te moeten kritizeren. Naast en na hem heeft Hugo Verriest, leerling van Gezelle en nog steeds niet genoeg geschatte « praeceptor Flandriae » in zijn poesis- en retorikaklas, en vooral in dit « wonderjaar » met Rodenbach, Lievens, Bruwier, Adriaens e.a.m. de gloed doen opvlammen : « Eertijds heeft er een volk bestaan, edel en groot, de wereld door bekend ». Dat was geen taalgeleuter meer, dat was nationalistische belijdenis.

In de tweede plaats en voorbereidend tot het werk van Rodenbach, moeten wij de stichting vernoemen van « De Vlaamsche Vlagge », voortgekomen uit de « Almanak voor de lerende jeugd van Vlaanderen », en waarvan Amaat Vyncke en Zeger Malfait de stichters en promotors waren. « De Vlagge » zou het eerste kontakt zijn tussen de kolleges, in West-Vlaanderen eerst, met de jongstudenten in andere gouwen daarna.

Vanuit het Klein Seminarie te Roeselare zou de stimulans uitgaan, die de vlaamse studentenbeweging zou doen ontstaan. Het werk van Conscience, de oproep en de leiding van Hugo Verriest hadden het terrein voorbereid. In december 1872 hield Verriest zijn beroemde lezing over « Vlaanderens groot Verleden » in de « Bond der Westvlamingen ». « De Vlagge » drukte ze over, en de wekroep raakte in veler gemoed de snaar der nationale fierheid. Rodenbach hoorde Verriest, las de tekst in « de Vlagge ». Een paar maanden later, in februari 1873, sprak Verriest voor een jeugdvereniging over de vlaamse beweging, in dezelfde zin. Het flamingantisme groeide, ook in het Klein Seminarie, waar Lodewijk de Koninck kwam voorlezen uit zijn werk en waar Rodenbach zijn eerste gedichten voordroeg. Na de Paasvakantie grepen dan de gebeurtenissen plaats, die reeds zo dikwijls werden verteld : Rodenbach die het Blauwvoetlied dicht, het feest van de waalse superior, Julius de Vos aan de deur gezet. Rodenbach zag de noodzaak tot een organizatie in. Hij erkende de propagandistische waarde van lied en toneel; sprekersgilden werden opgericht, die tijdens de vakantie overal vlaamse toneelstukken gingen opvoeren.

In het schooljaar 1875-1876 spitsten de verhoudingen zich toe. De spelersgilden werden ontbonden, prentjes van St. Lutgardis en vlaamse briefhoofden moesten verdwijnen, Consciences boeken — en dan vooral « De Leeuw van Vlaanderen » — waren verboden lektuur. In december 1875 dichtte Rodenbach zijn bekende « Nieuwjaarsgroet » : « O Broeders uit heel Vlaanderland, ons bindt een trouwe Gildeband ».

Dat was geen poëtische fraze, want reeds waren de eerste kontakten gelegd, en vooral « De Vlaamsche Vlagge » had er veel toe bijgedragen het gevoel van saamhorigheid en de drang tot eenheid te versterken.

Met Nieuwjaar 1876 kwam dan een eerste kontakt tot stand met het Waasland en Brabant. Want ook elders was het beginnen te roeren. In Mechelen waren er « De Jonge Taalvrienden » met Pol de Mont die ook met de « Vlagge » in verbinding stond.

Tijdens het nieuwjaarsverlof greep de eerste interprovinciale bijeenkomst plaats te Puurs. Daar opperden Jan De Block en Pol de Mont reeds de mening, dat een algemene bond noodzakelijk werd. Het groeiend aantal studentenbonden maakte een algemene organizatie onontbeerlijk. De Mont stelde zich via Zeger Malfait in verbinding met Rodenbach. In 1876, het jaar dat hij naar Leuven gaat, krijgt Rodenbach de redaktie van « De Vlaamsche Vlagge » in handen. Men is akkoord om een eerste studentenlanddag te houden : Rodenbach wil die in september, maar de vurige Amaat Joos uit Sint Niklaas drong aan op spoed. Er was echter, zoals reeds gezegd, een bisschoppelijk verbod in West-Vlaanderen voor jongstudenten om tijdens de vakantie bijeen te komen en vertoningen te geven. Zij hadden met hun vlaamsnationale stukken te veel sukses ! Toch ging de eerste studentenbijeenkomst door : 300 jongstudenten en een tiental hoogstudenten uit Leuven kwamen bijeen te Gent, op de Vrijdagmarkt, in een lokaal waar nu de socialistische burcht van « Vooruit » staat. Ook voor flaminganten dus « historische bodem » !

Voorzitters van de landdag waren Amaat Joos, Rodenbach, Pol de Mont, Jan de Block en Flor Heuvelmans.

Op 5 september 1877 werd een tweede landdag gehouden, weer te Gent, in dezelfde zaal. Rodenbach werd tot algemeen hoofdman verkozen en er werd besloten een tijdschrift uit te geven : « Het Pennoen ». De eerste algemene vlaamse studentenbond was gesticht !

Rodenbach droeg op de eerste zitting van de centrale raad een uitgebreid aktieplan voor. Deze romantikus en dichter bleek ook een merkwaardig - realistisch en nuchter organizator te kunnen zijn. De indeling per gouw, de gouwinrichting zelf, het hoofdbestuur te Leuven in handen van hogeschoolstudenten : het was een organizatorisch koncept dat vijftig jaar later in het A.K.V.S. nog efficiënt zou blijken. Niet slechts de geest maar ook de metode van Rodenbach bleken tegen de tijd bestand. Limburg, dat afzijdig was gebleven, werd nu bewerkt.

Op de landdag te Gent wees Rodenbach in een zitting van de raad er — zeer realistisch — op dat de formule der jaarlijkse landdagen een grote materiële en ook financiële inspanning vergde. Daarom werd besloten voortaan alleen gouwdagen te houden : « Het Pennoen » zou dan het verbindend element op nationaal vlak blijven.

Rodenbach stierf in juni 1880. Het was, om het met Dosfel te zeggen, de genadeslag voor de eerste algemene studentenbond.

Het overbekende Rodenbachstandbeeld te Roeselare laat nog steeds de blauwvoet wieken...

wij in vlaanderen

vlaams nationaal

DENTENBEWEGING

Verriest kloeg : « Alles is stil en dood. De gilden zijn dood. De spelersgilden zijn verboden. De lettergilden zijn versmacht. De studentenbonden en landdagen : weg en vergeten. Het Davidsfonds is dood ». En dr. Van Steenkiste herinnert zich : « Waar is de goede tijd van de Vlagge naartoe ? De tijd van Rodenbach ? ».

Maar... er waren nog de mannen van de Swigende Eede, een klein groepje die zich verbonden had de geest der Blauwvoeterie te bewaren : Verriest, Depla, notaris Persijn, Bruwier e.a.m.

Het zijn zij, die zowel met het woord als met de daad (vooral financieel) hielpen om de Vlagge recht te houden en de studentenbonden weer op de been te brengen. In 1885 werd het Vlagge-bestuur hernieuwd. In 1889 stichtte Robrecht De Smedt te Oostende de Klauwaertsgilde, die prompt ontbonden werd. Maar in 1892 stak hij opnieuw van wal met de St. Pietersgilde, en zijn voorbeeld vond navolging : ook elders herrezen terug studentenbonden, zoals bijvoorbeeld te Poperinge « De jonge Keikoppen » met Hilaire Allaeys.

Robrecht De Smedt leidde van 1894 tot 1897 de Vlagge en wist er opnieuw een rodenbachse geest in te blazen. Hij haalde zijn vriend Verschaeve over tot medewerking, en schreef zelf onder de schuilnaam Herweg.

Een poging tot hergroepering op nationaal vlak greep plaats in 1891 : het nieuwopgerichte studentenverbond telde een vijftal honderd leden uit West-Vlaanderen, Brabant en Antwerpen. Limburg en Oost-Vlaanderen bleven afzijdig.

Het zou vooral Reimond Speleers zijn, die in Oost-Vlaanderen de bonden zou organizeren. In het Klein Seminaire te Sint Niklaas las hij « De Keikop » in de jaren 1889-1890. Vier jaar later stichtte hij met Karel Heynderickx, Frans Mets en Arthur Standaert de oostvlaamse bond. In het H. Maagdkollege had een (nog zéér jonge) « jongstudent » propaganda gevoerd en mede in 1896 de bond « Jong maar moedig » gesticht : Lodewijk Dosfel.

Speleers, de « Rodenbach van Oost-Vlaanderen », die over de luxe van een fiets beschikte, ketste de vlaamse wegen af om tot een eenheidsorganizatie te komen.

De reaktie van kerkelijke zijde tegen de vlaamse studentenbonden en hun bladen deed in 1893 reeds de zeer katolieke, diepgelovige dr. Laporta van Lier (hoofdopsteller van « De Student », dat van het eerst het « A.V.V.-V.V.K. » voerde) de vervolging der vlaamsgezinde studenten aanklagen.

In 1895 had Robrecht De Smedt in de « Vlagge » de oproep geschreven : « Verrijst, gij oude studentengilden », en werd in dat blad een programma voor de hele vlaamse studentenbeweging vastgelegd. West-Vlaanderen, met de oudste traditie, had zich na Rodenbach het snelst ook hersteld in een « Westvlaams Verbond ».

Oost-Vlaanderen werd bewerkt door Speleers, die echter ook met de andere gouwen kontakten legde. De organizatie begint reeds in 1900, en in 1902 is er een inrichting, zijn er gewestbonden en studiekringen. Hoofd van de westvlaamse gilden waren A. Degroeve en Julius Callewaert.

De kontakten voerden dan tot de oprichting onder impuls van dr. Laporta van het A.K.V.S., het Algemeen Katholiek Studentenverbond, op de landdag te St. Niklaas in 1903. Doel was : de bundeling van alle verspreide studentenbonden op nationaal vlak. De centrale leiding zou berusten bij universiteitsstudenten, zoals ten tijde van Rodenbach. Dat betekende ook een nauwe samenwerking tussen het K.V.H.V. en het A.K.V.S.

Achter de studentenleiders — zoals Speleers en Callewaert — stonden een aantal gerespekteerde vooraanstaanden uit de vlaamse beweging, die ook hun sporen in de studentenbeweging hadden verdiend : dr. Laporta, hoofdredakteur van « De Student », dr. Depla, van de « Swigende Eede » die « De Vlagge » (vooral financieel) rechthield, e.a.m. Achter hen stond ook het grote morele gezag van een Dosfel en een Verschaeve. Dosfel sprak op menige gouw- en landdag; te Lichtervelde voor de West-Vlamingen, te Dendermonde op het Rodenbachfeest in 1903, te St. Niklaas op de landdag enz.

De algemene organizatie kende een wisselend sukses. Tegenkantingen op de scholen en in de parochies, verdachtmaking, verbod door de kerkelijke overheid van bijeenkomsten en bladen waren echter minder erg dan sommige pogingen om de studentenbeweging af te leiden en haar van haar nationale en revolutionnaire stootkracht te beroven.

Drie dagen na de antwerpse gouwdag te Hoboken in 1909 werd te Lokeren een landdag gehouden onder leiding van Prosper Thuysbaert, Floris Prims, pater Rutten, die in het teken der sociale beweging stond. Dr. Carl Sonnenschein, de bekende duitse sociale voorman, was er aanwezig. Zijn relaties met Dosfel wekten bij hem een levendige belangstelling voor de vlaamse studentenbeweging en het A.K.V.S. : Dosfel zou voor een van Sonnenscheins medewerkers later een brochure schrijven over de Vlaamse Studentenbeweging.

Deze landdag — en ook de volgende — toonde reeds aan, waar het gevaar lag voor de nationalistische studentenbeweging. Op de 3de sociale landdag te Hasselt, waar Dosfel, Van Puyvelde en Prims spraken (de twee laatsten zeker géén nationalisten !), wees Dosfel op dat gevaar : « In Vlaanderen dient vooralsnog de vlaamse studentenbeweging te zijn en te blijven : een nationale beweging! » en hij beklemtoonde het feit, dat het sociale niet in tegenspraak was met het nationale, maar er integendeel deel van uitmaakt.

Ook toen gold, zoals nu : dat elke toespitsing op deel-aspekten een afleiding betekende van het essentieel-op-het-nationale gericht zijn der beweging. Afleiding, die vaak afleidingsmaneuver was vanwege would-be taktici of vreesachtigen die in de nationalistische scherpte een hinderpaal zagen voor hun loopbaan, maar die ook niet wilden of konden buiten de massa der idealistische studenten gaan staan, omdat zij daarbuiten helemaal geïzoleerd zouden geweest zijn !

De geschiedenis van de vlaamse studentenbeweging heeft honderden facetten. Elke bond heeft immers zijn eigen historie gehad, zijn eigen moeilijkheden, zijn eigen specifieke werkwijze vaak, en vooral : zijn eigen mensen.

Het is echter typerend, dat uit bijna elke bond mensen van formaat naar voren getreden zijn, en dat al wat naam heeft gehad en nog heeft in de vlaamse beweging (Pol de Mont en Dosfel, Flor Heuvelmans en Borms, Jef Goossenaerts, Borginon en Leo Wouters, om slechts deze enkelen te noemen) uit de studentenbeweging zijn gekomen.

Er is echter, bij alle verscheidenheid, een algemene organizatie geweest, een algemeen aanvaard beginsel tevens en... een gezamenlijke, steeds weerkerende tegenstander. De perikelen van de meeste studentenbonden, hun strijd om te blijven bestaan, hun algemeen-vlaamse aktiviteit vertonen daarom een gelijklopend aspekt, dikwijls zelfs een identiek uitzicht.

Toen in 1935 een der oudste vakantiebonden uit de gouw Antwerpen, « De Heidebloem » uit de Noordenkempen, haar achtste lustrum vierde, sprak Jef Goossenaerts op de herdenking te Essen en haalde herinneringen op aan het ontstaan van de bond in het klein seminarie te Hoogstraten, met Goossenaerts zelf, de gebroeders Van Cauwelaert, Floris Van der Meuren e.a.m. Goossenaerts vertelde dat hij zijn « Keikop » liet zenden op het adres van de smid van Achterbroek... uit veiligheidsredenen. En uit veiligheidsredenen noemden zij het oord van hun vakantiebijeenkomsten, namelijk het gehucht Nieuwmoer der gemeente Kalmhout (waar ze vergaderden bij hun makker Flor Vervoort) « Vrijdorp ». Toen kardinaal Goossens het klein seminarie bezocht en in de kapel voorbad in het Frans, werd het ijzigstil : niemand antwoordde. Deze toen ongehoorde daad van opstand tegen het kerkelijk gezag was slechts één der uitingen van het studentenflamingantisme, dat zich daar en ook elders uitte in zoveel kleine, maar door hun bestendigheid tenslotte toch indruk en invloed uitoefende feitjes en gebeurtenissen !

Met welke taaiheid na de eerste wereldoorlog en zelfs nog na het teloorgaan van het A.K.V.S. de oude vlaamse bonden verdedigd werden, blijkt wel uit het voorbeeld van de hogergenoemde bond, die in 1935 er nog in slaagde vele honderden jongstudenten op die gedenkwaardige viering bijeen te brengen, en dat op een ogenblik dat de K.S.A. reeds oppermachtig heerste in de kolleges en A.K.V.S. en Blauwvoet verboden waren !

De invloed van de vlaamse studentenbeweging van voor 1914 op de latere evolutie der vlaamse beweging is niet te onderschatten. Vooreerst vormde zij een generatie van jonge, nationaalbewuste leiders, die voor de kontinuïteit der beweging tot voor en tijdens de jongste wereldoorlog zouden zorgen.

Zij schiep daarbij een klimaat van idealisme en offervaardigheid, dat eveneens op sociaal en religieus terrein zijn uitwerking zou kennen : de sociale verbondenheid der studentenleiders werd nog het duidelijkst bewezen aan het front in 1914-1918. Dit idealisme leidde eveneens tot een diep religieus beleven, waaruit menige missionarisroeping zou voortkomen.

Tenslotte droeg de studentenbeweging machtig veel bij tot radikalizering van de geestelijke fundering der vlaamse beweging. Rodenbach reeds had het signaal ervoor gegeven, door te wijzen op de totale geestelijke vernieuwing die de nationale beweging moest teweeg brengen, en door haar boven de taalstrijd van het ogenblik uit te heffen op een nationaal en universeel vlak.

Wij hebben hierboven slechts enkele etappen in de evolutie der studentenbeweging vermeld. Een werkelijke geschiedenis van de vlaamse studentenbeweging zou zoals reeds gezegd veronderstellen : een geschiedenis van de vele studentengilden, in hun grote verscheidenheid van aktie en omvang, hun bloei en teloorgang, hun herrijzen en hun gevecht om te blijven bestaan, en tenslotte de moord op hun zelfstandigheid door de K.S.A. Dat dit niet mogelijk is in een beperkt weekbladartikel zal de lezer wel begrijpen.

Wij hebben slechts enkele fazen aangegeven, enkele grote namen vermeld. In een volgend artikel zullen wij trachten een kort overzicht te geven van de heldhaftige strijd en de tragische ondergang van het door menigeen onder ons nog beleefde en meegeleefde, het diepbeminde en hartstochtelijk verdedigde A.K.V.S., de enige vlaamse studentenbeweging die zich beroepen kon op Rodenbach als voorman en op Rodenbachs Blauwvoeterie als geestelijke en organizatorische voorloper,

JOS DIERICKX.

Pol de Mont : ijveren voor een algemene studentenbond.

haar eigen WIJsje
vlaams nationaal

MINI-BOEKENBEURS VOOR DE VROUW

Als vrouw lees je soms om te ontsnappen aan je dagelijks bestaan en weg te vluchten in een andere wereld die zoveel boeiender schijnt : de fiktieve wereld van de droom.

Als vrouw kan je ook lezen om het universum van je vrouw-zijn, van je gezin en huwelijk beter te verkennen. Want er zijn dagen en tijden waarin die wereld een doolhof schijnt, jezelf tot dwalen veroordeelt. En er zijn vrouwen die zichzelf nog moeten ontdekken om zichzelf te worden.

Soms kan een welgekozen boek dan antwoord geven op je vragen. Zal het je inzicht verdiepen en je kennis aanscherpen. « Boekenwijsheid » hoeft niet altijd ongunstig te klinken. Soms kan andermans wijsheid wortel schieten in jezelf.

Drie reeksen onderwerpen en problemen zijn o.m. die extra-aandacht en bezinning overwaard : het kind en zijn recht op voorlichting, de relatie man-vrouw in het huwelijk, de plaats van de vrouw in de huidige maatschappij.

Nieuwsgierige kinderen stuur je zomaar niet wandelen naar de ooievaar. En pubers laat je het niet allemaal zelf uitzoeken. Daarin tekort schieten kan het kind blijvend schaden. Maar wanneer en hoe voorlichten ? Lezen en navertellen als het niet vanzelf gaat, laten lezen desnoods voor wie moeilijk praat.

Een voorlichtingsboekje voor ouders en opvoeders, kinderen tot 14 : « WAAR KOMEN DE KLEINE KINDEREN VANDAAN ? » door Kurt Seelmann, 112 blz. - 58 fr. - Uitgeverij Lannoo/Tielt. Verschenen onder auspiciën van het pedagogisch vormingscentrum van de « Bond van Grote en Jonge Gezinnen ». Een kies werkje, voorzichtig en toch indringend geschreven. Met schematische voostellingen en geestige (waarom niet ?) tekeningen.

Leerboekje over voorlichting voor kinderen van 6 jaar af : « LEER ME LEVEN » door G. Van den Broeck-De Somer. 96 blz.-40 fr. Uitgev. De Vroente/Kasterlee. Om met kinderen te leren praten over de « geheimen » van het leven. Met reële gesprekken als voorbeeld.

Voorlichting voor jongelui van 15 tot 17 : « CLOSE-UP VAN JEZELF » door prof. dr. J. Ghoos. 118 blz. - 55 fr. Uitgeverij De Vroente/Kasterlee. Met nadruk op de psichische verschillen tussen man en vrouw, naast een beperkte uiteenzetting van de biologische en seksuele problematiek. Een heerlijk boek om opgroeiende lui zich te helpen verwezenlijken.

Voor ouders, leerkrachten en oudere jeugd : « GEZONDE SEKSUALITEIT » prof. dr. J. Heggen. 240 blz. - 160 fr. Uitg. J.J. Romen en Zonen/Maaseik. Een progressief boek over de betekenis van de seksualiteit en de mogelijkheden tot zin- en vreugdevolle beleving.

Leidraad voor verloofden : « VOLTOOIING VAN DE LIEFDE » door Claire Souvenance (voor de meisjes) Zelfde titel, door Michel Pierre (voor de jongens). 96 blz. - 55 fr. per deel. Uitg. De Vroente/Kasterlee.

De seksualiteit in het algemeen, die van het huwelijk in het biezonder, is de vroegere taboe's en geheimzinnigheden ontgroeid. Wordt nu veelvuldig eerlijk en open als probleem gesteld en behandeld. Daarvan getuigt o.m. de massa lektuur over het onderwerp. Zeker een normale reaktie op de situatie van voorheen. Waar geen (openlijke) aandacht bestond, is die er nu te nadrukkelijk misschien. Mildering en juister perspektief van het probleem kondigt zich aan. Intussen hebben nog vele partners en eenzaten behoefte aan eerlijke voorlichting en meerdere kennis.

Een nieuwe serie over liefde, huwelijk en seksualiteit : « HUWELIJKSADVIES- EN PERSPEKTIEF ». Met advies van de Nationale Raad voor Gezinspastoraal. Uitg. Lannoo/Tielt. Geeft antwoord op huwelijksmoeilijkheden.

Een nieuw beeld van huwelijk en seksualiteit : « ZONDER TABOE EN BEVOOGDING » door F.E. von Gagern. 144 blz. - 88 fr. Uitg. Lannoo/Tielt. Over partnerschap, wederzijdse levensvervulling en de praktische gevolgen ervan.

Huwelijksmoeilijkheden en konflikten allerlei en hoe ze overwinnen : « MOET ONS HUWELIJK DAAROM MISLUKKEN ?» door Ernst Ell. 160 blz. - 88 fr. Uitg. Lannoo/Tielt. Met konkrete voorbeelden uit het dagelijks leven. Belooft kans op ware seksuele beleving.

Speciaal voor verloofden en jonggehuwden : « SAMENZIJN IN LIEFDE » door een aantal deskundigen in samenwerking. 192 blz. - 115 fr. Uitg. J.J. Romen en Zonen/Maaseik. Geschreven vanuit vakkennis en praktische ervaring. Veelzijdige behandeling in verstaanbare taal.

Voor huwelijkspartners die modern denken of willen leren denken : « MENS ZIJN IN HET HUWELIJK » door dr. A.C.M. Lips. 320 blz. - 195 fr. Uitg. J.J. Romen en Zonen/Maaseik. Sterk doordacht, vooruitstrevend en bevrijdend boek over huwelijk en huwelijksnood. Geboortespreiding wordt er o.m. even uitvoerig als openhartig behandeld.

Voor hedendaagse (geëvolueerde) kristenen : « ECHTELIJKE LIEFDE EN VERANTWOORD OUDERSCHAP » door prof. dr. Mag. L. Janssens. 178 blz. - 120 fr. Uitg. De Vroente/Kasterlee. Nieuwe belichting van huwelijk en seksualiteit, nadruk op beleving vanuit het eigen geweten. Historische analyse verantwoordt de gewijzigde inzichten.

Voor wie direkte, konkrete voorlichting wil : « SEKSUELE HYGIENE » door dr. med. J. Vermeire. 200 blz. 90 fr. Uitg. De Vroente/Kasterlee. Veelgeroemd en -gelezen boek gegroeid uit kennis van lichamelijke en geestelijke noden. Vrijmoedige en doelmatige behandeling der problemen.

Voor doordenkers en progressieve kristenen : « MAN EN VROUW » door dr. C.J. Trimbos. 170 fr. Uitg. Paul Brand/Hilversum. Een kritische bezinning op traditionele kristelijke vizies op huwelijk en seksualiteit. De huidige problematiek rond geboorteregeling wordt o.m. uitvoerig behandeld.

Nog is het vrouwendom gespleten en verward. Er zijn de vrouwen die nog in de ban van het verleden leven, de eigen natuur niet kunnen ordenen, de stem om voor zichzelf te spreken nog niet gevonden hebben. Er zijn de vrouwen die integendeel bij handelen en scheppen patronen van de man volgen en hun eigen natuur miskennen. Er is de schaarse vrouw die, evenwaardig aan de man, zich naar eigen vrouwelijke natuur ontplooien kan en dus in vrede met zichzelf en hem kan leven. Daarover lezen kan mogelijk lichtjes ontsteken waar het nog donker of schemerig is.

« VROUW ZIJN : NOODLOT OF KEUZE » door Maria De Leebeeck. 228 blz. - 110 fr. Uitg. Lannoo/Tielt. Bezinning over de plaats van de vrouw in deze maatschappij. Over de kansen die ze wel en niet krijgt, wel en niet aandurft.

« DE VROUW VAN MORGEN » door Evelyne Sullerot. 210 fr. Uitg. Paul Brand/Hilversum. Studie over de toekomst van de vrouw, waarin moderne problemen verwerkt zijn.

« DE VROUW EN HET HEIL DER WERELD » door prof. P. Evdokimov. 334 blz. - 265 fr. Uitg. De Branding N.V. Antwerpen. De charismata der vrouw in het licht van de kristelijke antropologie. Sinteze van oosterse en westerse fizolofie over de vrouw. Scherpzinnig betoog vol frisse ideeën.

« DE WERELD VAN DE VROUW » door dr. Hugo Claser. 245 blz. 288 fr. Uitg. Wereldbiblioteek N.V./Antwerpen. Richtfiguur voor een harmonisch leven van de vrouw met haar zware opgaven.

ANNIE

Lutgarde Van Huffel, de vlaamse kandidate voor de wereldkampioenschappen van modern turnen te Kopenhagen hier in een sierlijke oefeningshouding.

VROUW EN POLITIEK

In een zekere zin kan men de ontvoogding van de vrouw ook meten naargelang ze meer aktieve belangstelling voor de politiek vertoont. Dat is natuurlijk niet de enige maatstaf doch het is de laatste tijd opvallend, dat in het Westen meer en meer vrouwen aktieve belangstelling voor de politiek gaan onbrengen en in dit « vak » bezig zijn hun achterstand in te halen, die ze tegenover het bedrijfsleven hebben, waar de vrouw van lieverlede meer ingeburgerd is. Het begon als arbeidster, later als bediende, ten slotte als bedrijfsleidster, afgezien van het stijgend aantal vrouwen in de vrije beroepen.

In de politiek zien we meer vrouwen hun man staan in de vrouwenbeweging — uiteraard — doch vandaar naar een funktie in een partijapparaat, de vakbeweging of naar een politiek mandaat is niet zulk een grote stap meer. Links en rechts zien we een vrouw ministerambten bekleden en in bepaalde ontwikkelingslanden hebben vrouwen zelfs het premierschap « ingepalmd » (Indira Gandi bij vb.). Melina Merkouri heeft zich sinds de staatsgreep in Griekenland ontpopt tot een zeer aktieve tegenstander van deze diktatuur. Dat gaat meteen gepaard met een stijgende propaganda voor Merkouri als aktrice ! Hier staan we dus voor een vrouw, die een vurig politiek temperament paart aan een pientere zakenzin. Horen we niet dat een andere aktrice, de in de dertiger jaren als kind-aktrice beroemde Shirley Temple kandidate wou zijn in de a.s. verkiezingen in Amerika ?

Het wemelt nog niet van vrouwen in de politiek, maar ze zijn talrijker dan vroeger. Ook in Vlaanderen. Zagen we op 5 november te Antwerpen geen groepje vrouwen met een spandoek, waarbij ze meer medezeggenschap in de organizatie en in de overkoepelende werking op vlaams vlak eisten ? Dat het dan nog precies om militante V.U.-vrouwen ging kan de redaktrices van deze Haar Eigen Wijsje slechts verheugen : want hoe meer vlaamse vrouwen zich in de vlaamse ontvoogdingsstrijd werpen, hoe meer vrouwen ontvoogd geraken en hoe vlugger ook Vlaanderen als gemeenschap zal ontvoogd zijn ! Dat is geen diskriminerende vaststelling voor de mannen, maar vrouwen die weten wat ze willen maken vaak meer indruk op andersdenkende mannen dan mannelijke militanten. Ook is dit verschijnsel in de vlaamse beweging een teken dat deze beweging modern is geworden. Mannen, vrouwen en jeugd zullen het samen beter bolwerken. Dat kan alle rechtgeaarde mannen in de vlaamse strijd slechts verheugen !

G.

EEN EEUW VOOR DE SPIEGEL

Onder deze ietwat raadselachtige titel heeft momenteel in de voorlopige lokalen van het muzeum voor Schone Kunsten te Brussel, Koningsplein een tentoonstelling plaats van honderd jaar belgische portret- en figuurkunst van Navez tot Evenepoel. Voor wie het niet zou weten : dat is naast het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het is de buurt der negentiende-eeuwse monumenten en architektuur en deze tentoonstelling brengt ons als het ware de mensen in herrinnering, in wier tijd deze gebouwen ontstonden of waarvan ze de regelmatige bezoekers waren. Het is opvallend hoe weinig de belgische diversiteit in deze tentoonstelling tot uiting komt en dat is ook verklaarbaar, want in de quasi-hele vorige eeuw was er weinig of geen plaats voor de apartheid van de 2 gemeenschappen, die tans meer en meer hun stempel beginnen te drukken op ons openbaar leven. Er was in 't België van 1830 geen portretkunst meer, de grote tijd daarvan was met de 17e eeuw vergaan en was trouwens exkluzief vlaams. Als men weet dat de portretkunst te Brussel gaat herleven na de doodsslaap van de 18e eeuw door het verblijf en de invloed van de franse schilder Jacques-Louis David is het niet verwonderlijk dat het portret en de figuur in de beginperiode van de belgische staat zo weinig van de eigen aard vertoont en veeleer als een verlengstuk van Parijs mag beschouwd worden. De 1e eeuwhelft wordt dan ook beheerst door Navez, leerling van David, een portretkunst geheel in de klassistische lijn en waarbij de romantische houdingen of de teatraal aandoende gebaren niet ontbreken. Deze kunst wil momentaal zijn doch is burgerlijk tot en met. Wij staan er als Vlamingen tamelijk vreemd tegenover en we zouden totaal vreemd tegenover deze wereld staan, moesten we deze periode niet kennen door de kunsthistorische vorming, waaraan men nu eenmaal niet voorbij kan. In vele dezer portretten defileren personages, die tot het klassieke België behoren, en uit wier macht en aanzien de erfgenamen stammen, die vandaag het laatste carré van het unitarisme vormen. Men zal zeggen : dat sleurt er U met de haren bij en toch, wie in deze wereld van deftigheid en statigheid even binnentreedt beseft onmiddellijk waarom men bijv. beweert, ook vandaag nog, dat België een zeer konservatief land is. We hebben hier voor ons, zowel de modellen als de schilders, zij die deze belgische stijfdeftigheid inkarneerden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er zo weinig menselijke aksenten in vele van deze portretten zijn, afgezien soms van damesportretten en van bepaalde kinderportretten.

Deze vaststellingen beletten ons vanzelfsprekend niet de grote vaardigheid van de meesten dezer portret- en figuurschilders te waarderen. In een tijd waarin zgn. jonge schilders uit Engeland of nu zeer recent de ontwikkeling van de amerikaanse schilderkunst sinds de jongste 25 jaar (tentoonstelling te Eindhoven) een ontstellend gebrek aan vakkennis, goede smaak en zin voor kwaliteit ten toon spreiden, is een ekspozitie als deze eeuw portreten figuurkunst een welkom herstel. Abstraktie gemaakt van de tijd en van het beperkt onderwerp (sommige schilders uit die tijd konden ook nog wat anders dan portretten schilderen en zoals ze die schilderen zullen weinigen het hen nadoen !) zien wat echt métier is, kunnen we de verfijning van de specie volgen onder deze spartaans geschoolde handen, die zich vederlicht konden maken om doorschijnende schakeringen weer te geven.

De genretaferelen en enkele portretten van groot formaat buiten beschouwing gelaten is het gemiddeld formaat van deze werken opvallend : de kunstenaars van meer dan een eeuw geleden konden zich werkelijk koncentreren op een kleine oppervlakte doch er een hele wereld in samenballen. Het is een bekend verschijnsel doch met de huidige neiging, om het groot en steeds groter te doen (in de zin van de steeds grotere afmetingen) kan het geen kwaad daar nog eens de aandacht op te vestigen en meteen vast te stellen, hoe monumentaal vele van de werken uit het verleden zijn ondanks hun kleine oppervlakte.

We hebben in deze tentoonstelling vooral de sublieme kinderportretten en studies van Evenepoel gewaardeerd, naast zijn bekende « Henriette met de grote hoed » of zijn minder bekende (trouwens ook minder geslaagde) «Man in het rood ». Daar zijn we echter kronologisch al te ver, want Navez is inderdaad een grand seigneur van het individueel of het groepsportret al bereikt hij niet de hoogte van Ingris in diens beste werken (momenteel te Parijs in een retrospektieve in het brandpunt van de artistieke en ook zeer tegenstrijdige belangstelling). Naast Navez zijn er Gustave Wappers en Nicaise De Keyser, portrettisten evenzeer als historieschilders, in welk laatste genre ze door Louis Gallait en Hendrik Leys vervoegd worden. Antoine Wiertz is hier minder opvallend vertegenwoordigd. Jean Portaels, leerling van Navez, is aanwezig met enkele oriëntaalse onderwerpen (genrestukken) die het niet halen bij het realisme van de portretschilder bij uitstek Lieven de Winne (vlaams realisme ?).

De volgende groep, deze der realisten, wordt aangevoerd door Alfred Stevens, ook de bekendste van de groep, die men tussen 1850 en 1890 moet situeren : sensuele waarneming en virtuoos. Louis Dubois, Alfred Cluysenaer (wiens «Jong talent » een briljant uitgevoerd kinderportret is, zwierig en origineel), Edouard Agneessens (krachtig, akademisch maar levendig), Felicien Rops (die echter dicht bij het impressionisme staat) en de vlaamse Vermeer Hendrik de Braeckeleer, van wie we hier zijn prachtige « Geograaf » (buitengewoon lichtgevoelig) kunnen bewonderen. Bij deze groep voelen we ons als mens van vandaag en als Vlaming trouwens reeds meer thuis, er zijn nu eenmaal aanknopingspunten, die bij de vorige groep totaal ontbreken.

Met James Ensor komen we nog dichter bij ons, al zijn het niet zijn bourgeois-interieurs die ons erg bekoren, eerder zijn maskers of zijn getekend zelfportret. Fernand Khnopff is van de zelfde generatie, een kunstenaar die o.i. zeer vroeg 't huidig surrealisme heeft aangekondigd (zie zijn tekeningen op de lopende tentoonstelling « 50 jaar mecenaat) en die als schilder een zeer krachtig, doch bedwongen temperament bezit. Van Ryselberghe, Verheyden, Emile Wauters, Eugène Smits en Xavier Mellery sluiten deze periode af.

Dan volgt een ietwat verwarde periode, deze van de psychologische verdieping, die bij Jakob Smits tot een semirembrandtiek portret van zijn vrouw leidt, bij Evenepoel tot een vormelijke problematiek of louter suggestie zoals bij de jonge Ensor.

Het is boeiend deze evolutie in de tijdsspanne van een eeuw na te gaan. We zeiden het reeds : naarmate we in deze galerij dichter bij onze tijd komen voelen we ons meer thuis, niet alleen omdat de huidige mens nogal of sterk vreemd staat tegen het klassisisme of het romantische doch ook omdat wij als Vlamingen van deze tijd volslagen vreemd staan tegenover een wereld, die tussen 1830 en 1880 (ongeveer) de negtie was van onze stam en het pikturale neerschrijven van een samenleving, die zich bijna uitsluitend oriënteerde op het zuiden. Pas wanneer de kunstenaars weer aansluiting zoeken met de grote schilderkundige tradities van ons volk komen ze ons nader in hun werk en stellen we meteen vast, hoeveel hun werk er bij wint aan bezieling, zwier en vooral aan menselijkheid. De wereld van Navez en zijn school is een nu eens koude dan weer stofferige wereld, de wereld van De Braeckeleer, Ensor of Smits is een levende wereld, vol spot of menselijke warmte en in eerstgenoemde de voortzetting van het waarnemend genie en de volheid van de materie in de vlaamse schilderkunst. Het valt gemakkelijk de scheidingslijn te trekken en het zou de moeite lonen eens een retrospektieve op touw te zetten van « Navez tot vandaag » : ook dat zou een spiegel zijn, een spiegel van een ontwikkeling, die nog volop voortduurt, niet alleen pikturaal doch ook algemeen kultureel en etnisch, een beschouwingswijze die niet iedereen graag huldigt, vooral wat dat «etnisch» betreft. En nochtans : het verschil tussen de eerste helft der vorige eeuw en de tweede is ook in de portret- en figuurkunst van ons 'land in het oog springend.

Tot 18 februari.

R. CORTY

« Moeder en kind » van Edouard Agneessens, olie op doek. Dit werk ontstond in 1874 : scherpe waarneming gepaard aan een krachtige toets en weelderige materie.

FONOPLATEN

MEESTERWERKEN DER ENGELSE BAROK

(Concert Hall nr. SMS. 2467 — 168 fr.)

Deze langspeel-stereoplaat is er een van uitzonderlijke kwaliteit, zo naar vormgeving als naar inhoud. Weliswaar richt ze zich tot de fijnproevers tussen de melomanen, maar ze brengt een prachtige schets van die periode uit de engelse muziekgeschiedenis, die gewoonlijk de Elizabethaanse of die der virginalisten (naar : virginaal, een aan het spinet verwant toetsinstrument) wordt genoemd.

Het is het tijdperk van circa 1560 tot 1630, de tijd van Shakespeare en Marlowe, van Elisabeth I en Jacobus I. Een ongewoon grote muzikale bloei, te danken aan mannen als William Byrd, John Dowland, Thomas Morley en Orlando Gibbons met daarbij nog een pleiade komponisten als Peerson, Tallis, Ward, Wilbye en Weelkes, van wie allen een stuk werd opgenomen op deze plaat.

Uit het repertorium van kerkelijke muziek, madrigalen en liederen, en stukken voor luit of klavier (vooral virginaal) werd een zeer afwisselende keuze gedaan, die op een subliem delikate wijze wordt vertolkt door het wereldbefaamde « Deller-Consort ».

MOZART :
KONCERTANTE SIMFONIEEN

(Concert Hall, nr. 2272 — 168 fr.)

Reeds herhaaldelijk bespraken we werk van W.A. Mozart (1756-1791) : het blijft in al zijn omvangrijkheid een onuitputtelijke bron van muzikaal genot, in de meest uiteenlopende genres.

Vandaag gaat het om zogenaamde koncertante simfonieën, die door sommigen niet bij het heel grote werk van Mozart worden gerekend. Gekomponeerd in 1778 en 1779, zijn het tipische voorbeelden van de verdere ontwikkeling van het concerto grosso uit de barok waarbij groepen, en weldra ook solisten, uit het geheel orkest naar voor treden en er een spel van vraag en antwoord ontstaat dat oneindig veel varianten toelaat.

Het eerste werk dat gebracht wordt, is de bekende koncertante simfonie voor viool en viola in es groot (KV. 364), uitgevoerd door de virtuoos David Oistrakh, begeleid door het Kamerorkest van Moskou onder leiding van Rudolf Barshai, die ook de viola-partij speelt. Meesterlijke uitvoering !

Het tweede minder bekend, is de koncertante simfonie voor hobo, klarinet, hoorn en fagot in es groot (KV. 297b). Hier toont Mozart zijn vaardigheid in het behandelen der verschillende blaasinstrumenten, tegen de achtergrond van het orkest. Solisten zijn : Lucien Debray hobo, Jacques Lancelot klarinet, Lucien Thevet hoorn en Maurice Allard, de bekende fagotist. Het orkest van het « Théâtre National de Paris » staat onder leiding van David Josefowitz.

Herinneren we aan het adres der firma Concert Hall . Firmin Lacharlierlaan 85, Brussel 9, of St. Gummarusstraat 44, Antwerpen.

STEF.

STRIJD OM LEUVEN

« Strijd om Leuven » van prof. R. Derine is aktualiteitsliteratuur, zonder daarom oppervlakkig te zijn of zich aan feitenopsomming alleen te houden. De aktualiteit ligt in de — hopelijke — tijdsgebondenheid van het probleem Leuven in zijn huidig aspekt van vlaams strijdobjekt. Het boek verscheen bij de uitgeverij Ambo te Utrecht (verspreiding voor Vlaanderen : uitgeverij Westland, Merksem). Zoals de titel reeds laat vermoeden, gaat het in hoofdzaak over de kwestie Leuven en de overheveling der franse afdeling. De ondertitel duidt dan de wijze aan waarop het probleem wordt behandeld : een beschrijving van de feiten, een formulering van de eisen.

Vooreerst dienen wij erop te wijzen dat dit boek, zoals trouwens in de inleiding vermeld wordt, geschreven werd voor noordnederlandse lezers. Hoewel wij als Vlamingen over de objektiviteit der noordnederlandse pers niet steeds hebben te juichen gehad, toch staat het buiten kijf dat in de zaak Leuven het Noorden heel wat begrijpender en objektiever was dan de buitenlandse pers die zijn (zwak) lichtje ging opsteken in de brussels-franse kringen. Ook de noordnederlandse T.V. — en vooral dan de K.R.O. — heeft de belangstelling voor en de noodzaak tot een objektieve informatie doen toenemen.

Persartikels en T.V.-uitzendingen kunnen uiteraard alleen maar een fragmentarisch beeld geven, een beperkt feitenoverzicht, tot staving van standpunten. Daarom is het goed dat prof. Derine samen met dit verzameld feitenmateriaal ook de argumenten voor het vlaamse standpunt bijeenbracht voor een noordnederlands publiek Dit betekent echter niet, dat het boek in kwestie niet met belangstelling zou kunnen gelezen en benut worden door de Vlaming, die zich voor het universitair probleem in 't algemeen en voor Leuven in het bizonder interesseert... Voor de buitenstaander — zelfs voor de flamingant die de zaak volgt — en zeker voor de buitenlander zijn de gebeurtenissen rond de leuvense universiteit van straatgevecht tot kommunikee-oorlog, van brutale bisschoppelijke oekaze tot geniepige Houbense aanval in de rug, vaak moeilijk te situeren in het geheel, in de strijd tussen de standpunten en de pozities. Hij ziet het onderling verband moeilijk of niet, en evenmin ziet hij altijd de achtergronden en het pricipe zelf. Daarom is het boek van prof. Derine voor een breder publiek dat niet direkt de gebeurtenissen volgde of niet steeds de samenhang zag, een uitstekende voorlichting.

Het boek bevat twee grote delen : het eerste geeft een, voor outsiders beslist nodige, verklaring over de eis tot overheveling en in het tweede deel worden de voornaamste feiten kronologisch opgesomd

In het eerste deel plaatst de auteur de overheveling in het geheel van de vlaamse strijd, wijst op het verband met het vraagstuk Brussel waarbij de tragedie van de vlaamse achteruitgang sedert 1848 illustratief wordt aangetoond en gewezen wordt op het verfransingsgevaar voor Leuven en Vlaams-Brabant.

Een tweede hoofdstuk wijst op het belang der overheveling voor Wallonië zelf en op waalse stemmen in die zin. In een volgend hoofdstuk wordt het probleem geprojekteerd op dat der universitaire expansie. Opwerpingen en argumenten tégen de overheveling worden onder de loep genomen en hun broosheid aangetoond : eenheid der universiteit, de fameuze « uitstraling », eenheid van het land, de kristelijke naastenliefde, de politieke en financiële mogelijkheid (met de schromelijke overdrijvingen !). De auteur wijst trouwens in dit verband terloops op de SHAPE-overheveling ! Tenslotte wordt het probleem der plaats behandeld (waar in Wallonië ?) en de rechtmatige vlaamse eis beklemtoond, dat de vestiging in genen dele de integriteit van Vlaams-Brabant mag aantasten ten voordele van een grootbrusselse uitbreiding.

Het tweede gedeelte verhaalt dan de feiten vanaf november 1965, d.i. vanaf de eensgezinde reaktie tegen prof. Woitrins verklaringen in « L'Ergot ». Meer dan in een gewone kronologische opsomming, wordt ook het onderling verband gelegd.

« Strijd om Leuven » is een boek dat niet alleen belangrijk is voor Nederland, omdat het de vlaamse argumentatie nuchter en objektief samenvat, maar het kan ook in Vlaanderen zeer nuttig zijn.

Het laatste hoofdstuk van het boek heet « In de mist ». Niet omwille van een gemis aan duidelijkheid van het vlaamse standpunt, zegt de auetur. Wél omwille van de « zwijgzaamheid » van de franstalige akademische overheid. En ook omwille van de dubbelzinnige houding van regering en partij-instanties ; het « vakantie-akkoord » in de kabinetsraad en het plan Houben maken de standpunten aan de overzijde niet duidelijker. Wél kennen wij de bedoelingen : het « weinig geven en veel terugnemen » van de traditionele belgische politiek tegenover Vlaanderen.

Het kapittel Leuven is nog niet afgesloten in onze strijd. Een oplossing moét er echter komen. Of die in ons voordeel of nadeel zal zijn, hangt ook voor een deel van ieder van ons af...

Het boek van prof. Derine kan, in zijn nuchterheid, de lezer in Noord en Zuid slechts overtuigen van de rechtvaardigheid van het vlaamse standpunt.

R. Derine - « Strijd om Leuven » - 145 blz. - Uitgeverij Ambo, Utrecht. Voor Vlaanderen : Westland, Camelialei 17, Merksem - 145 Fr.

Op het binnenplein van het nieuwe gebouw van het londense dagblad « The Times» werd deze zonnewijzer van de bekende beeldhouwer Henry Moore geplaatst. Hij werkt volgens hetzelfde beginsel als van de grote zonnewijzer van Jaipur in India. Als er natuurlijk geen erwtensoepmist over de City hangt ...

TONEEL TE BRUSSEL

De KVS beschikt niet meer over een gezelschap dat het zou aankunnen een stuk van Bertold Brecht een volwaardige opvoering te geven. Alleen reeds door de overgrote bezetting van « Moeder Courage » (nu moeten de meeste spelers meerdere rollen vertolken, sommigen komen drie- en viermaal terug in een ander personage), maar ook omdat de eerste-rangsfiguren ontbreken om aan de voornaamste personages gestalte te geven. En wat de titelrol betreft : Yvonne Lex is een geroetineerde aktrice die een grote rol meester kan, zoals zij bewezen heeft in « De getaweeerde Roos »; hier spant zij zich geweldig in (waarvoor ze dient geloofd), maar het beoogde rezultaat is er niet, o.i. omdat zij zich « kapotgerepeteerd » heeft : getuige hiervan haar heesheid; ze bezit nl. niet stem genoeg om de « Brecht-songs » met de nodige volgehouden kracht te vertolken en forceert ze, hetgeen een zware handicap is op de gehele prestatie, waarin nog andere ogenblikken van vermoeidheid te onderscheiden zijn.

Brecht stelt zijn episch teater — een epische opeenvolging van satirische (dus geen tragische) taferelen — tegenover het dramatische teater, dat naar de bekende normen van Aristoteles wordt opgebouwd. Hij wil een wereld- en tijdbeeld ophangen door middel van vertellingen en kommentaar om de toeschouwer te leren denken en hem a.h.w. te verplichten besluiten (vooral politieke) te trekken. De waarde van Brecht ligt niet in zijn werk — met kommunistische inslag — maar in de dichterlijkheid, in het scheppen van mensen (waarin hij ook niet altijd lukt, want soms zijn het maar ledepoppen, die zijn opinie moeten verwoorden), in zijn opstand en wrok tegen terreur, hoogmoed en uitbuiting, waarbij dan de terreur eenzijdig wordt bekeken. Het is het onsentimentele en het rechtsgevoel, dat in zijn werken primeert en ze tot een wereldsukses hebben gevoerd. Maar tegenover zijn teorieën staan we ijskoud; wat meer is : elk stuk dat we van hem zien is een ontgoocheling.

Na zijn studie van het marxisme zocht hij de « Waarheid » niet meer, omdat hij dacht ze gevonden te hebben : Brecht, de kommunist die nooit lid van de partij is geweest, de pacifist die zijn « Verhör des Lukullus » omwerkte met een hymne aan de verdedigingsoorlog, opdat het in Oost-Duitsland zou kunnen opgevoerd worden, waar men zijn pacifisme in het geheel niet op prijs stelde.

« Moeder Courage » is een kroniek van de dertigjarige oorlog.

Voor de hoofdfiguur, een marketentster, telt er maar een punt : zaken zijn zaken, en de oorlog is van alle zaken de grootste. Door de oorlog verliest zij haar kinderen, maar heeft op 't einde niets bijgeleerd : een middel voor Brecht om ons het wrede wezen van de oorlog voor te houden en ons zijn onvermijdelijke teorieën te verkondigen. Hierdoor bereikt hij slechts een paar ogenblikken van volledige receptiviteit en van meeslepend toekijken, en dit op het laatste als hij het gevoel laat spreken, iets wat hij, naar hij zelf beweert, juist niet wilde : Moeder Courage mag niet klaar zijn, de toeschouwer moet dit doen. Het opzet zal wel geweest zijn, het gevoel in dienst van de gedachte te stellen : het teatergenot is het middel dat de toeschouwer moet lokken om hem te onderrichten en te overtuigen, alle teorie en « vervreemding van het alledaagse » ten spijt.

Op het toneel natuurlijk de allernoodzakelijkste rekwizieten, waarbij de « Brecht-gordijn » niet ontbreekt, achter dewelke men het voorbereiden van het volgende tafereel kan zien : de toeschouwer mag nooit het gevoel hebben dat een alledaags feit wordt voorgesteld, met hetwelk hij zich kan vereenzelvigen : deze illuzie moet verbroken worden; het is geen romantisch gedoe, het is alleen maar gewoon teater — en propaganda.

J.V.

: TV - TV - TV - TV : TV - TV - TV - TV : TV - TV -

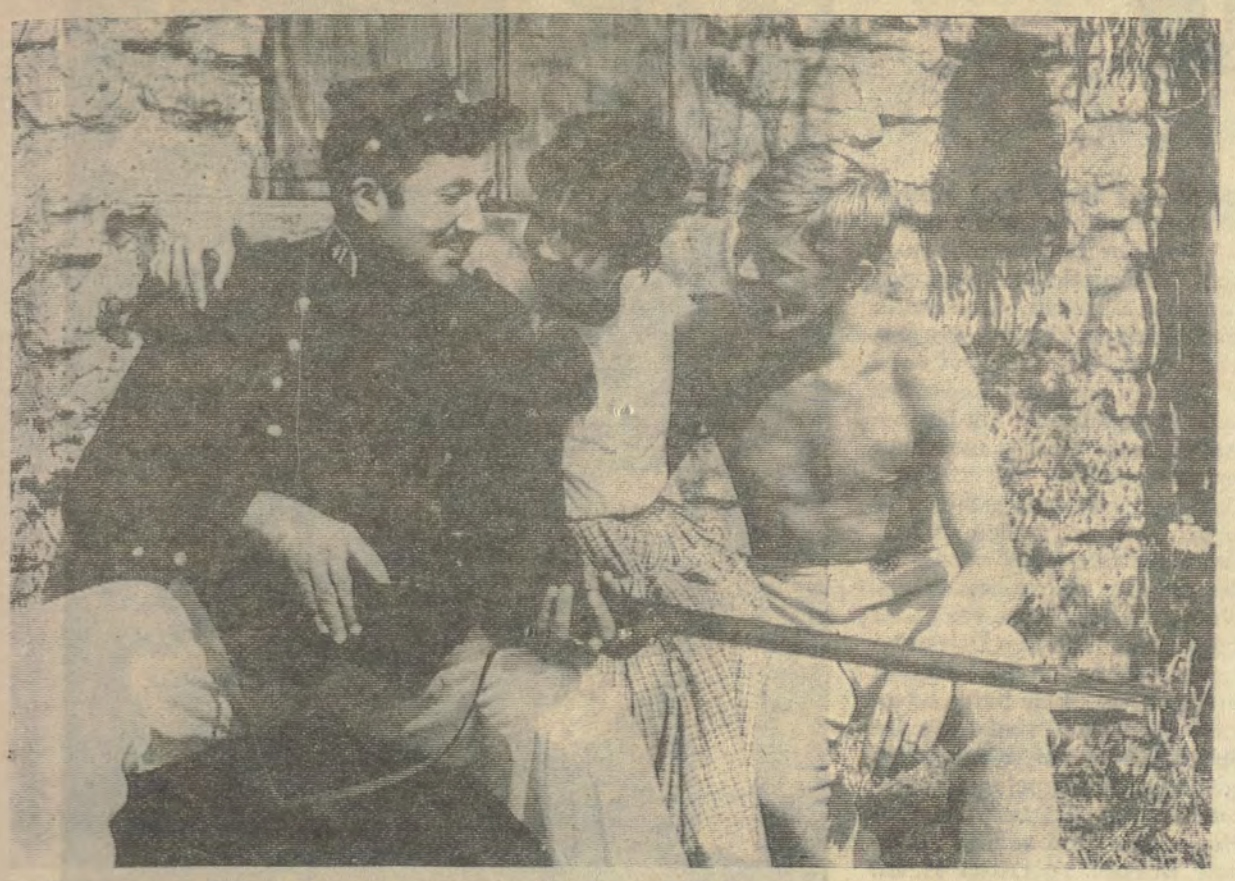

« De gans van Sedan », satirische film van Helmut Käutner. Brussel Ned., 8 december.

TIENERKLANKEN

Op dinsdag 5 december om 19 u. wordt in de tieneruitzending druk gedebatteerd over het gebruik van bedwelmende middelen.

Teneinde wat meer te vernemen over dit bij uitstek aktuele onderwerp organizeert tienerklanken een debat waaraan twee ploegen van telkens drie jonge mensen, bovendien bijgestaan door een psycholoog en een psychiater, zullen deelnemen.

LIEFDE ONDER HET DAK

Het koperen bed. Dave heeft er genoeg van om tijdens de « wittebroodsweken » in een tent op het dak te slapen. Hij wil een bed, dan zal hij iedere morgen niet meer met een stijve nek wakker worden. Doch eer dat bed ter bestemming is zal er nog heel wat moeten gebeuren. (Zondag 3 december om 19u30).

DE VADER

Tot de grootsten van de zweedse literatuur hoort August Strindberg, die in 1849 te Stockholm werd geboren en kan bogen op een uitgebreid oeuvre waarvan zowel romans als toneelstukken en poëzie deel uitmaken. De Vader — in het Zweeds Fadren — dateert van 1887.

Dinsdag ziet u De Vader in een vertaling van Emiel Willekens. Ton Lensink, nederlands regisseur, akteur en realizator voor de televizie, had de regie in handen. In de hoofdrollen fungeren respektievelijk Julien Schoenaerts als de ritmeester, Liesbeth Struppert als Laura, zijn vrouw. (Dinsdag 5 december om 20u55).

DE GANS VAN SEDAN

In deze satirische film neemt Helmut Kautner, de regisseur van « Die letzte Brücke » en « Der Hauptmann von Köpenick », de zinloosheid van de oorlog op de korrel. Bij dit kluchtig verhaal dat zich afspeelt tijdens de oorlog tussen Frankrijk en Duitsland in 1870, ontmoeten een frans soldaat (Jean Richard) en een Duitser (Hardy Kruger) elkaar in het water van een rivier waar ze toevallig een bad nemen. Na het bad verwisselen ze onvrijwillig van uniform, wat vanzelfsprekend verwarring zaait in de beide legers. (Vrijdag 3 december om 20u25).

STRIJD OM EEN KROON

De avond voor zijn terechtstelling wegens verraad, wordt Gloucester vermoord aangetroffen in zijn bed. Suffolk, die hiertoe bevel had gegeven, wordt door de koning verbannen, niettegenstaande de tussenkomst van Margaret. Onderweg wordt Suffolk door zeerovers gevangen genomen en vermoord. De hertog van York zet de oproermaker Jack Cade aan, het hoofd te nemen van het gepeupel van Kent en naar Londen op te trekken... (Vrijdag 8 december om 21u55 en zaterdag 9 december om 16u30).

DE DOOD VAN DE KERSTMAN

Wie zou er onder de eerbiedwaardige trekken van een kerstmannetje een der zwaarste jongens uit de onderwereld gaan zoeken ? Vooral als die man dan nog door het leven gaat als een gelukkige huisvader. (Zaterdag 9 december om 22u15).

EISENSTEIN 1967

Heel wat programma's staan dit seizoen in het teken van de vijftigste verjaardag van de russische oktoberrevolutie. Ook de reeks gewijd aan één der grootste filmkunstenaars ter wereld : Sergeï Mikhailovitsj Eisenstein. Zondag krijgt u de eerste van de vijf afleveringen te zien. Scenario en inleiding staan op naam van André Vandenbunder, die de kerngedachte van de serie als volgt formuleerde : wat betekent steeds vitale, inspirerende kracht in de filmwereld ?

Zondag 3 december komt om 21u45 de eerste aflevering op de beeldbuis met beelden uit De Weide van Bejin, eerste geluidsfilm van Eisenstein, in mei 1935 gedraaid — maar nooit afgemaakt — en gedeeltelijk gebazeerd op de gelijknamige novelle van Toergenjev. Ofschoon Eisenstein een overtuigd marxist was kreeg hij meermaals moeilijkheden met het regime, en werd bijvoorbeeld ook de Weide van Bejin in 1937 verboden. Wat er van de film werd teruggevonden — enkele fotogrammen — werd tot een statische prent aaneengeregen, en daarvan krijgt u fragmenten te zien. Pas in juli van dit jaar werd de film voor het eerst in Moskou vertoond.

COMPUTERS IN KLEINE EN GROTE BEDRIJVEN

Naar aanleiding van een onderzoek, ingesteld door het antwerps Centrum voor Produktiviteitsbevordering en waarvan de rezultaten onlangs in een rapport werden gepubliseerd, besloot de vlaamse televizie aan het tema van de computer een uitzending te wijden. De vraag die hierbij wordt opgeworpen behelst het volgende; in hoeverre worden in België in grote en kleine — of middelgrote bedrijven — computers aangewend ? In vogelvlucht wordt de evolutie geschetst van de administratie met papieren over de elementaire en vervolgens doorgedreven mechanizatie, naar de computer. Frans Frederickx stelde het programma samen. Het wordt uitgezonden op dinsdag 6 december om 20u25.

Op de vlaamse TV

ZATERDAG 2 DECEMBER

16.00 : Volksuniversiteit — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Protestants-godsdienstige uitzending — 19.30 : Autorama — 19.52 : Mededelingen. - Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De Filosoof van Hagem. Zesde aflevering — 21.05 : Canzonissima — 21.55 : Echo — 22.25 : Geheime opdracht. 5e afl. : De strafkolonie — 23.15 : TV-nieuws.

ZONDAG 3 DECEMBER

11.00 : Eucharistieviering — 14.00 : Voor boer en tuinder — 14.30 : Wenen. Portret van een muziekstad, door Wolf Seidl — 16.00 : Binnen en buiten — 17.45 : De zoon van de Sahara. 6e afl. — 18.20 : Klein, klein kleutertje — 18.40 : Avonturen onder zee. 9e afl. : De stad onder zee — 19.30 : Liefde onder het dak. 4e afl. : Het koperen bed — 19.55 : Mededelingen. 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Muziekalbum, met Frieda Linzi, Lize Marke, Nathalie, Maria Michel, Louis Neefs — 21.45 : Eisenstein 1967 — 22.35 : TV-nieuws.

MAANDAG 4 DECEMBER

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Hobo, de kleine zwerver. 23e afl. : De rebel — 19.25 : Jonger dan je denkt — 19.52 : Mededelingen. - De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De vluchteling. 20e afl. : De oude sheriff — 21.15 : Verover de aarde : Een retourkaartje naar de maan — 22.10 : Gastprogramma. De socialistische gedachte en actie — 22.40 : TV-nieuws.

DINSDAG 5 DECEMBER

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Tienerklanken — 19.38 : Kwart-Eetje — 19.52: Mededelingen. - Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Werkloos door de computer — 20.50 : De vader. TV-spel door August Strindberg — 22.25 : Medium — 22.55 : TV-nieuws.

WOENSDAG 6 DECEMBER

17.00 : Televisum — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Wie weet, wint ! — 19.25 : Arena — 19.52 : Mededelingen. - De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Kruisende woorden — 20.55 : Panorama — 22.05 : Gastprogramma. Het vrije woord : Het Willemsfonds — 22.35 : TV-nieuws.

DONDERDAG 7 DECEMBER

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Zorro. 13e afl. : Monastario in ongenade — 19.25 : Tienerklanken. De Monkees : Het Spookdorp — 19.52 : Mededelingen. - Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Sherlock Holmes. Vierde aflevering : De Kroon — 21.15 : Ten huize van Lt.-Generaal Thiel — 22.05 : Première — 22.35 : TV-nieuws.

VRIJDAG 8 DECEMBER

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Filmmuseum van de schaterlach « Snub, pompier » — 19.10 : Ziet u er wat in ? — 19.35 : Zoeklicht — 19.52 : Mededelingen. - De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Speelfilm : De gans van Sedan — 21.45 : TV-nieuws — 21.55 tot 23.00 : Strijd om een kroon. Elfde aflevering : Het gepeupel uit Kent.

Onze selektie

ZATERDAG 2 DECEMBER

20.25 BRUSSEL NED.
DE FILOSOOF VAN HAGEM
21.05 BRUSSEL NED.
CANZONISSIMA
21.00 BRUSSEL FRANS
ESCAPADE AU JAPON
20.20 NEDERLAND I
RUDI CARRELL SHOW

ZONDAG 3 DECEMBER

20.40 BRUSSEL NED.
MUZIEKALBUM
21.45 BRUSSEL NED.
EISENSTEIN 1967
20.55 NEDERLAND I
KUNSTGREPEN

MAANDAG 4 DECEMBER

21.15 BRUSSEL NED.
VEROVER DE AARDE
21.00 BRUSSEL FRANS
DOSSIERS AGENCE O
20.20 NEDERLAND II
ACHTER HET NIEUWS
20.35 FRANKRIJK I
PAS UNE SECONDE A PERDRE
21.45 DUITSLAND I
TITEL, THESEN, TEMPERAMENTE

DINSDAG 5 DECEMBER

20.55 BRUSSEL NED.
DE VADER
TV-spel door August Strindberg.
21.30 BRUSSEL FRANS
CINE-CLUB DE MINUIT
21.10 NEDERLAND II
GOOD OLD DAYS
20.15 DUITSLAND I
EIN FREMDER KLOPFT AN
Detektieveverhaal.

WOENSDAG 6 DECEMBER

20.55 BRUSSEL NED.
PANORAMA
20.30 BRUSSEL FRANS
NEUF MILLIONS
20.35 NEDERLAND I
GRAPES OF WRATH
20.50 NEDERLAND II
KIJK OP DE KUNST
21.05 FRANKRIJK I
LA PISTE AUX ETOILES
20.15 DUITSLAND I
OCTAVIAN

DONDERDAG 7 DECEMBER

20.25 BRUSSEL NED.
SHERLOCK HOLMES
21.15 BRUSSEL NED.
HET GELUKKIG GEZIN
20.30 BRUSSEL FRANS
LA PEAU DOUCE
21.25 NEDERLAND I
PORTRET VAN EEN MADONNA
21.02 NEDERLAND II
PARALELLE WERELD
20.15 DUITSLAND I
EIN PLATZ FUER TIERE

VRIJDAG 8 DECEMBER

20.25 BRUSSEL NED.
DE GANS VAN SEDAN
21.50 BRUSSEL FRANS
REPORTAGE :
WIELRENNERS-DEUNTJE
22.00 NEDERLAND I
BRANDPUNT

« Verover de aarde » — Een reeks van Jeroom Verhaeghe (onze foto). Brussel Ned., 4 december.

Wij sport

vlaams nationaal

BASKETFESTIVAL

Ons land, meer bepaald de Arenazaal te Deurne, is drie dagen lang het toneel geweest van basketbalsport op het hoogste europese vlak.

Op initiatief van Racing Bell Mechelen hebben drie ploegen ons getoond wat het europese basket te bieden heeft. Er werd een europese selektie samengesteld, die speelde tegen Real Madrid, kampioen van Europa, en Racing zelf.

De uitslagen kent ge : Selektie — Real : 124 - 97 ; Racing — Real : 91 - 69 ; Racing — Selektie : 112 - 101.

De europese selektie was denken wij, zo ongeveer de sterkste die men kon opstellen. En wat meer is, zij heeft ons verbaasd door de homogeniteit die zij vertoonde. Gewoonlijk is het zo dat dergelijke ploegen maar met haken en met ogen aan mekaar hangen. Dat was nu eens niet het geval. Met verschillende grote spelers — wij kunnen hier geen individuele prestaties bespreken wegens plaatsgebrek — heeft de ploeg basketbal van prima kwaliteit gebracht. Beide klubvijftallen (Real en Racing) met uiteraard grotere homogeniteit, hebben het ondervonden.

Real heeft ons een tikje ontgoocheld. Wij hadden er meer van verwacht. Nu is het wel zo dat Real op dit ogenblik bezig is met de opbouw van een nieuploeg en dergelijke overgangen stellen natuurlijk altijd problemen.

Racing Bell Mechelen zelf tenslotte heeft het er schitterend afgebracht. Spijtig dat een paar spelers, o.m. Hillen, wat te licht wegens persoonlijke fouten uitgesloten werden.

Al met al, prima sportvertoon, en we hopen dat het initiatief in de toekomst nog genomen zal worden.

Ook kampioenen abonneren op WIJ.

EEN TIENJARIG BESTAAN

Ritterblub, de brussel-vlaamse sportvereniging, die met vlag en man deelnam aan de 5 november-betoging te Antwerpen, besloot verleden zaterdag in de kader van haar tienjarig bestaan in de zaal « De Groene Poort » de lustrumviering met een dansfeest.

Het was een bevredigende elite-opkomst en getuigde van een uitzonderlijke geestdrift, waarin het orkest van de « Uilenspiegels » van Stan Philips een groot aandeel gehad heeft.

Voorzitter Bettens met rond zich bestuursleden Serkeyn, Lambert, Cogneau, Stroobants en Swillen en Van den Borght, was in zijn rede dankbaar voor al degenen die het hunne ertoe hadden bijgebracht om het bestuur trots de vele moeilijke omstandigheden in zuivere vlaamse sportieve richting te leggen en te houden en was ervan verzekerd het verder in die geest te zullen bolwerken. We noteerden de aanwezigheid van de heer Van Den Driessche afgevaardigde van het Verbond Brabant, alsook de heren advokaat Van Haeverbeke van De Sportraad voor Vlaanderen, advokaat De Kerpel, gemeenteraadslid te Schaarbeek, Van Heule, voorzitter van de Volksunie Brussel, voorzitter H. De Mulder van de Jetse Sportvrienden en vele klubafgevaardigden. Het was een welgelukt en verdiend tienjarig bestaansfeest. Tot binnen vijf jaar !

Racing-White-doelwachter snapt de bal weg voor de neus van Beyens van Antwerp, gedekt door backspeler Stassart : ballet op het groene veld.

SALUU EN MERCIE

Aldus Tuur Ceuleers, de befaamde oud-internationaal, en ex-trainer van Beringen en de nationale voetbalploeg, te Luik, waar hij tot verleden week trainer was. En Tuur pakte zijn valies, en midden het seizoen trapte hij het af.

Hier en daar in de pers heeft men er op gewezen dat het niet gepermitteerd was die bloeikens van luikse kinderen zo maar zonder boe of ba in de steek te laten, dat Tuur een « moeilijke pee » is, dat hij een « dikke nek » heeft, dat het tenslotte zijn eigen schuld is als de luikenaars er niet veel van terecht brengen, dat hij voor zijn werk betaald werd en het dus moet doen, en wat nog al meer.

Voor ons is de zaak weer heel simpel. Als Tuur en zijn bazen akkoord zijn dat het betaalde werk gedaan werd, als dat werk Tuur niet meer aanstaat en als hij niet meer wenst te blijven om redenen van financiële of andere aard, hewel, dan moet hij maar gaan. Hij zal niet verhongeren en Luik zal wel een andere trainer vinden.

Dat werk van trainer moet anders een lastige job zijn, zeker voor een man met persoonlijkheid, zoals Ceuleers zeker en vast is. De trainer moet zich schikken naar zoveel grote en kleine invloeden, een tussenweg vinden tussen zoveel kleine en grote belangen, dat hij zo een beetje lijk een paljaske langs alle kanten moet knikken en buigen en springen. Daarbij zichzelf blijven moet wel uiterst moeilijk zijn. En dat het niet iedereen wil doen, zelfs niet in ruil voor een stapel bankbiljetten, kunnen we best begrijpen.

ANDERS EN BETER

Er was in het patronaat een voordracht met lichtbeelden over sterrenkunde.

Op de eerste rij zetelde de onderpastoor met de schepen van onderwijs, melkboer van beroep. Op de tweede rij de kruidenier, lid van het Davidsfonds uit profijt, en bezitter van een enorme kast nog niet opengesneden boeken. En ook de voorzitster van de kongregatie, een braaf mens met een plots ontloken belangstelling voor de westelijke elongatie der planeten. Meer naar achter, om stillekens te kunnen verdwijnen, de andere naar kennis dorstenden, slapend, gapend, de stomsten uit gewoonte instemmend knikkend. Kortom, de kaders der intelligentie die men ziet in elk patronaat van dit gezegend land.

De geleerde spreker had al noodgedwongen plaats genomen in het vliegtuig dat tegen zoveel per uur zo lang moet vliegen om... Ge kent de rest.

Dan kwam, aan elkaar gekleefd, het koppel binnen. Zeventien en zestien jaar, allebei goddeloos, student aan een ateneum ergens. Hij met haar van hier tot ginder, met een beginnende rosse baard voorwaar, zoals altijd met een slodderige « floeren » broek en kleurloze en vormloze « kammezol » rond zijn schrale buik. Zij overal mini. Allee, twee hippies, als ge het zo beter verstaat, met provokompleksen. De serieuze mensen in de zaal begonnen direkt te fezelen. Hoe durven ze 't? In 't patronaat...

En in plaats van stillekens achter in de zaal te gaan zitten, hadden zij nog « den toepet » van in de tweede rij te schuiven, vlak naast de voorzitster, die rap, rood lijk een kalkoen, een stoel opschoof. G' hadt ze daar moeten zien zitten, hij met zijn lange arm rond haar lange nek, en zij met kaar kop tegen zijn schouder.

Toen de geleerde spreker aan het eksplikeren was dat zonneschijn, geachte vergadering, niks anders is dan de hitte van kernontploffingen, atoombommen zogezegd, stak haarmans zijn vinger op om wat te vragen. Of die waterstof alleen in helium wordt omgezet, en of van de vrijgekomen energie geen gedeelte weer wordt omgezet in massa, zoals Einstein beweert.

De spreker slikte en dronk ne keer, en begon aan een uitleg, die het koppel absoluut niet voldeed. En waar voor de rest, de onderpastoor inbegrepen, geen mens een sjiek van snapte. Weldra stond de hippie, met zijn poes nog altijd tegen zijn zij geplakt, met de spreker voor het bord op het podium, en waren zij het onder hun drietjes aan het aflappen, terwijl het klootjesvolk naar de uitgang schoof.

Onze gebuur, de leraar, hebben we verteld dat het rare koppel, ge weet wel, uit de Margrietstraat, heel wat afwist over sterrenkunde en zo, en dat wij dat van al dat haar niet verwacht hadden, en waar ze dat allemaal gehaald hadden.

De wijze man zei dat zij dat op hun eentje hadden geleerd, en dat wij veel te rap denken dat die jeugd, waartegen wij zo graag van leer trekken, omdat zij zich van ons niks aantrekt, dom is, en zonder belangstelling voor wetenschap en kultuur. En dat hij, de schoolfrik, alle dagen ondervond dat de jongens en de meiskens nu veel rijper en ontwikkelder zijn dan hij en wij, in « onze » tijd.

We hebben 's mans geestdrift rap geblust met enkele sterke verhalen over vandalisme, luiaardij, verdovende middelen, delinkwentie, seks en andere vormen van moderne ontspanning, die verstandige jeugd eigen.

Hij zei dat zulks alle jeugd een beetje eigen is, en toch altijd een bewijs, zij het dan ietwat ontredderd, maar verheugend, van groeiende ontwikkeling. En dat wijlie van bijlange zo ne gang niet gingen omdat wij op die ouderdom eigenlijk nog maar konden meepraten over koereurs en voetbal, en over de dingen, waarover de hippies en zo nu prakkezeren, nog geen benul hadden.

« En gij die u bezig houdt met sport », ging hij vermanend verder, want een schoolmeester blijft altijd een schoolmeester, « moet er rekening mee houden dat die jeugd hoe langer hoe minder zal gediend zijn met de onnozelheid die gij in uw gazetten verkoopt, over wat gij sport noemt. Precies omdat haar belangstelling, met de vergissingen inbegrepen, veel hoger reikt.

De sportopvatting die gij verdedigt is gesneden naar de maat van een geestelijk proletariaat, en bestemd voor een tot kritisch beschouwen onbekwame massa. Maar tot die massa behoort de moderne jeugd niet meer.

Gij moet met uw sport een andere richting uit. De marsjandies die gij nog wilt verkopen, gaat ge hoe langer hoe minder kwijtraken aan de jongeren. Die nochtans, hoe meer ze geestelijk aktief en lichamelijk passief wordt, van langsom meer behoefte aan sportbeoefening krijgt.

Ik ken niks van sport of sportjoernalistiek, maar ik heb wel al eens gedacht dat gij, om met uw sport sukses te hebben bij de jeugd, die sport moet aanpassen. Ze is ontworpen voor de verdwijnende kultuurloze proleet.

Maakt ze nu geschikt voor het nieuwe publiek, met kultuur, en met lang haar ».

En uit gewoonte voegde hij eraan toe : « begrepen, ja? »

Begrepen, jawel, maar nog ver van opgelost, meester.

VOOR DE EERSTE MAAL TE BRUSSEL

OPENING OP 2 DECEMBER 1967 TE 9 UUR VAN DE

DIVO - CASH AND CARRY Etn J. VERVAECKE

SPECIALIST van de VERKOOP AAN PARTIKULIEREN VAN DIEPVRIESPRODUKTEN

(+ dan 300 artikels) – Voedingswaren, Textiel, Onderhoudsprodukten (± dan 250 artikels) aan **groothandelsprijs.** U verdient minstens **20** à **40%** op de totaliteit van de produkten die U rechtstreeks koopt in onze stapelhuizen **CASH AND CARRY.** Ziehier enkele voorbeelden :

Ter gelegenheid van de opening
FRISKO-GESCHENK
elke aankoop van ijskreem geeft recht aan dezelfde hoeveelheid gratis, bv.

24 noisellas – ristourne 20
24 noisellas gratis
48 noisellas

RUNDS-, KALFS-, VARKENS-, PAARDEN- en SCHAPENVLEES, TOT
20 %
GOEDKOPER DAN DE NORMALE WINKELPRIJZEN

GROENTEN- EN DIEPVRIESVIS TOT
40 %
GOEDKOPER DAN DE NORMALE WINKELPRIJZEN

DIVO - CASH AND CARRY
(begin autostrade Brussel-Oostende)
Noordkustlaan 10, Groot-Bijgaarden
Telefoon : (02)27.43.47 (5 lijnen)
Grote parking - Open 's woensdags en 's vrijdags van 17 tot 21 u. en 's zaterdags van 9 tot 19 u.

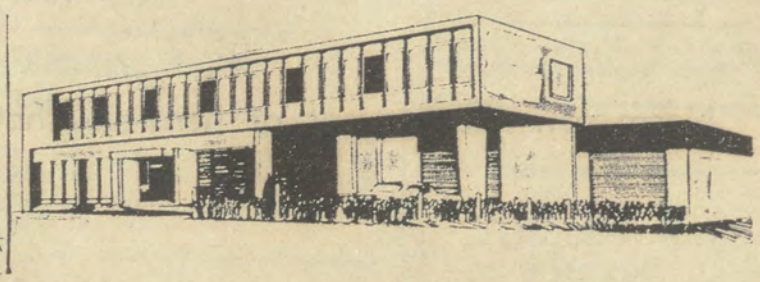

Ter gelegenheid van de **opening** wordt aan elke kliënt een **geschenk** aangeboden (geldig van zaterdag 2 december tot zaterdag 9 december inbegrepen.

Koop uw diepvriezer of koelkast bij ons aan 15 % van zijn waarde en het saldo af te korten door afname van produkten.
Wij bedienen reeds meer dan 20.000 kliënten ten huize met onze reeds bestaande distributie-dienst.
Vraag ons een dokumentatie zonder verbintenis.

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN,
Gratis voor verzekerden.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Opticien —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Let a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon dezer.

HERMES SCHOOL 54 Zuidlaan

211 M. Lemonnierlaan
Tel. 11.00.33.
Brussel.

★

VOLLEDIGE SEKRETARIAAT-KURSUS IN 2 JAAR

★

Sténo- en daktylografie in vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving.
Moderne talen.
Handels-correspondentie.

★

Dag- en avondlessen.
De school waar Vlamingen zich thuis voelen.

Beter en voordeliger.

LB 106

WENTELPOORT
type ALUGA

geldig tot 1-8-'66

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting in gephosfateerde staalplaat.
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.

BREVET 23098

JEURCLOO
A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN
Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

CB 108

NU MEER DAN OOIT !

TANKT BECO

steeds en altijd : **BECO** : kwaliteitsbenzine en gasolie !
Maak Uw bestelling vanaf 1.000 l. gas- en stookolie over op ons adres : **Beco, Krijgsbaan 236, Zwijndrecht.**
Telefoon : 03/52.81.73 — 32.02.10.

DOE HET NU ! TANKT NU ! WIJ REKENEN OP U !

Fleischmann HO

MÄRKLIN HO

Uw kind is beter speelgoed waard !

Een onuitputtelijke voorraad merkspeelgoed en hobby, ruim en overzichtelijk aangeboden.
Honderden gezelschapsspelen voor jong en oud.
Pluchdieren, pop en popwagens, auto's, gokarts.
Auto-racebanen van de beste merken en de grote nieuwigheid : al uw miniatuurauto's (Dinky, Corgi, Match-Box, enz.) op één autobaan !

Firma CORTVRIENDT
Diepestraat 29, Antwerpen
Telefoon : 32.44.30
Geen gelegenheidsverkoop, maar standing, voorlichting en service 360 dagen per jaar.

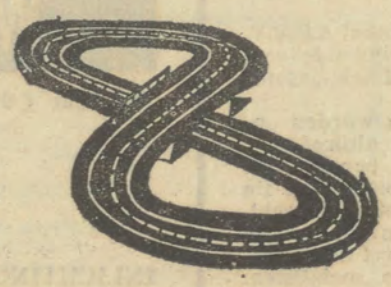

PERS spiegel

De waalse socialisten doen teoretisch misschien een stap terug, maar door de binding van hun eisen aan een eventuele regeringsdeelname maken ze het Josse van Volksgazet en de vlaamse socialisten die via hun decentralizatieplan reeds lonkten naar de C.V.P., wel erg moeilijk. Het zoveelste slachtoffer van de belgische kozakken en de vroede rechters van Straatsburg, die het nu eens gaan zeggen van op hun hoge Olympus, vullen meer dan ruimschoots de ons voorbehouden ruimte.

DE STANDAARD

Meer dan wat ze willen, heeft het volgens Ruys een groot belang dat de waalse socialisten deze keer op dit « minimum-programma » blijven staan.

« Op het kongres heeft kamerlid Lamers, hartstochtelijk toegejuicht, verklaard dat toegeven op het minimum-programma uitgesloten is en dat de B.S.P. « in wezen » een oppozitiepartij is. M.a.w. : de harde koers, zonder rekening te houden met mogelijke regeringsdeelneming en met als enig streefdoel : de verovering van de volstrekte meerderheid in de waalse provincies. Oudminister Leburton, spreekbuis van de pragmatische politici, heeft daarentegen gepleit voor een soepeler houding en gezegd dat de B.S.P. zich opnieuw gereed moet maken om te regeren. Het is een reeds oud geschilpunt in de B.S.P. dat destijds de jonge Turken opzette tegen Spaak en Spinoy. Het kongres heeft zich weliswaar uitgesproken voor de stugheid. In de rezolutie wordt gezegd, dat men geen toegevingen zal doen en dat « elke deelneming moet worden geweigerd aan een regering, die onze eisen niet zou kunnen realizeren ». Maar morgen zullen de waalse socialisten toch met hun vlaamse en brusselse partijgenoten moeten praten en men ziet die beiden zich zo maar niet neerleggen bij het waalse plan ».

LA LIBRE BELGIQUE

Verheugt zich over dit « ultimatum » van de waalse B.S.P. Dan blijven ze met hun vuile voeten voor goed uit de regeringssalons, jubelt de oude koppelaarster.

Misschien te vroeg gejubeld, want wie weet wanneer dan de ruiten van die salons weer eens uit elkaar diggelen via de sterke arm van het waalse proletariaat.

« De waalse socialisten hebben vrijwillig voor de oppozitie geopteerd. Aanknopend bij een paar middelmatigen, die oud-minister Leburton al de «ezelsstamp» hadden gegeven, zei senator Housiaux krachtig : « De B.S.P. is geen regeringspartij maar een oppozitiepartij ». En de h. Merlot, de nieuwe voorman der waalse socialisten — die ook kwetsende woorden voor de h. Leburton over had — zei iets gelijkaardigs : « Wij moeten ons met de rug tegen de muur zetten en elke teruggetrokken pozitie weigeren ». De h. Collard zat zaterdag te zwijgen en bleef zondag weg...

De socialisten zijn door hun romantische waalse vleugel veroordeeld tot de oppozitie in de ontreddering. Het land zal daar wel bij varen. Het kongres van Verviers zal aldus een goed kongres zijn geweest ; ondanks de verbale aanvallen tegen de nationale eenheid. Dat is de paradoks van dit politiek week-end ».

VOLKSGAZET

Niet zonder een diepe ontgoocheling stelt Van Eynde vast dat voor de waalse socialisten de vlaamse « broeders » praktisch volledig wind zijn.

« Te Verviers is geen enkel onaangenaam woord aan het adres van de vlaamse socialisten gevallen. Integendeel. Maar uit alles, zowel uit de verslagen, als uit de redevoeringen en uit de rezoluties, is gebleken dat men er zich geen rekenschap van wenste te geven dat wij zelfs maar bestonden. Het was alsof de meerderheid nooit van Klemskerke had gehoord. De minderheid waarvoor dit wél het geval was trok uit de vlaamse socialistische debatten abusieve besluiten.

Te Verviers gebeurde precies het tegenovergestelde. Het is opzettelijk gewild. Men heeft daar, in verband met een hervorming van de staat, een schema opgesteld dat zo ingewikkeld is dat men boven het spreekgestoelte een organigram verkoos op te hangen om het enigszins te verduidelijken. Daar heeft men van dit schema gezegd dat het een minimum is dat alle federaties, militanten en mandatarissen bindt en waarvan niet mag worden afgeweken.

Een nationale sekretaris van het A.B.V.V. maakte zowaar van zulke bindende verplichting de steun van de sindikale organizaties afhankelijk !

Dergelijke tezis kan alleen worden opgevat voor wat zij is : een ultimatum ! Voor diskussie en vergelijk beneden dit minimum is geen plaats opengelaten. De sinteze wordt er door onmogelijk gemaakt. Het heet te nemen of te laten te zijn ! Te Verviers zijn de tafelen der wet neergezet, niet alleen voor de waalse socialisten, doch meteen ook voor de vlaamse en de brusselse, willen deze een overeenstemming handhaven die in het verleden zelden werd verstoord en gegroepeerd blijven in één enkele partij, die sedert meer dan 80 jaar, door haar eenheid, onschatbare diensten aan de werkende mensen van België, in alle landsdelen heeft bewezen ».

HET FINANCIELE DAGBLAD

Een nederlands beursblad maakte na Klemskerke anders de opmerking dat de deur open stond voor een nieuwe rooms-rode koalitie.

« En alleen de kristenen en socialisten zijn tezamen in staat de echte belgische problemen, de problemen, die met de tegenstellingen tussen Walen en Vlamingen, met de pozitie van Brussel, te maken hebben naar een oplossing te voeren. Dat ligt boven de macht van de huidige koalitie tussen kristendemokraten en liberalen. Niemand die dat beter weet dan premier Paul Vanden Boeynants, die dit soort problemen dan ontwijkt.

Van de B.S.P. wordt gezegd, dat ze als oppozitiepartij een failure is. De partij lijdt aan aderverkalking en drijft stuurloos rond. Het is niet uitgesloten dat in Klemskerke zoiets als de rode viktorie begon. Daar kwamen tot dan niet gebruikte en bewust in toom gehouden krachten vrij. De nu mondig en zelfstandig geworden vlaamse socialisten lijken meer gelouterd en zelfs in hun vlaams zijn, zijn zij minder ekstremistisch dan hun waalse partijgenoten. Een nieuwe rooms-rode koalitie (de laatste opereerde moedig onder Theo Lefèvre en Paul Spaak) zou, gezien het gebeurde in Klemskerke, gezien ook de algemene tendens, minder unitaristisch zijn dan voorgaande uitgaven. In een dergelijke koalitie zou het vlaamse element sterker vertegenwoordigd en bovendien meer vlaams mogen zijn ».

HET LAATSTE NIEUWS

Volgens dit bij de P.V.V. aanleunende blad bezorgden de gendarmen van hun minister Vander Poorten op volgende sadistische manier de heer De Poorter zijn zogezegde hartaanval.

« Alles gebeurde toen in een razend snel tempo. De rijkswacht voerde een charge uit, wilde de betogers samen drijven en reed, volgens betogende ooggetuigen, met de stormwagens in op de stilstaande traktors.

Een paar boeren wilden het kordon doorbreken en toen begonnen de moeilijkheden pas. Steeds volgens betogende ooggetuigen, begon een rijkswachter, klein van gestalte en met zwarte snor, toe te slaan op de graanhandelaar Leon De Poorter, die zich vooraan tussen de dubbele rij traktors bevond. De man zocht bescherming tussen de trekkers, maar viel. Steeds volgens dezelfde ooggetuigen werd hij daar nog bewerkt met de geweerkolf. Ook de bevelvoerende luitenant scheen bij het optreden van zijn manschappen nogal erg zenuwachtig.

Van uit de straatgoot kon de ongelukkige eindelijk door medebetogers op een nabijgelegen bank worden gedragen. Volgens deze medebetogers zag De Poorter asgrauw en vertoonde geen teken van leven meer.

Toen een bereidwillige hand de hemdsboord van het slachtoffer wilde losmaken, werden door de rijkswacht twee traangasbommen afgeschoten, zodat de hulpbiedenden onverrichterzake moesten aftrekken ».

HET VOLK

Tamelijk kleinerend laat dit sindikalistenblad zich uit over de bijna noodzakelijk wanhopige reaktie van onze boeren, die sinds jaren verwaarloosd worden door de regeringskombinaties van alle kleur. Hebben de arbeiders op zo'n rustige manier voor hun levensverbetering kunnen vechten, heren van het Volk ?

« Er zijn ingrijpende wijzigingen op til en de landbouwbevolking, die van nature behoudsgezind is, maakt zich ernstig zorgen.

Misnoegdheid is er in ons land ook vanwege het ongeordende en vaak onzinnige bodembeleid, waar de boeren veelal het gelag van betalen.

Wanneer hun gronden onteigend worden, krijgen ze — ten minste indien zij eigenaar zijn — meestal een behoorlijke vergoeding. Maar een boer heeft meer behoefte aan grond dan aan geld. Het wordt hoog tijd dat voor alle gewesten van het land zorgvuldig bestudeerde streekplannen worden opgemaakt en dat men eens en voorgoed vastlegt welke gronden bestemd zijn voor woonwijken, voor industriezones en voor landbouw. Hierbij moet rekening worden gehouden met goede en minder goede labeurgronden.

De misnoegdheid onder de landbouwersstand, heeft ook een sociologisch aspekt.

Onze jonge boeren zijn meestal met een vooruitstrevende geest bezield, maar zij beschikken niet altijd over de middelen om zich de moderste landbouwmachines aan te schaffen. Hun sociale vooruitgang houdt geen gelijke tred met die van de andere standen.

Bepaalde landbouwersorganizaties aarzelen niet de begrijpelijke misnoegdheid nog aan te scherpen en uit te buiten. Zij menen dat hun enig verweermiddel bestaat in betogingen, en om werkelijk de aandacht op die betogingen te trekken worden er vaak luidruchtige en hardhandige middelen aangewend.

Het voorbeeld van de woelige franse boerenmanifestaties, waarvan de televizie vaak beelden vertoont, spoort ze aan om slaan op de graanhandelaar Leon De Poorken. Sommige jonge boeren voelen zich gefascineerd door de dreigende drietand en wanneer zij dan in groep vooruitrijden op hun traktoren, wanen zij zich de meester van de straat ».

DE GAZET VAN ANTWERPEN

Met een aanval op de franse hoofdrechter van Straatsburg en een waarschuwing aan de rest van de rechtersbent leidde de antwerpse krant de Straatsburg-debatten van deze week in.

« Frankrijk, dat zich niet gewaardigde het verdrag te ratificeren, levert niettemin de voorzitter van het tribunaal dat plechtstatig zetelt in de hoofdstad van de Elzas, waar de autochtone Allemanische bevolking achter volksonderwijs in de moedertaal kan fluiten om van de Basken en de Bretoenen maar te zwijgen. In die Europese vierschaar zit ook een vertegenwoordiger van Italië dat de Val d'Aosta lustig ontfranst en vastbesloten blijft de Zuidtirolers een wezensvreemde Italianità op te dringen. Maar wie de boter gegeten heeft dat zijn de Vlamingen, die alleen maar hun eigen gebied gaaf willen houden, zoals elk volk ter wereld en die er bovendien niet aan denken (en er overigens niet zouden in slagen) om hun waalse landgenoten kultureel te kolonizeren.

Men zou de Europese rechters misschien het Engelse deuntje moeten voorzingen : « Remember, remember the fifth of November ». Waarbij het dan ditmaal zou gaan niet om een buskruit-komplot van de Vlamingen, maar om het buskruit dat de getabbaarden van Straatsburg met een verkeerd arrest onder het Belgische staatsbestel zouden kunnen leggen ».

WALTER LUYTEN.

LAAT DE BOOM VAN **WIJ** GROEIEN !

Neem een abonnement of hernieuw het.

Binnen kort komt de postbode het leesgeld innen.

Leg het klaar, hij komt maar één maal !

Dit jonge echtpaar (juist in volle kweek en door suikernonkel Charel zo harteloos beroofd van het appeltje voor de dorst) heeft besloten, ook in 1968 nog geen abonnement op « WIJ » te nemen. We weerstaan hardnekkig aan de verleiding, hen een gratis abonnement - voor - noodlijdenden te bezorgen.

U hebt echter geen boze prinselijke suikeroom en u moet niet leven bij de genade van een te kleine dotatie. U hernieuwt dus WEL uw abonnement.

U wordt thuis gratis en zonder verplichting afgehaald

Wildecoratie

Telefoon (03)75.18.79 wooninrichting

meubelen — 10 %
vloerbekleding
zonneblinden luxaflex
vouwdeuren

INLICHTINGEN : GANZENMEERSTRAAT 30, RUPELMONDE

bewegingsWIJzer

ANTWERPEN

Antwerpen

KOLPORTAGE

Met radiowagen morgen zondag 3 december. Bijeenkomst café Breydel, 7de Olympiadelaan 98, Antwerpen-Kiel.

HERNIEUWING LIDKAARTEN

Van deze maand af zullen de lidkaarten voor 1968 worden aangeboden.

SEKTIE-NIEUWS

Op initiatief der sekties Noord en L.O. grijpt een vergaderavond plaats in café Tijl, St. Jansplein 22, Antwerpen, op vrijdag 8 december Nic Van Bruggen handelt er over zijn omstreden boek « Matrakkensabbat ». Allen op post.

ZELFSTANDIGEN

Massavergadering op maandag 18 december in het lokaal Scheldehof, Oude Koornmarkt 28, Antwerpen, bovenzaal.

Spreker voor die avond is de heer R. Mattheyssens, volksvertegenwoordiger. Deze belangrijke groep in onze maatschappij wordt nog al te zeer stiefmoederlijk behandeld.

Lasten en taksen drukken zwaar. Pensioenen zijn nog lang niet aangepast zoals het hoort.

Het wordt een zeer interessante avond die stipt om 20 uur 30 start. Ook alle leden en simpatizanten, hoewel daarom niet behorend tot de zelfstandigen, zijn welkom en bewijzen door hun aanwezigheid mee te voelen met de vlaamse zelfstandigen.

VORMINGSCYKLUS

De eerstvolgende les van Were-Di vormingscyklus gaat door op vrijdagavond 8 december te 20 uur in het « Scheldehof », Oude Koornmarkt 28, Antwerpen. Tema : « De romantische vlaamse beweging (1830 tot 1900) door Karel Dillen.

Berchem

DANSFEEST

Zaterdag 16 december 1967 te 20 uur 30 in feestzaal « Rubens », Statiestraat 175. Sioux-dansorkest, zang André Romano.

Inkom 30 fr. Kaarten te bekomen, Grote steenweg 165.

Borgerhout

VOOR AL ONZE LEDEN

Het leven staat niet stil. Willen wij ter nagedachtenis van onze betreurde voorzitter handelen, dan moeten wij dit doen in zijn geest en met de rotsvaste overtuiging die hem kenmerkte.

Daarom is de inzet van iedereen noodzakelijk en zijn wij aanwezig op ieder bijeenkomst door onze afdeling ingericht.

MAANDELIJKSE VERGADERING

De maandelijkse ledenvergadering gaat door op vrijdag 8 december te halfnegen, in het lokaal « Nieuwe Carnot », Carnotstraat 60 (zaal 1ste verdieping).

KOLPORTAGE

De maandelijkse kolportage met mikrowagen gaat door op zondag 10 december. De nieuwe wijken komen aan de beurt.

Verzamelen te 10 uur, voormiddag, bij Frans Dirks, Karel Van den Oeverstraat 26, Borgerhout. Einde rond 12 uur.

Deurne

LEDENHERNIEUWING 1968

Sinds een veertiental dagen zijn onze medewerkers begonnen aan het hernieuwen der lidmaatschapkaarten. Wij doen een beroep op onze simpatizanten om hen hierbij behulpzaam te zijn. Er zullen een 5-tal nieuwe medewerkers ingeschakeld worden die voor de « eerste maal » met onze mensen in kontakt komen. Moedig hen aan door een simpatieke begroeting en laat hen niet talloze malen tevergeefs terugkomen alvorens uw lidgeld te betalen. Meer dan duizend huisbezoeken dienen afgelegd voor het einde van het jaar !

HUISBEZOEKEN

Tijdens de periode van de ledenhernieuwing zullen tevens zes groepen propagandisten huisbezoeken afleggen in de wijk Venneborg voornamelijk in volgende straten : Alfons Schneiderlaan - Antoon van den Bosschelaan - Generaal Slingeneyerlaan - Twee Gezusterslaan - Louis Janssenslaan - André Hermanslaan - In deze sektor beschikken wij over een driehonderd adressen. Al deze mensen zullen op voorhand een brief ontvangen waarin het bezoek van een VU-propagandist aangekondigd wordt.

LEDENSLAG

Personen die wensen aan te sluiten kunnen dit doen door naam, voornaam, adres, geboortedatum en een bankbiljet van 50 fr. op te zenden naar : Hilven, Gen. Slingeneyerlaan 117, Deurne.

Hoboken

LEVEN IN DE BROUWERIJ

Pest voor Vlaanderen (PVV) is ook opgedoken aan muren en borden van Hoboken. De meest droge Hobokenaar kon een glimlach niet onderdrukken, en voelt aan dat dit meer dan de grote BSP-aanplakbrieven, gericht tegen de regering, de vinger op de wonde legt. In het teken van de Pest Voor Vlaanderen, zal zaterdag 9 december te Hoboken gekolporteerd worden met Wij vergezeld door de geluidsinstallatie. Wij doen ook een oproep aan alle vrienden en simpatizanten op zaterdag 16 december om 20 uur met hun vrienden en kennissen deel te nemen aan het 6de Volksuniebal, dat met meer dan 150 prijzen begiftigd is, in zaal Breughel.

Prijzen zijn steeds welkom, en kunnen bezorgd worden aan onze bestuursleden, of op het sekretariaat, alle dagen na 18 uur (sekretariaat Lambrechtsstraat 16).

Kontich

9de WINTERBAL

De Vlaamse Kring Kontich houdt 9 december om 20 uur in « Alcazar », Mechelsesteenweg 22, Kontich, zijn 9de winterbal.

Ray Chadwich en show- en dansorkest The Tropicals.

Merksem

SINTERKLAAS

Heden zaterdag en zondag 2 en 3 december is Sinterklaas met Zwarte Piet op doorreis in Merksem, ten huize van Marc Calewaert, Deurnebaan 25. Op aanvraag komen de Sint en Zwarte Piet zich onderhouden met de vlaamse kinderen, tenhuize. Aanvragen bij Marc Calewaert.

KERSTFEEST VROUWENAFDELING

Wij vragen dringend de achterblijvers hun inschrijving onverwijld te doen, want na 9 december kunnen er geen meer worden aangenomen. Wie nog geen inschrijvingsformulier ontving wende zich tot het sekretariaat.

Maandag 4 december, te 20 uur 30 vergadering voor de vrouwen ter regeling van het Kerstfeest.

LIDKAARTEN

Onze wijkleiders innen tans de lidgelden 1968. De eerste uitslagen zijn zeer bemoedigend. Leden die weinig thuis zijn, worden verzocht zich in verbinding te stellen met het sekretariaat E. Lemineurstraat 33, tel. 455777, dagelijks ofwel in Tijl, Bredabaan 298 iedere donderdagavond van 20 uur af.

Mortsel

HERNIEUWING LIDKAARTEN

In de loop der komende weken zullen onze wijkleiders de lidkaarten 1968 aanbieden.

TOMBOLA DER VLAAMSE HARTEN

Met de plaatselijke lotenverkoop voor deze reuze-tombola werd voor enkele dagen begonnen. Telefoneer nr. 513909 - Wim Claessens.

PROFICIAT

Voor de zevende maal diende het wiegje ter hand genomen bij onze afdel. sekretaris en mevrouw Em. Croes. Onze welgemeende gelukwensen.

REISGEZELSCHAP TIJL

Na de installatie van onze beschermheer Reimond Mattheyssens, komen op 10 december de kinderen aan de beurt op ons jaarlijks Sinterklaasfeest. Inschrijven in ons lokaal.

Zondag 17 december bezoeken wij, onder geleide, de E3 nieuwe tunnelwerken. Inschrijven in de Tijl.

Zwijndrecht

ST NIKLAAS OP BEZOEK

Ook dit jaar bracht de Goede-Sint een bezoek bij een tweehonderdtal kinderen en verraste hen op versnaperingen.

KOLPORTAGE

Zondag 26 november was onze kolportageploeg aan de slag te Hamme. Het slechte weder lag wel aan de bazis van de minder goede verkoop, maar onze mannen geven de moed niet op.

Volgende kolportages 3 en 10 december a.s. te Melsele. Om 9 uur bijeenkomst in het Vlaams Huis « Were-Di ». Iedereen op post !

Welke afdeling wenst in januari 68 het bezoek van de kolportageploeg ?

BRABANT

Brussel

VOORDRACHT

Na de welgeslaagde vergadering van 11 november met Dr Leo Wouters als spreker, krijgen we vrijdag 8 december te 19 uur in de « Uilenspiegel », Pletinckxstraat 38, Brussel-Beurs, een tweede voordracht-kursus door Ward Hermans, over «Gister, vandaag en morgen in de vlaamse beweging ». Lieve Cools verleent haar kundige medewerking. Einde dezer maand zullen Amedee Verbruggen en Raf Verhulst onze gasten-voordrachtgevers zijn.

Brussel - Halle - Vilvoorde

AGENDA

2.12 : arrondissementsraad te 15 uur in « Hof van Engeland ».

6.12 : Vilvoorde. Kantonvergadering in « De Gouden Voorn ».

14.12 : St. Jans-Molenbeek. Kantonvergadering te Koekelberg in de brasserie Simonis 28, Simonisplein.

17.12 : kolportage te Sterrebeek.

21.12 : Wolvertem. Kantonvergadering te Londerzeel, « Vlaamse Zaal », Stationsstraat.

7.1 : « Wij » verdeling over de gemeente Hekelgem.

Dilbeek. Kinderfeest in de zaal St. Teresia.

13.1 : grote VU-meeting te Hekelgem.

21.1 : Halle. Kantonvergadering.

KOLPORTAGES

Volgende tochten : op 3-12 : Pamel; op 17-12 Sterrebeek.

Erps-Kwerps - Kortenberg

KORTENBERG

OVERLIJDEN

Op 18 november werd te Erps-Kwerps Leontina Van Humbeeck, echtgenote van Domien Lambrechts ten grave gedragen.

Dezelfde dag werd ook de heer Alfons Van Erps te Kortenberg begraven. Beide families, bij wie wij zoveel vrienden en vaste medewerqers tellen, mochten op een talrijke opkomst van hun vrienden rekenen.

Het afdelingsbestuur en de redaktie van « Op de Wip » bieden de achtbare families hun innige deelneming aan.

Ganshoren - Koekelberg

LEDENVERGADERING

Opnieuw aan de slag! Onder dit motto houdt deze afdeling op zaterdag 9 dezer een uitgebreide vergadering voor alle leden. Leden, militanten, simpatizanten en bestuursleden houden deze datum stellig vrij. Er is een massa werk te verzetten in de afdeling. Gevraagd worden : aktieve medewerkers. Aanvullende inlichtingen verkrijgt u bij de afdelingsvoorzitter, de heer Guido Knabben, Normandiestraat 74, te Brussel 8.

Grimbergen - Beigem

BAL

Vandaag zat. 2 dec. heeft om 21 uur het eerste nachtbal plaats in het Fenikshof. Orkest Waltra met Stan Philips. Reuze-tombola, gezellige bar, vlaamse sfeer.

Laken

AFDELING AHOY !

Onlangs werd in tegenwoordigheid van onze erevoorzitter Prins Bébert het nieuw vlaggeschip van de Volksunie, de « Laken », van stapel gelaten. De nieuwe kapitein aan boord is Frans Adang. De verdere bemanning telt reeds zeven koppen. Waarop wacht U om ze 'n handje te komen toesteken ? Aanmonstering na 17 uur op het sekretariaat : R. Neyberghlaan 188, te Brussel 2. Bel : 266451.

Brandstof is natuurlijk altijd welkom. Men kan hem tanken op PR 107828. van R. Thiebaut, R. Neyberghlaan 188, te Brussel 2. (Op strook : VU Laken vermelden). Dank bij voorbaat.

Leerbeek - Kester - Herfelingen

SMULAVONDEN

Zaterdag 9 en zondag 10 december a.s. richt onze nieuwe afdeling, voor de 1ste maal, 2 lekkere smulavonden in, met worsten en koteletten, in ons lokaal « In 't Jagershof », Brunaustraat, Kester.

Aanvang op zaterdag te 6 en op zondag te 4 uur.

Alle strijders-pajotten, jong en oud, zijn er verwacht. Het Pajottenland moet heropleven ! Allen hartelijk welkom !

Liedekerke

DANSAVOND

Op zaterdag 9 december a.s. te 20 uur richt de Volksunie-afdeling in de « Nieuwe Zaal », Stationsstraat, Liedekerke haar dansavond in. Orkest « Medium Band » en Harry Pinky.

ZOEKERTJES

Aangeboden aan elk aanemelijk aanbod Wij, volledige jaargangen 1963 tot en met 1966. Tel. Antwerpen 03-316190. T 205.

Te huur vlaams lokaal in volle bedrijvigheid van begin 1968 af. Inl. bureel blad T 203.

Gezin zoekt pl. als concierge, chauffeur alle wagens 5 ton. Kennis v. onderhoud. Vrouwel hulp mogelijk. T 202.

Beproefde onderwijzeres, tans opvoedster van geestelijk gehandikapte kinderen, zonder staatstoelagen, zoekt « goede ziel » die bruikbaar TV of radiotoestel of pick-up zou willen schenken voor de ontspanning der kleintjes. Schr. blad T 204.

Kunstenaarspaar biedt te koop schilderijen, tekeningen, beeldhouwwerk. Portretten op bestelling. Bur. blad T 171.

WIJ
Vlaams nationaal

Hoofdredakteur :
W. van Overstraeten.

Alle briefwisseling voor redaktie naar :
Rotatyp, Sylv. Dupuislaan. 110, Brus. 7. - Tel. 23.11.98

Beheer :
Maurice Lemonnierlaan 82, Brussel 1. · Tel. : 11.82.16.
Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit Adres.
Jaarabonnement : 300 fr
Halfjaarlijks : 170 fr
Driemaandelijks : 95 fr
Abonnement buitenland : 480 fr
Steunabonnement :820 fr (minimum)
Losse nummers : 8 fr.

Alle stortingen voor het blad op postrekening : 17 1139 « WIJ » - Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst, Beizegemstr. 20, Brus. 12.

Aanbevolen Huizen

AL AL AANBOUW-KEUKENS - GLASAL
Engerstraat 161, Erps-Kwerps
Tel. : 02/59.77.83.
DE ENIGE KEUKEN IN EUROPA
ONVERWOESTBAAR

« PIET POT »
Antwerpen's gezelligste Bierkelder
Grote Pieter Potstraat 4 (bij Suikerrui)
Open van af 8 uur 's avonds.
Maandag en dinsdag gesloten.

REISBUREAU
Vlaams Reisbureau n.v.
Maatsch. zetel : Antwerpen 2
Tel. : 03/49.30.46 49.15.94.

Bezoek « De veerman »
te St-Amands a.d. Schelde
Mosselen - Paling
Uitbater : Jan Brugmans.
LB 110

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne z.
Van Havrelei 70 T. : 35.63.17
Agent : De Coene - Kortrijk
LB 113

EURO-DOMI
Moderne wooninrichting
Kruidtuinlaan 6
(tussen A. Maxlaan en E. Jacqmainlaan) - BRUSSEL
Tel. : 02/18.17.17
LB 114

BLANKENBERGE
« Rubenshof »
Weststr. 79 T. (050)41571
Lokaal Volksunie
Kamers-pension
LB 115

« Vlaams Huis » Knokke
Kamers vol pension
gezellige sfeer
Vermindering voor groepen.
Elisabethl. 105. Tel. 632.70.
LB 116

Breydelhof BRUGGE
Jozef Suveestraat
Celagzaal · 120 plaatsen
Tel. : 050/350.67
LB 117

Fr PARQUIN P.v.b.a
Lg. Lobroekstraat 44
ANTWERPEN.
Telefoon : 03/36.16.47.
Kuipen en stapelbakken voor pekel, diepvries, verpakking, stockering.
Polyethyleen : zakken, vellen en folie op rol.
RAADPLEEG ONS
LB 120

HYPOTEKEN
1ste - 2de en 3de RANG
TOT 100% DER WAARDE VAN 5 TOT 30 JAAR
BEROEPSKREDIETEN voor ZELFSTANDIGEN.
UITBR. ZAAK - AANKOOP MAT. - STOCK enz.
MEVEKAN
Ter Rivierenlaan. 57 Deurne-C.
• WIJ KOMEN THUIS · TEL 03/35.19.71 - 03/531 53

GLASAL
AL AL KEUKENS Engerstraat 1618 ERPS-KWERPS
neemt uitbreiding
Vraagt ernstige medewerkers
Tekenaar-opmeter - Verkoper - Jonge bediende
Schriftelijk soliciteren t.a.v. D. Claes T.200

GELDLENINGEN voor elk doel
door partikulier - Tel 03/35.19.71 · 9-20u

bewegingsWIJzer
vlaams nationaal

BRABANT

Machelen
BAL

Ons jaarlijks bal gaat door op zaterdag 16 december a.s. in de zaal « Egmont », Dorpstraat 31, te Machelen. Orkest Waltra.

O.L. Vrouw Tielt
SUKSESVOLLE WERFTOCHT

In rekordtijd werden 140 nummers van « Wij » aan de man gebracht. Een eerste kontakt met de VU dat vruchten zal dragen.

Steenokkerzeel
Nederokkerzeel
2de HERFSTBAL

Deze afdeling verwacht U en Uw vrienden op haar tweede herfstbal van vandaag 2 december. Kom en dans onder de begeleiding van het alomgekend orkest Stan Nico in de zaal « Bonte Os » (rechtover de kerk) te Steenokkerzeel. Eerste dans te 20 uur 30.

St Jans-Molenbeek
KANT. VERGADERING TE KOEKELBERG

In tegenstelling met wat aanvankelijk werd medegedeeld zal de kantonnale vergadering van 14 december te 20 uur plaats hebben te Koekelberg en wel in de « Brasserie Simonis », 22 Simonisplein.

Een ekstra-inspanning wordt gevraagd aan de afdelingen om talrijk aanwezig te zijn op deze belangrijke bijeenkomst. Welbewust wordt de vergadering te Koekelberg gehouden, in een afdeling waar nog heel wat werk te wachten ligt op militanten.

St Joris-Weert
KOLPORTAGE

Op 17 december trekt de leuvense kolportageploeg naar de taalgrens. Hier werkt men aan de oprichting van een nieuwe afdeling. Bijeenkomst om 9 uur in café Opera. Bondgenotenlaan 30, Leuven of om 9 uur 30 aan de kerk te St Joris-Weert.

Vilvoorde
KANT. VERGADERING

De e.k. kantonnale vergadering heeft plaats op woensdag 6 december te 20 uur in de zaal « De Gouden Voorn », hoek Vlaanderenstr. en Houtkaai (Vaartbrug).

Gezien het belang van deze vergadering wordt er bij de afdelingen sterk op aangedrongen hierop aanwezig te zijn met het voltallig bestuur.

Wolvertem
KANTONNALE VERGADERING

De driemaandelijkse kantonnale vergadering heeft plaats op donderdag 21 december te 20 uur in de « Vlaamse Zaal », Stationsstraat 50 te Londerzeel. De afdelingen van het kanton treffen alle nodige schikkingen opdat deze vergadering druk zou bijgewoond worden. Alle aanvullende inlichtingen kunnen verkregen worden bij de heer Frans Keymolen, Toekomststraat 6 te Londerzeel.

OOST-VLAANDEREN

Arr. Aalst
KADERDAG

Alle kaderleden van het arrondissement worden uitgenodigd op de vergadering in «De Vriendschap» op zaterdag 16 december 1967 te 15u30. De leden van het partijbestuur Wim Jorissen, Reimond Mattheyssen, Walter Luyten en Gies Eeckhoudt zullen eveneens aan de vergadering deelnemen.

Gent
KOLPORTAGEKALENDER

Zondag 3 december, Melle; zaterdag 9 december, Gent Veldstraat; zondag 10 december, Heusden; zondag 17 december, Ledeberg.

Dat zullen dan de laatste kolportage's zijn voor 1967 en zal Gent-Merelbeke en St. Amandsberg in samenwerking met de VMO 41 maal gekolporteerd hebben.

Melle
KOLPORTAGE

Morgen zondag 3 december kolportage met « Wij ».

Samenkomst te Gent 9 uur « Onder de Toren » bij Dr Jacobs 20.

Voor afdeling Merelbeke om 9 uur 15, De Vrede, bij De Mil, Melle, Vogelhoek.

Merelbeke
VOORLICHTINGS-VERGADERING

Vrijdag 8 december met als gastspreker volksvertg. Dr Leo Wouters in « De Vrede » bij De Mil, Vogelhoek, Merelbeke Statie, over « Na de 5 november betoging ».

DRIEKONINGSFEEST

Wie helpt ons de kinderen te verblijden op ons jaarlijks driekoningsfeest? Snoep en ander goeds kan steeds aan onze bestuursleden afgegeven of beloold worden.

Sint-Niklaas
GESPREKSAVOND

Vujo Sint-Niklaas organizeert woensdagavond 20 december a.s. een gespreksavond over « Vrede in de wereld ». Alle jongeren zijn welkom.

WEST-VLAANDEREN

Brugge - Torhout
KADERNAMIDDAG

De leden van de arr. raad en de bestuursleden van de afd. en kernen worden verwacht op heden, zaterdag 2 december, te 16 uur in de bovenzaal « Breydelhof », Suveestraat 2 (Vismarkt), Brugge. De samenkomst eindigt stipt te 19 uur. Voorafvergadering van het arr. bestuur te 14 uur 30.

LOF VOOR DE VUJ

De VU-jongeren beijveren zich flink, niet alleen staan ze mede in voor de reorganizatie van ons sekretariaat maar daarbij bewezen ze door de uitgave van « Durf » en de inrichting van heelwat aktiviteiten het goede spoor te kennen. Doe zo voort!

SINTERKLAAS

Ook te Brugge, waar VOK de Sint ontvangt op morgen zondag 3 december te 15 uur in Breydelhof, Suveestraat 2, Brugge. Vaders en moeders mogen niet nalaten hun bengels in te schrijven.

TONEEL

Zondag 10 december te 20 uur treedt in de bovenzaal van het Breydelhof de steenbrugse toneelkring op met « Antigone » van Jean Anouill.

GEMEENTERAADSLEDEN IN DE KIJKER

VU-gemeenteraadsleden A. Devriendt (Jabbeke), Jan Fraipont (St Michiels), Raymond Reynaert (Assebroek) en Raf Declercq (Knokke) trokken de aandacht door flinke tussenkomsten in hun respektieve gemeenteraden. Volksvert.-burgemeester Leys wist op zijn gemeente een algemeen plan van aanleg te doen goedkeuren, wat betekent dat nijverheids-, bouw- en landbouwzones definitief werden vastgelegd. Een voorbeeld van gezonde urbanizatie, tevens voor heelwat vlaamse gemeentebesturen.

Diksmuide
ST NIKLAASBAL

Voor de 10de maal wordt op 2 december om 20 uur in het Vlaams Huis door de « Vlaamse vrienden van de Westhoek » het alom gekende St Niklaasbal ingericht.

Het St Niklaasbal is steeds voor de arrondissementskas een der grootste bronnen van inkomst geweest. Het was het eerste vlaamsnationaal bal in het arrondissement Oostende - Veurne - Diksmuide.

Dit jaar wordt een speciale inspanning gedaan om de reuze-tombola tot iets uitzonderlijks te doen uitgroeien. Voor 30.000 fr. prijzen, waaronder met diamant bezette gouden ringen, armbanduurwerken, reiswekkers, handtassen, enz.

Prijzen worden steeds aanvaard in het Vlaams huis, IJzerlaan 83, Diksmuide of bij R. Joseph, Nijverheidstraat 6, Diksmuide. Orkest Tony Sadler. Inkom 30 fr.

Ichtegem
LEDENWERVING

Oproep aan alle simpatizanten en lezers van ons blad, sluit aan bij onze gewestelijke afdeling van de « Volksunie ».

Voor alle inlichtingen kan men zich wenden of schrijven aan : Maurits de Keyser, Engelstr. 10. Ichtegem; Alberik Staelens, Nieuwe Staatsbaan 24, Kortemark; Cyriel Derynck, Engelstr. 30, Eernegem en Rik Schillemans, Westkerkestraat 62, Eernegem.

Kortrijk
NA HET BAL

Ons arrondissementeel bal werd opnieuw een reuze-sukses. Verheugend vooral was het groot aantal nieuwe gezichten. Nieuwe kontakten werden gelegd en zo gaat ons arrondissement vooruit. We danken alle milde schenkers, die onze tombola tot een groots sukses lieten uitgroeien. Mogen we vragen dat de raadsleden zo vlug mogelijk komen afrekenen over de kaartenverkoop.

KIJK NIEUW

Het 3de nummer van de 3de jg. is verschenen. Geen enkel arrondissement doet het ons na om maandelijks zoveel duizenden mensen te bereiken. Waardeer dit werk van het arrondissementeel bestuur door mee te werken aan het plaatselijk nieuws en door uw milde steun op PC 119700 van ASLK-Kortrijk met vermelding : « Kijk Nieuw ».

DAENSISME

Op uitnodiging van de Vlaamse Club « 1302 » komt de welbekende K. Van Isacker ons vergasten op een spreekbeurt over het Daensisme, op 21 december te 20 uur in bovenzaal « 1302 ».

Knokke
WINTERBAL

In de zaal « Wienerweinstube », Van Bunnenplein, houdt onze VU-afdeling Knokke - Heist - Westkapelle, zaterdag 16 december vanaf 21 uur zijn avondfeest.

Ledegem - Dadizele
ABONNEMENTENSLAG

Nu reeds gaan onze propagandisten de baan op te Ledegem en te Dadizele om het aantal abonnementen voor ons weekblad « Wij » voor 1968 in de hoogte te drijven. Abonnementsprijs (aangepast) 300 fr. per jaar, 170 fr. per halfjaar en 95 fr. per kwartaal. Ook aan huisbestelling voor degene die het wenst word gedaan.

De brochure « Universitaire ekspansie voor of tegen Vlaanderen » door dhr. M. Coppieters is bij de bestuursleden beschikbaar tegen 30 fr. alsook de Cyriel Verschaeve kalender, 25 fr.

Veurne - Adinkerke - De Panne
DANSFEEST

Ons jaarjaarlijks privaat avondfeest gaat door te 19 uur 30 op zaterdag 9 december 1967 in de feestzaal « Vlierhof », dorp, Alveringem. Veel en smakelijk eten; drank naar believen. Leute en vermaak met akkordeonorkest.

Inschrijvingsprijs : 110 fr.

Wie verleden jaar aanwezig was, zal er weer bij zijn.

Inschrijven bij A. Huyghe.

GESLAAGDE KOLPORTAGE

Op 19-11 jl. hield deze afdeling een geslaagde kolportage in de gemeenten St. Joris, Schore, Ramskapelle en Pervyse. Overal zeer goed onthaal bij de bevolking. Op 2 na, werden alle nummers verkocht. Dit is de tweede plaatselijke propagandatocht van deze flinke afdeling. Op wat wachten de anderen om dit goede voorbeeld na te volgen?

De studenten die verleden woensdag te Brussel tegen V.D.B.'s wetenschapsbeleid protesteerden, worden manu militari eruit gezet.

Hebt u ze allemaal?

— **Sociaal-ekonomisch ontwikkelingsplan voor Vlaanderen 1966-1976** . . . . . 25 F
— **Brussel, stad zonder gezicht** . . . . . 30 F
— **Het Tweede Aktivisme** . . . . . 40 F
— **40 jaar Vlaams Nationalisme** . . . . . 5 F
— **125 jaar Verfransing in Brussel** . . . . . 35 F
— **Kongresrede Mechelen 1963** . . . . . 15 F
— **Nationale Programmadag 1966** . . . . . 15 F
— **Witboek Zwartberg** . . . . . 10 F

Bestelling door storting
op pr. 1476.97 van Volksunie v.z.w., M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1.

Voor een bedrag van 125 F ontvangt U het ganse pakket.

De abonnees van ons blad die belangstellend onze strijd volgen doch zich niet daadwerkelijk kunnen inzetten, steunen geldelijk door betaling van een steunabonnement van 750 fr of 1000 fr en meer.

Van Audenhove zei klaar en duidelijk dat de miljoenen voor de PVV-verkiezingsstrijd meestal voortkomen van franskiljonse Vlamingen!

Laten wij de Volksunie in het zicht van de overwinning stranden op de franskiljonse geldmuur?

Welaan dan, schrijf in op een steunabonnement en stuur onderstaande inschrijving onder gesloten omslag aan :

Beheer «WIJ - vlaams-nationaal», M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1

Naam: ... ...

Adres: ... ...

Wenst een steunabonnement te betalen van : { 750 fr (1) / 1.000 fr (1) / ..... fr (1)

Tweemaal van nu tot de verkiezingen (1) — Ook na de verkiezingen (1)

Te storten pr. 1711.39, M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. (1) Doorhalen wat niet past.

IN IEDERE PROVINCIE... 15% GOEDKOPER EN 100% BETER, DANK ZIJ:

1. vooraf juiste informatie en budgetering
2. gratis financieringsdienst die U tot 90 % aan geld kan helpen
3. een ontwerp zoals U 't nooit had durven dromen
4. kunstenaars voor uw interieur en sierhaard
5. 'n staf van specialisten met jarenlange ervaring
6. massale aankoop der grondstoffen
7. 'n bestudeerde technische uitvoering - steeds konstruktief
8. 600 trouwe arbeiders en medewerkers.

Geen bluf... onze kliënten bewijzen het

[illegible]

[illegible], 10 November 1967.

Dossier 66/25

Aan de Heer W.A. Kunnen

Algemeen Bouwbedr."Kunnen"

Meir 18 -Anwerpen.

Geachte Heer,

Ik stel met voldoening vast dat de laatste werken en herstellingen aan mijn bouw,waarvan sprake in Uw aangetekend schrijven van 6 september LL..korrekt en met goed resultaat werden uitgevoerd.

Ik kan dan ook van U en Uw Firma niet scheiden zonder U hartelijk te danken voor het begrip en de bereidwilligheid die U ten mijnen opzichte betuigd hebt,

Alvorens dit dossier te sluiten wens ik U nog te feliciteren voor de prima kwaliteit Uwer bouwwerken en materialen,alsook voor de perfekte Service en de hoge bekwaamheid van Uw werkleider,de Heer Nevejans.

Met zijn enorm doorzettingsvermogen en met zijn onfeilbare organisatiezin dwingt hij ontegensprekelijk eenieders'eerbied af.

Met de meeste hoogachting,

[illegible]

NAAR UW BUDGET... VOORAL DEGELIJK

1. uitzonderlijke vochtisolatie : de spouwmuren en rooding die overal uitsteekt.
2. thermische isolatie : buitenmuren in DIKKE GEVELsteen, binnenmuren in gebakken steen : NOOIT snelbouwblokken in assebeton.
3. verstevigde ramen : door gebruik van de beste afrikaanse houtsoort van eerste kwaliteit.
4. volle deuren 4,5 cm dik : in sapeli met enveloppe, prachtig hang- en sluitwerk, yale-sloten, enz...
5. marmeren raam- en deurtabletten, in de kleur die U kiest.
6. sanitaire toestellen van eerste kwaliteit, alluminium watersteen Franke, bad in gietijzer, enz...
7. vloeren naar ieders smaak, marmer parket, granito, tapisplein, plastifeutre, en... enz...

OOK U ZULLEN WIJ 100% BETER DIENEN; Enkele mogelijkheden :

TE ANTWERPEN

vlakbij uw werkkring « De Haven » prachtige bouwgronden vanaf **150.000 fr** voor majestueuse meesterwoning met 2 verdiepingen, plat dak, living 8,44 m op 5 m, drie grote slaapkamers, garage, tuin.

Bel vandaag nog

(03) 31.78.20

Meir 18

TE GENT

Met unieke appartementen van 2 en 3 slaapkamers en garage vanaf **680.000 fr** of een residentieel villaperceel in Prinsenhof te Mariakerke.

Draai even

(09) 25.19.23

en alle gegevens worden U bezorgd.

Onderbergen 43

TE GENK

met de mooiste natuur- en residentiële villagronden vanaf **200.000 fr** en honderden prachtige beleggingen in grond, visvijvers, bungalows, vanaf enkele franken per vierkante meter.

Uitzonderlijke gelegenheden.

Tel. (011) 544.42

Winterslagstraat 22

TE BRABANT

langs de as Brussel-Leuven-Tienen bouwt ook U nu zonder zorgen : op 6 maand bent U eigenaar van prachtige grond met luxueuse villa erop gebouwd. Die rekordtijd kent men in 't Brabantse niet. Binnenkort ook nieuwe informatiekantoren.

Bel nu :

(016) 459.28

Rotselaarsebaan 37

Holsbeek

Dagelijks

Tönissteiner

drinken !

Nieuw ! Nieuw !

*

Speciaal voor de ademtest 2 Tonja's

TONIC WATER

en alles is Oké

Wat is TONJA?

Een produkt van

Tönissteiner

Sprudel

Bruisend bronwater met toevoeging van extracten van Cinchona-bast en bittere oranjeschillen.

Sinds meer dan 2.000 jaar

*

Import ABTS

Tiensesteenweg 128

Korbeek-Lo

Tel. 016/463.11

VERSE ZEEVIS

Visverdelers en diepvrieshouders, vraagt inlichtingen en prijslijst.

FIRMA DEPREZ

Vismijn 104

OOSTENDE

Tel. : (059) 717.15

LB 109

WIM MAES

vraagt U zijn militanten in moeilijke ogenblikken (boete en gevang) niet in de steek te laten. Stort onverwijld uw steun op één der twee onderstaande rekeningen bij de Kredietbank van uw gemeente :

— rek. nr. 1100/37.305 van het V.M.O. - Antwerpen of

— rek. nr. 1100/36.971 van het Vlaams Solidariteitsfonds.

ALLEEN DEZE TWEE rekeningen staan onder mijn persoonlijk toezicht.

MODELBOUW - doe het zelf

Kammenstraat 46 Antwerpen

elektrische treinen - vliegtuigen
auto - renbanen - schepen - enz...

MODELBOUW

Eikenstraat 22 (Meir) Antwerpen

EIGEN HERSTELDIENST

DUBBELE WAARBORG

MODELBOUW

Turnhoutsebaan 54 Borgerhout

alle merken

STEEDS IN VOORRAAD

MODELBOUW

K. d. Preterlei 38 Borgerhout

Fleischmann
Faller
Jouef
Lindberg
Busch
Aurora
Airfix
Pola
Vaupe
Merit
Corgi Toys
Solido
Triang
Revell
Monogram
Märklin-Hamo
Graupner
Goldberg
Bonner
Grundig
Trix
Hawk
Humbrol
Rivarossi
Liliput
Heljan
Frog
Dinky Toys
Hornby
Matchbox
Kogure
Fujimi
Hobbykit
Rio
Heller
Techno
Husky
Kibri
Vollmer
Niad
enz... R.7

BRASSER ZIET DUEL HENRARD - WIJNEN

Sommige ziekenhuizen op halve krachten (de krant).

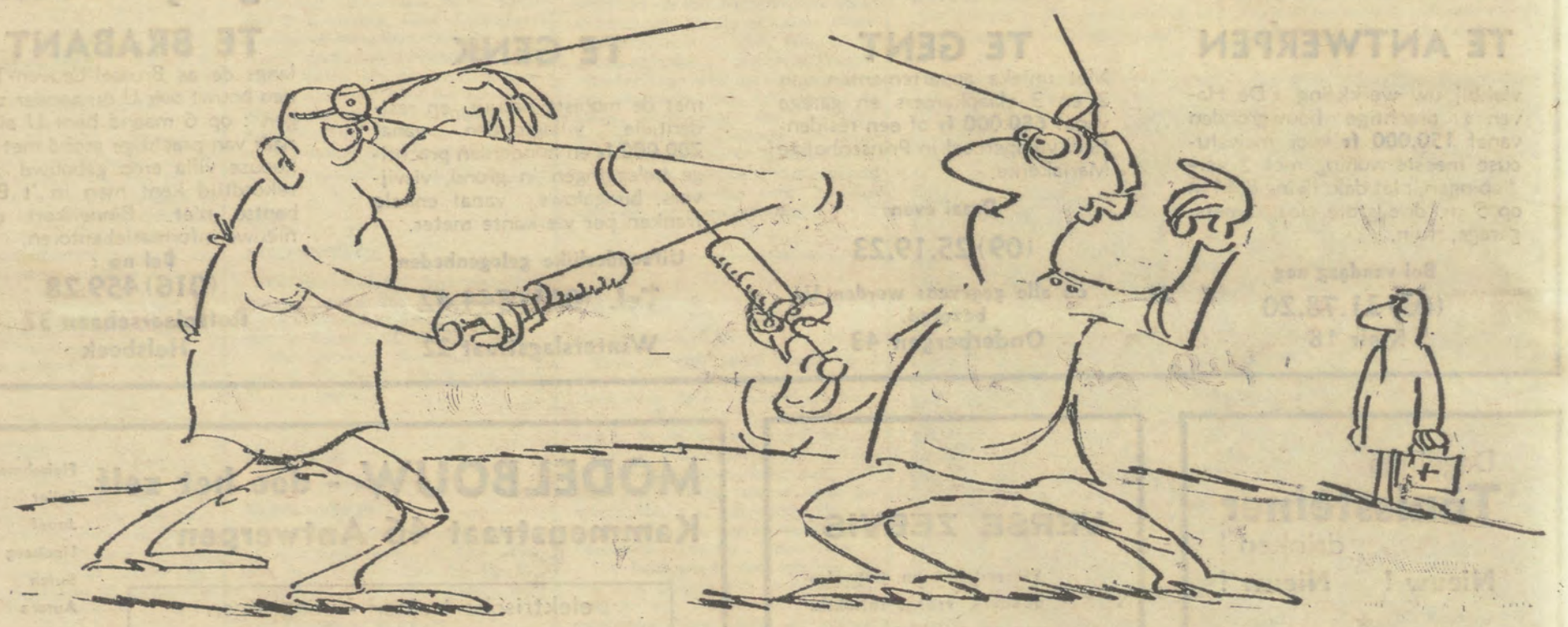

KOKENDE MIDDELLANDS ZEE
Cyprusteloos.

MOBOETOE TWEE JAAR AAN DE MACHT
Moboe two years.

FRANS PREZIDENT TEGEN DOLLAR
Gaullefinger.

LIEFDE IN CHINA GELAAKT
Alleen maosochisme toegelaten.

POND GEDEVALUEERD
Pond sterveling.

KAMBODJA WEIGERT V.S.- « HULP »
Kambodneen.

ongel WIJ feld...

GALLAGHAN TREEDT AF
Callaghandere en betere !

DE GAULLE : QUEBEC MOET VRIJ
« Debout les canadamneés de la terre ».

WILLEMS : ONTSLAG BIJ N.F.W.O. ?
« Hij danste slechts één Somer ».

SPOORSTAKING IN ENGELAND
Zoveelste spoorslag voor britse ekonomie.

DDT IN KOLUMBIAANS BROOD
« Geef ons heden ons dagelijks brooddt ».

GEZONDHEID ZEI IK

Het was halfdrie en verdomd koud. Een twintigtal onbeantwoorde brieven hielden me van mijn schrijftafel thuis weg. Ik besloot naar de « Mercator » te gaan, een vervelend ouderwets advokatenkafee op de hoek over het gerechtshof. Misschien was de meester er, aan wie ik het beantwoorden van mijn laatste brieven overliet. Zelfs als auteur moet je al eens toegevingen doen.

Aan de meeste tafeltjes zaten dokters in de rechten van middelbare leeftijd kaart te spelen. De jongeren in het vak doen dat nog niet, komt nog wel. Ik probeerde me de grijnzende, kaartende meesters in toga met bef voor te stellen. « Stilte, het hof » riep ik, maar buiten de kelner kwam er niemand overeind. Mijn meester wenkte me vanachter zijn krant.

« En wat drinkt mijn jonge vriend ? ». Ik bestelde een pils. « Naar een tentoonstelling geweest » zei ik (ik wist dat de meester een kunstliefhebber was en had liever dat we niet over zaken zouden praten) « de jaarlijkse tentoonstelling van de artistiekelingen onder het doeanepersoneel ».

« Goede dingen bij ? ». Er waren heerlijke werken bij. Een beeld samengelast met 2.183 kraaiepoten, een « Stilleven met 100 gram indische bennep en een halve liter hollandse jenever » en natuurlijk een kopie van het zelfportret van de Douanier Rousseau.

De meester glimlachte matig. « Zo net » zei hij « kreeg ik hier een telefoon van een kliënt van me. Een kerel hopeloos in de schulden. Hij zei me dat hij zelfmoord wilde plegen. Ik heb gezegd : jongen, wacht tot vijf uur dan kom ik bij je... tenslotte, een kaartmiddag is een kaartmiddag... ».

Nu heb ik een grondige hekel aan practical jokes, vooral als ze verteld worden door advokaten en geneesheren. « Ken je de laatste in-mop al ? » vroeg ik. « Nee » zei hij met tegenzin. « Wel, naar de kerk gaan heet nu pray-in, een politieke meeting talk-in... en weet je hoe de hippies gelukkig zijn noemen ? ». Hij deed of hij even nadacht en knikte ontkennend. « Hero-in » akteerde ik triomfantelijk, want natuurlijk zo geestig was het nu ook weer niet.

Hij bestelde weer twee pilsjes, lachend. « Novemberweer inspireert zelfmoorden » zei ik. « Ach wat » lachte hij « mensen die over zelfmoorden spreken doen het niet, zij willen indruk maken dat is alles ». Nu wist ik toevallig iets van sinistere statistieken. « Meer dan 90 % van de zelfmoordenaars hebben vooraf over de intenties tot hun wanhoopsdaad gesproken... kwestie van het grashalmpje misschien... even troostend praten, met hun advokaat of hun biechtvader bijvoorbeeld ». Hij bleef in een nonchalant goede stemming en vond het hele geval alleen maar interessant, zoals een artikel in Zondagsnieuws of Kwik « interessant » kan zijn. « Jongen » boog hij zich naar mij toe « ik ken mijn kliënten. Hij is een showman. Hij zoekt medelijden of belangstelling zoals een aaiende kat »

« Brigitte Bardot zit ook in de showbis en toch heeft ze haar polsen doorgesneden... ». « En was ze dood ? » vroeg hij met een triomflachje. « Nee, haar zelfmoord mislukte omdat ze niet echt dood wilde zijn... het doodbloeden duurde te lang en ze wist het bij voorbaat. Maar niet iedereen is een intuïtieve meesterchirurg ».

De volgende middag was het nog killer. De meester zat zijn krant te lezen en wenkte me. Hij bestelde twee pilsjes. « En ? » vroeg ik. Het duurde wat eer hij me begreep. « Oh, mijn aspirant-zelfmoordenaar... ik ben er naartoe gegaan. Om vijf uur zoals afgesproken. Hij was al dood. Een schot recht in zijn rechterslaap, hij was linkshandig begrijp je. Hij wilde me enkel een briefomslag overhandigen met het achterstallige honorarium dat ik nog te goed hield. Zijn vrouw heeft het me gegeven. Jammer allemaal, want hij had bepaalde talenten, die man... ».

Ik wist niet op wiens gezondheid ik mijn pils moest drinken... op die van de meester of op die van zijn kliënt. « Gezondheid » zei ik. Het klonk als het « Gebed voor de doden en de levenden » op Allerzielen.

NIC.